

DRAF 1 Prinsip & Kriteria (P&C) RSPO 2023

Tempoh ulasan awam: 1 Nov hingga 31 Dis 2022

NOTA.

Draf 1 RSPO P&C 2023 ini ialah:

- 1) Bermaksud untuk ulasan umum dan TIDAK digunakan untuk semakan pematuhan pelaksanaan.
- 2) Bab Pengenalan dan Mukadimah bertujuan untuk maklumat dan bukan untuk mengulas.
- 3) Terdapat penunjuk dengan pilihan yang ditangkap untuk ulasan dengan justifikasi khusus mengenai pilihan yang paling tepat kepada tujuan yang menyampaikan kepada hasil yang dimaksudkan.

Pengenalan

Dokumen ini ialah dokumen utama dalam sistem pensijilan RSPO yang mengandungi Prinsip dan Kriteria bagi penghasilan minyak sawit yang lestari. Prinsip dan Kriteria ini mengandungi Mukadimah, 7 Prinsip dan Kriteria serta Penunjuk yang berkaitan; dan satu Tafsiran Istilah.

Mukadimah mengandungi maklumat penting tentang Pensijilan RSPO, dan disusun dalam seksyen-seksyen seperti berikut:

1. Rundingan Meja Bulat Minyak Sawit Lestari (RSPO)
2. Prinsip dan Kriteria (P&C)
3. Skop
4. Interpretasi Nasional (NI)
5. Interpretasi dan Pertikaian
6. Tanggungjawab terhadap Pematuhan
7. Pematuhan Pensijilan
8. Dokumen dan Rujukan Berkaitan

Tarikh Berkuat Kuasa

P&C RSPO 2023 telah diterima pakai oleh keahlian RSPO di Perhimpunan Agung ke-x di [lokasi] pada [tarikh] berkuatkuasa serta-merta. P&C RSPO 2023 ini hendaklah digunakan bagi semua aktiviti pensijilan baharu selepas [tarikh diterima pakai].

Entiti yang diperakui sedia ada boleh terus diperakui selepas [tarikh diterima pakai] dan sebelum pelengkapan Interpretasi Nasional (NI) P&C 2023 yang berkenaan, dengan menjalankan maksimum satu lagi Audit Pemantauan Tahunan (ASA) terhadap P&C 2018 (atau NI P&C 2018 yang berkenaan), tetapi mestilah menunjukkan pematuhan terhadap P&C RSPO 2023 pada ASA yang seterusnya.

Semakan dan ulang kaji berikutnya terhadap P&C RSPO hendaklah dilakukan dalam lingkungan kitaran lima tahun mengikut SOP Tetapan Piawaian RSPO. Proses semakan seterusnya terhadap P&C RSPO hendaklah dilakukan pada tahun 2026 (tiga tahun dari tarikh P&C ini diterima pakai), dengan tujuan untuk melengkapkan sebarang semakan yang perlu dalam tempoh dua tahun dari proses itu.

MUKADIMAH

1 Rundingan Meja Bulat Minyak Sawit Lestari (RSPO)

RSPO ialah sebuah organisasi bukan untuk keuntungan dengan keahlian antarabangsa yang ditubuhkan pada tahun 2004 dan menyatukan pihak-pihak berkepentingan dari tujuh sektor industri minyak sawit - pengeluar kelapa sawit, pemproses dan pedagang minyak sawit, pengilang barangan pengguna, peruncit, bank dan pelabur, organisasi bukan kerajaan (NGO) berkenaan alam sekitar atau pemuliharaan alam, dan NGO berkenaan sosial atau pembangunan - untuk membangunkan dan melaksanakan piawaian global bagi pengeluaran minyak sawit yang lestari.

Pengeluaran minyak sawit lestari merangkumi pengurusan dan operasi yang sah, berdaya maju dari segi ekonomi, sesuai dengan alam sekitar dan bermanfaat dari segi sosial. Untuk memastikan kredibiliti dakwaan kelestarian minyak sawit, semua ahli RSPO yang mengambil pemilikan sah dan mengeluarkan atau mengendalikan produk kelapa sawit lestari diperakui RSPO perlu diperakui RSPO. Pensijilan RSPO memastikan bahawa semua pengguna menyumbang kepada pengeluaran Minyak Sawit Lestari yang Diperakui (CSPO), dan dengan itu mengurangkan impak negatif dari segi sosial dan alam sekitar daripada penanaman lazim kelapa sawit. Teras kepada proses ini ialah Prinsip dan Kriteria (P&C) RSPO, iaitu satu set piawaian yang ketat untuk pengeluaran minyak sawit lestari yang mesti dipatuhi oleh ahli-ahli RSPO.

RSPO terus komited terhadap ketelusan dan kebertanggungjawaban. RSPO menyediakan sistem untuk memastikan bahawa ahli-ahli yang diperakui RSPO mematuhi piawaian.

2 Prinsip & Kriteria RSPO

Set Prinsip & Kriteria pertama RSPO telah diterima pakai untuk pelaksanaan rintis pada November 2005 dan berkuat kuasa sepenuhnya sebagai Piawaian pada November 2007. Prinsip & Kriteria RSPO 2007 kemudiannya dikemas kini pada 2013 dan 2018.

P&C RSPO 2023 ialah hasil daripada semakan semula yang komprehensif terhadap P&C 2013 yang bermula pada Januari 2022 dan telah dilengkapkan pada Oktober 2023. P&C RSPO 2023 telah diterima semasa Perhimpunan Agung oleh ahli-ahli RSPO pada [tarikh]. Semakan P&C 2023 telah dijalankan mengikut Prosedur Operasi Standard (SOP) Bagi Penetapan dan Semakan Piawaian RSPO 2020. SOP ini, sebaliknya, dibangunkan mengikut Kod Amalan Baik ISEAL bagi Penetapan Piawaian Sosial dan Alam Sekitar, Versi 6 Disember 2014.

Prinsip RSPO merupakan peraturan penting atau elemen pengurusan dan operasi yang sah, berdaya maju dari segi ekonomi, sesuai dengan alam sekitar dan bermanfaat dari segi sosial. Penunjuk ini memberikan cara untuk menilai sama ada sesuatu Kriteria itu telah dipenuhi, menjurus kepada suatu Prinsip. Ini adalah asas bagi skim pensijilan RSPO dan bersama-sama dengan Mukadimah dan Definisi Istilah, membentuk teras bagi pakej piawaian yang komprehensif.

Prinsip, Kriteria dan Penunjuk adalah normatif; manakala Garis Panduan dan Nota Prosedur pula berbentuk informatif. Penunjuk Kritikal dikenal pasti dan ditandai 'C' di sebelah nombor penunjuk masing-masing.

Panduan bertujuan untuk menyediakan maklumat tambahan yang membantu pemahaman, pelaksanaan dan pengauditan. Panduan khusus juga telah dimasukkan bagi sesetengah Penunjuk untuk kejelasan, serta perkara-perkara tertentu untuk dibincangkan dalam Interpretasi Nasional. Nota Prosedur bertujuan untuk menunjukkan waktu dan pada bahagian mana wujudnya metodologi atau elemen piawaian yang masih dalam pembangunan untuk menjelaskan istilah, syarat dan prosedur sebelum metodologi atau elemen tersebut dimuktamadkan.

P&C RSPO 2023 perlu digunakan bersama dengan dokumen berkaitan lain yang setiap **prosedur**, **alat**, **panduan** dan **manual** yang berkaitan diberikan dalam lingkungan penunjuk serta ditandakan dengan huruf Tebal dan Digariskan.

3 Skop

Prinsip dan Kriteria RSPO (P&C RSPO) terpakai bagi pengeluaran minyak sawit lestari di seluruh dunia. P&C RSPO ini meliputi impak alam sekitar dan sosial pengeluaran minyak sawit dan input segera kepada pengeluaran, seperti benih, bahan kimia dan air, dan impak sosial yang berhubung dengan buruh ladang dan hubungan komuniti.

P&C RSPO terpakai pada semua syarikat peringkat pengeluaran, iaitu semua kilang, yang tidak termasuk di bawah definisi pengilang bebas seperti yang digariskan dalam Piawaian Pensijilan Rantai Bekalan (SCC) RSPO; dan semua penanam, yang tidak memenuhi definisi Pekebun Kecil Bebas atau keperluan keterterapan seperti yang digariskan dalam Piawaian Pekebun Kecil Bebas (ISH) RSPO dan oleh itu tidak boleh menggunakan Piawaian ISH RSPO. Ini dirujuk sebagai *Unit Pensijilan* di seluruh dokumen ini.

P&C RSPO terpakai pada penanaman sedia ada, serta perancangan, penempatan tapak, pembangunan, pengembangan dan penanaman baharu.

Prinsip & Kriteria ini terpakai pada semua jenis FFB dan pengeluar minyak sawit yang berbeza. Penunjuk Khusus yang dibangunkan terpakai pada kilang-dengan-ladang-sendiri tertentu; penanam tanpa kilang dengan pegangan tanah lebih besar daripada 500 hektar; penanam sederhana tanpa kilang dengan pegangan tanah antara 50.1 hektar hingga 500 hektar; dan pekebun kecil skim dengan pegangan tanah di bawah 50.1 hektar.

4 Interpretasi Nasional (NI)

Prinsip & Kriteria ini ialah dokumen generik. Penunjuk dan panduan yang terkandung dalam dokumen Prinsip & Kriteria generik ini boleh disesuaikan untuk digunakan oleh setiap negara melalui proses Interpretasi Nasional, untuk menyokong pelaksanaan di tempat berkenaan. RSPO menggalakkan semua negara pengeluar minyak sawit supaya mematuhi P&C generik ini, walau bagaimanapun jika ahli sesebuah negara itu nampak keperluan untuk mempunyai NI, proses boleh dimulakan. Sehingga suatu NI telah dibangunkan dan diterima pakai secara rasmi oleh Lembaga Gabenor (BoG) RSPO, piawaian yang terpakai ialah P&C RSPO generik.

Proses Interpretasi Nasional (NI) sesebuah negara hanya boleh dimulakan sebaik sahaja memperoleh kelulusan bertulis daripada Sekretariat RSPO, standard.development@rspo.org. Melihat pada proses NI yang intensif yang lazimnya berjalan selama lebih dari 12 bulan; dan dengan mempertimbangkan kitaran semakan 5 tahun P&C, semua proses semakan semula atau pembangunan NI yang dimulakan mesti dilengkapkan tidak lewat dari 36 bulan dari tarikh P&C diterima pakai. Tiada proses NI yang boleh dimulakan selepas 24 bulan dari tarikh P&C diterima pakai.

Sekiranya P&C generik dikemas kini (diterima pakai oleh Lembaga Gabenor (BoG) RSPO), kemas kini yang berkenaan untuk menyokong NI mesti dibuat dalam tempoh dua belas (12) bulan dari tarikh penyokongan atau pengemaskinian P&C generik. Sebarang kemas kini atau semakan semula perlu menyokong NI (iaitu akibat perubahan penting dalam konteks undang-undang kebangsaan), dalam tempoh yang sama dengan tempoh kitaran berkesan P&C sedia ada, seperti proses kemas kini/semakan semula hendaklah dimulakan oleh negara dalam Kumpulan Kerja NI. Kelulusan bertulis mestilah diperoleh melalui Sekretariat RSPO.

Proses NI mestilah dipandu oleh **Prosedur Operasi Standard untuk Penetapan dan Penyemakan Piawaian RSPO**.

5 Interpretasi

Versi bahasa Inggeris dokumen P&C RSPO generik ini akan sentiasa mengatasi versi terjemahan yang lain sekiranya ada pertikaian antara versi bahasa Inggeris dengan versi terjemahan yang lain atau sekiranya versi berlainan itu tidak konsisten.

Apabila piawaian RSPO berbeza daripada undang-undang tempatan, yang lebih tinggi/lebih ketat daripada kedua-duanya akan sentiasa diguna pakai dan NI dikehendaki membangunkan senarai undang-undang yang terpakai.

6 Pematuhan Pensijilan

Pematuhan dengan P&C RSPO dan semua keperluan seperti yang digariskan dalam dokumen berkaitan adalah diperlukan untuk membolehkan sijil dianugerahkan. Kewajipan bagi memastikan pematuhan dengan Prinsip, Kriteria dan Penunjuk terletak pada individu atau entiti yang dirujuk oleh pemegang sijil sebagai 'Ahli RSPO'. Ahli RSPO bertanggungjawab terhadap keputusan, dasar dan pengurusan aktiviti yang berkaitan dengan *Unit Pensijilan (UoC)*. Berikutan itu, *UoC* dikehendaki mengambil tindakan pembedahan sekiranya berlaku kejadian pelanggaran Prinsip, Kriteria dan/atau Penunjuk.

Pematuhan mestilah ditunjukkan dengan bahagian normatif P&C, iaitu Prinsip, Kriteria dan Penunjuk. Ketidakpatuhan (NC) akan dibangkitkan di peringkat Penunjuk oleh juruaudit. Bahagian informatif disediakan untuk membantu pelaksanaan Penunjuk, tetapi bahagian ini bukan normatif, dan ketidakpatuhan tidak boleh dibangkitkan terhadap bahagian ini.

NC digredkan kepada dua kategori, NC minor dan major. Sebarang NC yang dibangkitkan terhadap penunjuk Kritikal (C) akan digredkan sebagai NC major dan membawa kepada Permintaan Tindakan Pembedahan (CAR) major.

Ketidakpatuhan terhadap penunjuk tanpa penandaan (C) akan digredkan sebagai NC Minor dan membawa kepada Permintaan Tindakan Pembedahan (CAR) minor.

7 Rujukan

Dokumen-dokumen berikut adalah relevan bagi penggunaan dokumen ini dan versi terakhir semua dokumen akan sentiasa mengatasi versi yang lain.

- Prosedur Penanaman Baru (NPP)
- Keperluan dan Panduan Sistem Pengurusan untuk Pensijilan Kumpulan Pengeluaran FFB
- Peraturan mengenai Komunikasi Pasaran dan Tuntutan
- Sistem Pensijilan untuk P&C dan Piawaian ISH

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Agen kawalan biologi	Merujuk pada penggunaan organisma semula jadi atau diubah, produk gen, untuk mengurangkan kesan organisma yang tidak diingini dan untuk memilih organisma yang diingini seperti tanaman, serangga bermanfaat, dan mikroorganisma	Singh, S., Kumar, V., Dhanjal, D.S., Singh, J. (2020). <u>Agen Kawasan Biologi: Diversity, Ecological Significances, and Biotechnological Applications</u> . In: Singh, J., Yadav, A. (eds) <u>Natural Bioactive Products in Sustainable Agriculture</u> . Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-15-3024-1_3
Aras landskap	Saiz sesuatu landskap boleh ditentukan dengan (a) mengenal pasti legeh atau unit tanah geografi yang mengandungi kelompok ekosistem yang berinteraksi; (b) memilih satu saiz unit yang merangkumi konsesi ladang dan penampakan untuk kawasan sekeliling (cth. 50,000 hektar atau 100,000 hektar); atau (c) menggunakan jarak 5 km radius dari kawasan yang diperhatikan (contohnya, konsesi terancang)	Manual Penilaian HCV-HCSA 2017
Bahan cemar signifikan	Bahan kimia atau biologi yang mempunyai impak buruk yang besar terhadap kualiti air, udara atau tanah termasuk POME, kumbahan dan air sisa yang lain, mendapan, baja, racun perosak, bahan api dan minyak, serta bahan cemar udara, berpandukan peraturan kebangsaan dan standard antarabangsa.	P&C RSPO 2018
Bayaran pemudahan	Rasuah yang dibayar untuk memudahkan tindakan rutin kerajaan[1]. Contoh yang biasa adalah apabila seorang pegawai kerajaan diberi wang atau barangan untuk menjalankan (atau mempercepatkan pelaksanaan) suatu tugas sedia ada[2].	[1] Panduan Akta Rasuah UK 2010 [2] Panduan Akta Rasuah Pejabat Fraud [Penipuan] Serious UK
Buruh kanak-kanak	<p>Buruh kanak-kanak adalah kerja yang merampas zaman kanak-kanak, potensi dan maruah seorang kanak-kanak, dan memudaratkan perkembangan fizikal dan mental mereka. Istilah ini terpakai pada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semua kanak-kanak di bawah usia 18 tahun yang terlibat dalam “bentuk terburuk buruh kanak-kanak” (berdasarkan Konvensyen ILO No. 182) • Semua kanak-kanak di bawah usia 12 tahun yang mengambil bahagian dalam aktiviti ekonomi; dan • Semua kanak-kanak berusia 12 hingga 14 tahun yang terlibat dalam kerja yang lebih daripada kerja ringan. <p>ILO mentakrifkan kerja ringan sebagai kerja yang tidak berkemungkinan memudaratkan kesihatan atau perkembangan kanak-kanak dan tidak berkemungkinan menjejaskan kehadiran mereka di sekolah atau latihan vokasional.</p> <p>Mereka yang di bawah usia 18 tahun tidak sepatutnya terlibat dalam kerja berbahaya yang boleh menjejaskan fizikal, mental atau kesejahteraan moral mereka, sama ada kerana sifat ataupun keadaan yang diperlukan untuk melaksanakan kerja itu. Bagi pekerja muda di atas usia minimum yang sah tetapi di bawah umur 18 tahun, hendaklah ada had untuk jam bekerja dan kerja lebih masa; bekerja di tempat tinggi dan berbahaya; dengan mesin, kelengkapan dan alat yang berbahaya; mengangkut muatan berat; pendedahan terhadap bahan atau proses berbahaya; dan keadaan sukar seperti kerja pada waktu malam.</p>	Konvensyen Usia Minimum ILO, 1973 (No. 138)

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Buruh paksa	<p>Semua kerja atau perkhidmatan yang dituntut daripada mana-mana individu di bawah ancaman apa-apa hukuman dan yang tidak ditawarkan secara sukarela oleh individu tersebut. Definisi ini mengandungi tiga elemen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kerja atau perkhidmatan merujuk pada semua jenis kerja yang dijalankan dalam mana-mana aktiviti, industri atau sektor termasuk dalam ekonomi tidak formal. 2. Ancaman apa-apa hukuman merujuk pada pelbagai jenis hukuman yang digunakan untuk memaksa seseorang supaya bekerja. 3. Tidak secara sukarela: Istilah “ditawarkan secara sukarela” merujuk pada persetujuan bebas dan termaklum seorang pekerja untuk menerima sesuatu kerja dan kebebasannya untuk meninggalkan kerja itu pada bila-bila masa. <p>Ini termasuk apabila majikan atau perekrut membuat janji palsu supaya pekerja menerima kerja yang sebaliknya tidak akan diterima oleh pekerja itu.</p>	ILO diterima pakai, P&C RSPO 2023
Buruh yang diperdagangkan	<p>Buruh yang diperdagangkan merupakan bentuk eksploitasi yang merupakan hasil daripada perekrutan, pengangkutan, pemindahan, perlindungan, dan penerimaan individu untuk menjalankan kerja atau perkhidmatan melalui penggunaan ancaman atau penggunaan kekerasan atau bentuk paksaan lain, penculikan, pemalsuan, penipuan, penyalahgunaan kuasa atau kedudukan kerentanan atau pemberian atau penerimaan bayaran atau manfaat.</p>	Protokol Palermo PBB untuk Mencegah, Menahan dan Menghukum Perdagangan Manusia.
Dengan niat baik	<p>Prinsip niat baik menggambarkan bahawa pihak-pihak melakukan segala usaha untuk mencapai sebuah persepakatan, menjalankan perundingan yang tulen dan membina, mengelakkan penangguhan yang tidak wajar dalam rundingan, menghormati perjanjian yang disimpulkan dan dikenakan dengan niat baik, dan memberikan masa yang mencukupi untuk berbincang dan menyelesaikan pertikaian kolektif. Dalam kes perusahaan multinasional, syarikat sedemikian tidak sepatutnya mengancam untuk memindahkan seluruh atau sebahagian daripada unit operasi mereka dari negara yang terlibat demi mempengaruhi rundingan secara tidak adil.</p>	Soalan Lazim ILO tentang perniagaan dan perundingan kolektif
Diskriminasi	<p>Sebarang pembezaan, pengecualian atau pengutamaan yang mempunyai kesan membatalkan atau merosakkan kesamaan peluang atau layanan. Ini termasuk mengenakan beban yang tidak sama atau menafikan manfaat, dan tidak melayan setiap orang dengan adil berdasarkan merit individu.</p>	Disesuaikan daripada Bonsucro 5.1 2022, GRI 406: Non-Discrimination 2016
Dokumen pengurusan	<p>Dokumen pengurusan ialah maklumat dan bukti berdokumen untuk berinteraksi dengan P&C RSPO. Dokumen ini adalah dalam bentuk manual, prosedur kerja, laporan dan rekod yang tertakluk pada pengauditan dan semakan secara berkala.</p>	ISO 9001 QMS – https://advisera.com
Domain nyata dan pengambilalihan	<p>Domain nyata ialah kuasa statutori kerajaan untuk mengambil alih harta persendirian untuk kegunaan awam atau untuk kepentingan negara, lazimnya dengan bayaran pampasan mengikut kadar yang ditetapkan oleh undang-undang. Pengambilalihan melibatkan pelucutan hak seseorang terhadap harta mereka tanpa perlu mendapat persetujuan atau kebenaran mereka.</p>	P&C RSPO 2018
Ekosistem semula jadi	<p>Semua tanah dengan tumbuhan semula jadi asli, termasuk tetapi tidak terhad kepada hutan asli, tumbuhan riparian, tanah lembap semula jadi, tanah gambut, padang rumput, savanah, dan dataran rumput.</p>	P&C RSPO 2018
Gaji hidup berpatutan	<p>Ganjaran yang diterima oleh pekerja, bagi kerja yang dijalankan mengikut waktu biasa, dalam tempat tertentu yang mencukupi untuk menampung gaya hidup yang berpatutan bagi pekerja dan keluarganya.</p>	Disesuaikan daripada GLWC
Gambut	<p>Tanah dengan lapisan organik terkumpul yang membentuk lebih separuh daripada 80 cm atau 100 cm bahagian atas permukaan tanah dan mengandungi 35% atau lebih jirim organik (35% atau lebih Kehilangan semasa Penyalaan) atau 18% atau lebih karbon organik. Perhatian untuk pengurusan ladang sedia ada di Malaysia dan Indonesia, definisi yang lebih sempit telah digunakan, berdasarkan peraturan kebangsaan: iaitu tanah dengan lapisan organik yang lebih 50% daripada 100 cm bahagian atasnya mengandungi lebih daripada 65% jirim organik.</p>	PLWG2 Julai 2018 Diterbitkan daripada definisi FAO dan USDA untuk histosol (tanah organik) (FAO 1998, 2006/7; USDA 2014)
Gangguan Seksual	<p>Merujuk pada tempat kerja - Sebarang kelakuan yang bersifat seksual yang tidak diingini, permintaan untuk seks, kelakuan atau isyarat lisan atau fizikal yang bersifat seksual; atau tingkah laku lain yang bersifat seksual yang menyebabkan penerimanya merasa terhina, tersinggung dan/atau takut, dan reaksi tersebut adalah wajar dalam situasi dan keadaan itu; atau dijadikan sebagai keperluan dalam pekerjaan atau mencipta suatu persekitaran kerja yang menakutkan, bermusuhan atau tidak wajar.</p>	Disesuaikan daripada Garis Panduan ILO tentang Pencegahan Gangguan Seksual di Tempat Kerja

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Gas rumah hijau	<p>Gas rumah hijau (GHG) ialah unsur dalam gas atmosfera, semula jadi mahu pun antropogenik, yang menyerap dan melepaskan radiasi pada panjang gelombang tertentu dalam lingkungan spektrum radiasi inframerah termal yang dilepaskan oleh permukaan Bumi, iaitu atmosfera sendiri, dan oleh awan.</p> <p>GHG diukur dari segi potensi pemanasan globalnya - impak GHG terhadap atmosfera dinyatakan dalam jumlah yang sama dengan karbon dioksida CO₂ (CO₂e). Gas-gas rumah hijau dikawal atur oleh Protokol Kyoto termasuk: karbon dioksida (CO₂), metana (CH₄), nitrus oksida (N₂O), Hidrofluorokarbon (HFC), perfluorokarbon (PFC), dan sulfur heksafluorida (SF₆).</p>	Pusat Pengagihan Data Panel Antara Kerajaan tentang Perubahan Iklim (IPCC)
Hak	<p>Hak adalah prinsip kebebasan atau kelayakan dari segi undang-undang, sosial atau etika, mengikut Rang Undang-undang Hak Asasi Antarabangsa, dan instrumen hak asasi manusia antarabangsa lain yang relevan termasuk Deklarasi PBB tentang Orang Asal, Prinsip Panduan PBB mengenai Perniagaan dan Hak Asasi Manusia, Perjanjian Global untuk Migrasi Selamat, Teratur dan Tetap.</p> <p>1. Hak adat: Corak penggunaan tanah dan sumber oleh komuniti sejak sekian lama mengikut undang-undang adat, nilai, adat dan tradisi orang asal, termasuk penggunaan bermusim atau berkitar berbanding pemilikan rasmi sah terhadap tanah dan sumber yang dikeluarkan oleh Kerajaan.</p> <p>2. Hak undang-undang: Hak yang diberikan kepada individu, entiti dan pihak lain melalui undang-undang dan peraturan yang berkenaan di peringkat tempatan, negara, atau yang disahkan di peringkat antarabangsa.</p> <p>3. Hak pengguna: Hak bagi penggunaan tanah dan sumber yang boleh ditakrifkan oleh adat resam tempatan, perjanjian bersama, atau yang ditentukan oleh entiti lain yang memegang hak akses.</p> <p>4. Hak yang digambarkan: Orang asal, komuniti tempatan dan pengguna boleh mempunyai hak rasmi atau hak adat terhadap tanah yang tidak didaftarkan atau diperakui oleh kerajaan atau undang-undang negara. Hak yang digambarkan dibezakan daripada tuntutan palsu dengan penglibatan langsung dengan komuniti tempatan, supaya mereka mempunyai peluang yang cukup untuk menjustifikasi tuntutan mereka, dan boleh dipastikan dengan cara terbaik melalui pemetaan penyertaan dengan penglibatan komuniti berhampiran.</p>	<p>Pelarian & Migran PBB, Perjanjian Global untuk Migrasi Selamat, Teratur dan Tetap, 2018</p> <p>Dasar Operasi Bank Dunia 4.10</p> <p>Daripada Prinsip & Kriteria FSC</p>
Hak pengguna	Hak bagi penggunaan tanah dan sumber yang boleh ditakrifkan oleh adat resam tempatan, perjanjian bersama, atau yang ditentukan oleh entiti lain yang memegang hak akses.	P&C RSPO 2023

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Hutan primer	<p>Hutan terpulih secara semula jadi daripada spesies pokok asli, dengan tiada tanda-tanda yang jelas wujud aktiviti manusia dan proses ekologi tidak diganggu dengan teruk. (Definisi FAO diterima pakai)</p> <p>Nota penjelasan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Termasuk hutan asli dan hutan terurus yang memenuhi definisi ini. 2. Termasuk hutan tempat orang asal terlibat dalam aktiviti penjagaan hutan tradisional yang memenuhi definisi ini. 3. Termasuk hutan dengan tanda-tanda kerosakan abiotik (seperti ribut, kemarau, kebakaran) dan kerosakan biotik (seperti serangga, makhluk perosak dan penyakit) yang dapat dilihat. 4. Tidak termasuk hutan di mana pemburuan, pemburuan haram, pemerangkapan atau pengumpulan telah menyebabkan kehilangan besar spesies asli atau gangguan kepada proses ekologi. 5. Beberapa ciri utama hutan asli adalah: <ul style="list-style-type: none"> - menunjukkan dinamik hutan semula jadi, seperti komposisi spesies pokok semula jadi, kejadian kayu mati, struktur umur semula jadi dan proses pemulihan semula jadi; - kawasan tersebut cukup besar untuk mengekalkan proses ekologi semula jadinya; - tiada campur tangan manusia yang signifikan yang diketahui atau campur tangan manusia yang signifikan pada kali terakhir berlaku cukup lama untuk membolehkan komposisi spesies semula jadi dan proses ekologi untuk terbentuk semula. 	P&C RSPO 2023
Hutan Stok Karbon Tinggi	Hutan yang telah dikenal pasti menggunakan Kit Alat Pendekatan Stok Karbon Tinggi (HCSA)	Tapak web HCSA www.highcarbonstock.org
Ikatan hutang	Ikatan hutang wujud apabila seseorang dipaksa bekerja untuk membayar semula hutang dan tidak dapat meninggalkan tempat itu, atau dipaksa bekerja dan tidak dapat meninggalkan tempat itu kerana hutang. Hutang boleh berlaku semasa proses perekrutan dan pengambilan, atau semasa dalam pekerjaan sebagai bayaran semula suatu pinjaman atau pendahuluan.	P&C RSPO 2023
Jaminan air	Kapasiti penduduk untuk mengawal akses yang mampan ke atas kuantiti yang mencukupi terhadap air berkualiti yang boleh diterima bagi kelestarian mata pencarian, kesejahteraan manusia, dan pembangunan sosio-ekonomi; bagi memastikan perlindungan terhadap pencemaran bawaan air dan bencana berkaitan air; dan untuk memelihara ekosistem dalam iklim aman dan kestabilan politik.	UN-Water, Infografi Jaminan Air
Jaminan makanan	Jaminan makanan dicapai apabila semua orang, pada setiap masa, mempunyai akses dari segi sosial dan ekonomi kepada makanan yang mencukupi, selamat dan berkhasiat untuk memenuhi keperluan pemakanan dan pilihan makanan mereka untuk kehidupan yang aktif dan sihat. Empat dimensi jaminan makanan yang lazimnya dikenal pasti: ketersediaan makanan, akses kepada makanan, penggunaan dan kestabilan.	Sidang Kemuncak Makanan Dunia FAO, 1996. Lihat Ringkasan Dasar FAO Terbitan 2, Jun 2006 untuk butiran lanjut.
Jawatankuasa H&S	Sebuah kumpulan yang merangkumi majikan dan pekerja, yang memeriksa pembangunan peraturan keselamatan dan kesihatan serta sistem kerja yang selamat, menyemak keberkesanan program keselamatan dan kesihatan, menjalankan siasatan terhadap trend kemalangan yang berlaku di tempat kerja, menyemak dasar kesihatan dan keselamatan dan membuat saranan.	Disesuaikan daripada Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (OSHA) 1994 (akta 514)
Kanak-kanak	Istilah kanak-kanak terpakai pada semua individu di bawah usia 18 tahun.	Konvensyen Usia Minimum ILO, 1973

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Kawasan Nilai Pemuliharaan Tinggi (HCV):	<p>Kawasan yang perlu untuk mengekalkan atau meningkatkan satu atau lebih Nilai Pemuliharaan Tinggi (HCV):</p> <p>HCV 1 – Kepelbagaian spesies; Penumpuan kepelbagaian biologi termasuk spesies endemik, dan spesies nadir, terancam atau dalam bahaya (RTE), yang signifikan pada peringkat global, rantau atau nasional.</p> <p>HCV 2 - Ekosistem aras landskap, ekosistem mozek dan Landskap Hutan Utuh (IFL); Ekosistem aras landskap besar, ekosistem mozek dan IFL yang signifikan pada tahap global, rantau atau nasional, dan ekosistem yang mengandungi populasi yang berdaya maju sebagai majoriti terbesar meliputi spesies yang hidup secara semula jadi dalam corak pengagihan dan kelimpahan semula jadi.</p> <p>HCV 3 – Ekosistem dan habitat; ekosistem RTE, habitat atau refugia.</p> <p>HCV 4 – Perkhidmatan ekosistem; Perkhidmatan ekosistem asas dalam situasi kritikal, termasuk perlindungan tadahan air dan kawalan hakisan tanah rapuh dan cerun.</p> <p>HCV 5 – Keperluan komuniti; Tapak dan sumber sangat penting bagi memuaskan keperluan asas komuniti tempatan atau orang asal (untuk mata pencarian, kesihatan, pemakanan, air, dsb.), dikenal pasti melalui penglibatan dengan komuniti-komuniti ini atau orang asal.</p> <p>HCV 6 – Nilai budaya; Tapak, sumber, habitat dan landskap yang penting dari segi budaya, arkeologi atau sejarah pada tahap global atau negara, dan/atau yang amat penting dari segi budaya, ekologi, ekonomi atau agama/ibadat bagi budaya tradisi komuniti tempatan atau orang asal, dikenal pasti melalui penglibatan dengan komuniti tempatan atau orang asal ini.</p>	Panduan Bersama Rangkaian Sumber Nilai Pemuliharaan Tinggi (HCVRN) untuk Pengenalpastian HCV 2017.
Kawasan pemuliharaan lain	Kawasan (sebagai tambahan kepada HCV, hutan HCS dan kawasan pemuliharaan tanah gambut) yang dikehendaki supaya dipulihara oleh P&C RSPO (seperti kawasan riparian dan lereng curam) dan kawasan lain yang ditetapkan oleh unit pensijilan.	P&C RSPO 2018
Kebun keluarga	Kebun yang dikendalikan dan kebanyakannya dimiliki oleh sebuah keluarga, untuk penanaman kelapa sawit, kadangkala bersama dengan pengeluaran tanaman sara diri yang lain, dan keluarga tersebut menyediakan buruh yang digunakan. Kebun sedemikian menyumbangkan sumber pendapatan utama, dan kawasan yang ditanami kelapa sawit adalah di bawah 50 hektar luasnya. Kerja oleh kanak-kanak boleh diterima di kebun keluarga, dengan penyeliaan orang dewasa; apabila tidak mengganggu program pendidikan; apabila kanak-kanak itu merupakan sebahagian daripada keluarga dan apabila mereka tidak terdedah kepada keadaan kerja yang berbahaya.	P&C RSPO 2013
Keganasan	<p>Sebarang tindakan yang mengakibatkan atau mungkin mengakibatkan kecederaan atau penderitaan fizikal, seksual atau psikologi, termasuk ancaman akan tindakan sedemikian, paksaan, atau penarikan hak, yang berlaku dalam unit pensijilan. Ini termasuk penggunaan kekerasan sebagai tindakan tatatertib dan/atau sebagai akibat daripada diskriminasi berdasarkan jantina.</p> <p>Keganasan, yang boleh dilakukan sama ada secara langsung atau tidak langsung termasuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Keganasan fizikal ii) Keganasan seksual iii) Keganasan berdasarkan jantina 	Disesuaikan daripada 11 Penunjuk ILO tentang Buruh Paksa & Deklarasi PBB tentang Penghapusan Keganasan terhadap Wanita

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Keganasan berdasarkan jantina	Tindakan yang memudaratkan yang diarahkan kepada individu atau sekumpulan individu berdasarkan jantina mereka. Hal ini berakar umbi dalam ketaksamaan jantina, penyalahgunaan kuasa dan norma yang memudaratkan. Istilah ini terutamanya digunakan untuk menggariskan hakikat bahawa pembezaan kuasa berstruktur dan berdasarkan jantina meletakkan wanita dan kanak-kanak perempuan dalam risiko pelbagai bentuk keganasan. Walaupun wanita dan kanak-kanak perempuan mengalami penderitaan yang tidak seimbang daripada keganasan berdasarkan jantina, lelaki dan kanak-kanak lelaki juga boleh menjadi sasaran.	Wanita PBB - https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/faqs/types-of-violence#:~:text=Violence%20against%20women%20and%20girls%20is%20defined%20as%20any%20act,public%20or%20in%20private%20life
Keganasan fizikal	<p>Contohnya termasuk:</p> <p>Pekerja</p> <p>i) Memaksa pekerja mengambil tugas atau bentuk pekerjaan lain sebagai tambahan kepada tugas kerja di bawah kontrak mereka melalui kekerasan</p> <p>ii) Memaksa pekerja mengambil dadah atau alkohol supaya mereka lebih mudah dikawal</p> <p>iii) Pemelarian fizikal, penculikan atau bentuk keganasan melampau lain yang boleh digunakan untuk memaksa seseorang supaya bekerja</p> <p>Komuniti</p> <p>i) Penggunaan keganasan fizikal terhadap ahli komuniti dalam menandatangani perjanjian berkaitan dengan pelepasan hak tanah atau sumber</p> <p>ii) Perampasan tanah secara paksa, pengusiran atau penempatan semula dengan menggunakan kekerasan</p> <p>iii) Penggunaan kekerasan melampau oleh anggota tentera, separa tentera, atau kakitangan keselamatan (yang dikontrakkan oleh unit pensijilan) terhadap ahli komuniti</p>	Disesuaikan daripada 11 Penunjuk ILO berkenaan Buruh Paksa
Keganasan seksual	Termasuk rogol, ancaman keganasan dan/atau penderaan seks. Keganasan seksual juga termasuk memaksa (secara langsung atau tidak langsung) pekerja/ahli komuniti supaya terlibat dalam aktiviti seks.	Disesuaikan daripada 11 Penunjuk ILO berkenaan Buruh Paksa
Kerja berbahaya	<p>Kerja berbahaya ialah kerja yang dijalankan dalam keadaan berbahaya; atau “dalam sektor dan pekerjaan yang paling berbahaya, seperti pertanian, pembinaan, perlombongan, atau pemecahan kapal, atau apabila hubungan atau keadaan pekerjaan mewujudkan risiko tertentu, seperti pendedahan kepada agen berbahaya, seperti bahan kimia atau radiasi, atau dalam ekonomi tidak formal.” (https://www.ilo.org/safework/areasofwork/hazardouswork/lang--en/index.htm)</p> <p>Kerja berbahaya juga ditakrifkan sebagai “apa-apa kerja yang berkemungkinan menjejaskan kesihatan fizikal, mental atau moral, keselamatan atau moral kanak-kanak” dan yang “tidak boleh dilakukan oleh sesiapa sahaja di bawah umur 18 tahun.” (https://www.ilo.org/ipecc/facts/ILOconventionsonchildlabour/lang--en/index.htm)</p>	Artikel 3 (d) Konvensyen ILO berkenaan Larangan dan Tindakan Segera untuk Penghapusan Bentuk Terburuk Buruh Kanak-kanak, 1999 (No. 182)
Kerja teras	<p>Bidang atau aktiviti utama yang untuknya syarikat ditubuhkan atau ditumpukan dalam operasi perniagaannya. Kerja teras melibatkan kerja yang penting dan diingini untuk perkembangan organisasi tersebut.</p> <p>Semua aktiviti pertanian dan perkilangan dianggap sebagai kerja teras, contohnya penanaman, penuaian, pembajaan, penyelenggaraan; pengisihan dan penggredan FFB; penyelenggaraan mesin dan teknikal; dan pengendalian mesin.</p>	P&C RSPO 2018
Kesamaan Jantina	Ini merujuk pada hak, kewajipan dan peluang yang sama antara wanita dengan lelaki, dan budak perempuan dengan budak lelaki.	Wanita PBB, Aliran Utama Jantina OSAGI - Konsep dan definisi

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Komuniti	Komuniti merujuk pada Orang Asal, Orang Asli, Komuniti Tempatan (termasuk wanita, kanak-kanak, dan orang kurang upaya), orang tersingkir, migran, dan pengguna tanah yang lain.	P&C RSPO 2023
Komuniti tempatan	Individu atau kumpulan individu yang tinggal dan/atau bekerja di dalam atau bersebelahan dengan operasi unit pensijilan yang terjejas dari segi ekonomi, sosial atau alam sekitar oleh operasi unit pensijilan itu.	P&C RSPO 2023
Kontrak	Merupakan jenis perjanjian khusus yang melalui syarat dan elemennya adalah terikat dari segi undang-undang dan boleh dikuatkuasakan dalam mahkamah undang-undang.	P&C RSPO 2023
Kontraktor	Individu, firma, organisasi, atau syarikat yang menandatangani kontrak untuk menyediakan bahan atau buruh untuk memberikan perkhidmatan atau melakukan kerja.	P&C RSPO 2023
Kos tidak sah, tidak wajar dan tidak didedahkan	Kos luar kontrak, kos yang tidak didedahkan, kos yang melambung atau yang haram adalah tidak sah. Peraturan antirasuah dan antisogokan hendaklah dipatuhi pada setiap masa dan pada mana-mana peringkat proses perekrutan. Contoh kos yang tidak sah ini termasuk: rasuah, ufti, pemerasan atau bayaran sogokan, bayaran terikat, yuran dan kolateral pemulihan kos yang tidak sah yang dituntut oleh mana-mana pelaku dalam rantai perekrutan.	ILO 2020, Kajian perbandingan di seluruh dunia untuk menentukan yuran perekrutan and kos berkaitan: Kajian serantau mengenai undang-undang, polisi dan praktis.
Kumpulan rentan	Mana-mana kumpulan atau sektor dalam masyarakat yang berada dalam risiko lebih tinggi untuk dikenakan pengasingan sosial, amalan mendiskriminasi, keganasan, bencana alam atau bencana semula jadi, atau kesukaran ekonomi berbanding kumpulan lain, seperti orang asal, etnik minoriti, migran, orang kurang upaya, gelandangan, warga tua terasing, wanita dan kanak-kanak.	P&C RSPO 2018
Landskap	Suatu mozek geografi yang terdiri daripada ekosistem yang berinteraksi akibat daripada pengaruh geologi, topografi, tanah, iklim, biotik dan interaksi manusia dalam sesebuah kawasan tertentu.	IUCN https://www.iucn.org/downloads/en_iucn_glossary_definitions.pdf
Landskap Litupan Hutan Tinggi (HFCL)	Landskap dengan >80% litupan hutan. Landskap ditakrifkan di bawah Kit Alat HCSA (Modul 5): "Saiz sesuatu landskap boleh ditentukan dengan (a) mengenal pasti legeh atau unit tanah geografi yang mengandungi kelompok ekosistem yang berinteraksi; (b) memilih satu saiz unit yang merangkumi konsesi ladang dan penampakan untuk kawasan sekeliling (cth. 50,000 hektar atau 100,000 hektar); atau (c) menggunakan jarak 5 km radius dari kawasan yang diperhatikan (contohnya, konsesi terancang)."	Kit Alat HCSA (v2)
Mata pencarian	Cara seseorang atau sesebuah kumpulan mencari rezeki, daripada alam sekitar atau dalam ekonomi, termasuk cara mereka menyara keperluan asas mereka dan memastikan diri mereka serta generasi seterusnya mempunyai akses kepada makanan, air bersih, kesihatan, pendidikan, perumahan dan bahan yang diperlukan untuk hidup dan kesejahteraan mereka sama ada melalui penggunaan langsung mereka sendiri ke atas sumber asli atau melalui pertukaran, barter, perdagangan atau penglibatan dalam pasaran. Mata pencarian termasuk bukan sahaja akses kepada sumber tetapi juga pengetahuan dan institusi yang membolehkan ini berlaku seperti masa untuk penyertaan dan penyepaduan komuniti, pengetahuan, kemahiran, kurniaan dan amalan persendirian, tempatan atau tradisi, aset yang intrinsik kepada cara mencari rezeki tersebut (cth. kebun, ladang, padang rumput, tanaman, ternakan, sumber asli, peralatan, mesin dan harta budaya tidak ketara) serta kedudukan mereka dalam fabrik undang-undang, politik dan sosial masyarakat.	P&C RSPO 2013
Membaik pulih	Mengembalikan kawasan yang terdegradasi atau yang diubah dalam kawasan ladang kepada keadaan separa semula jadi.	P&C RSPO 2013
Migran	Individu yang berpindah dari tempat tinggal lazimnya, sama ada dalam negara (migran dalaman) atau menyeberangi sempadan antarabangsa (migran antarabangsa), secara sementara atau tetap, dan atas pelbagai sebab.	<u>Disesuaikan daripada IOM UN Migration -</u> https://www.iom.int/key-migration-ter

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Negara Litupan Hutan Tinggi (HFCC)	Negara-negara yang ditakrifkan sebagai mempunyai >60% litupan hutan (berdasarkan data nasional terkini dan dipercayai REDD+); <1% litupan kelapa sawit; trajektori pembasmian hutan yang rendah mengikut sejarahnya tetapi semakin meningkat atau malar; dan diketahui sebagai kawasan sempadan bagi kelapa sawit atau kawasan yang sebahagian besarnya telah ditetapkan untuk pembangunan	Rundingan Tiada Pembasmian Hutan RSPO: HFCC Proforest, 2018
Operasi	Semua aktiviti yang dirancang dan/atau dilaksanakan oleh unit pengurusan dalam had batasan kilang minyak sawit dan pangkalan bekalannya.	P&C RSPO 2013
Orang Asal	<p>Individu dan kumpulan individu yang boleh dikenal pasti atau dicirikan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orang yang mengakui dirinya sebagai Orang Asal dan diterima sedemikian oleh komuniti mereka • Keturunan penduduk yang menduduki negara atau rantau geografi pada ketika penaklukan, penjajahan atau pembentukan sempadan negeri ketika ini • Kaitan kuat dengan wilayah dan sumber asli sekeliling • Mengekalkan sesetengah atau semua sistem sosial, ekonomi atau politik yang tersendiri, tanpa mengira status mereka dari segi undang-undang • Bahasa, budaya dan kepercayaan tersendiri • Memutuskan untuk mengekalkan dan menghasilkan semula persekitaran dan sistem nenek moyang mereka sebagai orang dan komuniti tersendiri. <ul style="list-style-type: none"> • Mengekalkan sesetengah atau semua sistem sosial, ekonomi atau politik yang tersendiri, tanpa mengira status mereka dari segi undang-undang • Bahasa, budaya dan kepercayaan tersendiri • Memutuskan untuk mengekalkan dan menghasilkan semula persekitaran dan sistem nenek moyang mereka sebagai orang dan komuniti tersendiri. 	Disesuaikan daripada Forum Tetap Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu tentang Isu Orang Asal, Lembaran fakta 'Who are Indigenous Peoples' Oktober 2007; Kumpulan Pembangunan Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu, 'Guidelines on Indigenous Peoples' Issues' Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu 2009, Deklarasi Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu tentang Hak-hak Orang Asal, 13 September 2007, Konvensyen ILO 169
Orang asli	<p>Individu dan kumpulan individu yang boleh dikenal pasti atau dicirikan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orang yang mengakui dirinya sebagai Orang Asli dan diterima sedemikian oleh komuniti mereka • Keadaan sosial, budaya dan ekonomi membezakan mereka daripada bahagian lain dalam komuniti nasional • Status dikawal atur keseluruhannya atau sebahagiannya oleh adat resam atau tradisi mereka sendiri atau oleh undang-undang atau peraturan khas 	P&C RSPO 2023
Orang Asli	<p>Individu dan kumpulan individu yang boleh dikenal pasti atau dicirikan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orang yang mengakui dirinya sebagai Orang Asli dan diterima sedemikian oleh komuniti mereka • Keadaan sosial, budaya dan ekonomi membezakan mereka daripada bahagian lain dalam komuniti nasional • Status dikawal atur keseluruhannya atau sebahagiannya oleh adat resam atau tradisi mereka sendiri atau oleh undang-undang atau peraturan khas 	Disesuaikan daripada Konvensyen ILO 169
Pedagang	Individu atau perniagaan yang membeli dan menjual Buah Tandan Segar (FFB)	P&C RSPO 2023
Peka Jantina	Dasar dan program yang mengambil kira ketelitian berkaitan dengan hidup wanita dan lelaki, serta menyasarkan untuk menghapuskan ketaksamaan dan menggalakkan kesamaan jantina, termasuk pengagihan sumber yang sama. Norma, peranan dan hubungan jantina dipertimbangkan, dan tindakan diambil mengikut dasar persefahaman tersebut (cth. hanya wanita ditempatkan di talian utama untuk melaporkan kes gangguan seksual dan/atau keganasan berdasarkan jantina)	Disesuaikan daripada Gabungan Hutan Hujan: Panduan F - Panduan Kesamaan Jantina (https://www.rainforest-alliance.org/wp-content/uploads/2020/12/guidance-f-gender-equality.pdf)

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Pekebun kecil	Pekebun yang menanam kelapa sawit, kadangkala berserta dengan pengeluaran tanaman sara diri yang lain, dan keluarganya menyediakan majoriti buruh dan kebun itu memberikan sumber pendapatan utama dan kawasan yang ditanami kelapa sawit itu lazimnya di bawah 50 hektar luasnya.	P&C RSPO 2023
Pekebun Kecil Bebas	Semua pekebun kecil bebas yang tidak dipertimbangkan menjadi Pekebun Kecil Skim [lihat definisi Pekebun Kecil Skim] dianggap sebagai Pekebun Kecil Bebas.	Piawaian
Pekebun Kecil Skim	Pekebun, pemilik tanah atau wakil mereka yang tidak mempunyai: <ul style="list-style-type: none"> • Kuasa membuat keputusan yang boleh dikuatkuasakan terhadap pengendalian tanah dan amalan pengeluaran; dan/atau • Kebebasan untuk memilih cara mereka menggunakan tanah mereka, jenis tanaman untuk ditanam, dan cara mereka menguruskannya (sama ada dan bagaimana mereka menyusun, menguruskan dan membiayai tanah tersebut). (Lihat juga pekebun kecil dan Pekebun Kecil Bebas).	Piawaian
Pekerja	Lelaki dan wanita, migran, transmigran, pekerja kontrak, pekerja sambilan dan kakitangan dari semua peringkat organisasi.	P&C RSPO 2018
Pekerja kontrak	Pekerja kontrak merujuk pada individu yang terlibat dalam kerja sementara, atau kerja untuk tempoh waktu tertentu. Ini juga merujuk pada pekerja yang tidak diambil secara langsung oleh syarikat, tetapi diambil bekerja oleh kontraktor atau perunding yang mempunyai kontrak langsung dengan syarikat.	ILO, Bentuk Pekerjaan Tidak Standard
Pekerja migran	Seorang individu yang bermigrasi dari satu negara ke negara lain dengan tujuan untuk diambil bekerja untuk manfaatnya sendiri dan termasuk mana-mana individu yang sering diterima masuk sebagai migran untuk pekerjaan. Migran didefinisikan sebagai mereka yang melintasi sempadan antarabangsa bagi tujuan pekerjaan, dan tidak termasuk pekerja yang berpindah dalam lingkungan suatu negara bagi tujuan pekerjaan.	P&C RSPO 2013
Pekerja muda	Pekerja muda adalah yang berusia 15 tahun, atau di atas usia minimum pekerjaan, tetapi di bawah usia 18 tahun. Menurut ILO, "pekerja ini dianggap 'kanak-kanak' walaupun di tempat yang mereka mungkin sah untuk melakukan sesetengah kerja."	Konvensyen Usia Minimum ILO, 1973 (No. 138), Artikel 2
Pelan	Skim, program, atau kaedah yang terikat masa dan terperinci untuk mencapai objektif dan hasil yang diinginkan. Pelan mestilah mempunyai sasaran yang jelas dengan garis masa untuk penyampaian, tindakan yang akan diambil dan proses untuk memantau kemajuan, menyesuaikan pelan mengikut perubahan keadaan dan pelaporan. Pelan juga mestilah disertakan dengan pengenalan individu atau jawatan tertentu yang bertanggungjawab bagi penyampaian pelan tersebut. Perlu ada bukti bahawa sumber yang mencukupi tersedia untuk melaksanakan pelan dan pelan itu dilaksanakan sepenuhnya.	P&C RSPO 2013
Pembekal	Individu atau organisasi yang menyediakan sesuatu yang diperlukan seperti produk atau perkhidmatan.	P&C RSPO 2023
Pembela Hak Asasi Manusia (HRD)	Individu, kumpulan dan persatuan yang menggalakkan dan melindungi hak asasi manusia yang diperakui sejagat dan menyumbang kepada penghapusan berkesan semua jenis pelanggaran hak asasi manusia dan kebebasan asas individu dan kumpulan. Definisi ini merangkumi HRD Alam Sekitar, penyalur maklumat, pengadu dan jurucakap komuniti. Definisi ini tidak merangkumi individu yang melakukan atau menyebarkan keganasan.	Dasar RSPO tentang perlindungan HRD, Penyalur Maklumat, Pengadu dan Jurucakap Komuniti (disokong oleh BoG pada 24 Sep 2018)
Pembela Hak Asasi Manusia (HRD)	Individu, kumpulan dan persatuan yang menggalakkan dan melindungi hak asasi manusia yang diperakui sejagat dan menyumbang kepada penghapusan berkesan semua jenis pelanggaran hak asasi manusia dan kebebasan asas individu dan kumpulan. Definisi ini merangkumi HRD Alam Sekitar, penyalur maklumat, pengadu, jurucakap komuniti dan pekerja. Definisi ini tidak merangkumi individu yang melakukan atau menyebarkan keganasan.	P&C RSPO 2023

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Pembersihan tanah	Pertukaran tanah daripada satu kegunaan kepada satu kegunaan lain. Pembersihan ladang kelapa sawit yang diuruskan secara aktif bagi penanaman semula kelapa sawit tidak dianggap sebarang pembersihan tanah. Dalam lingkungan unit sedia ada yang diperakui, pembersihan seluas kurang daripada 10 hektar tidak dianggap sebagai pembersihan tanah baharu.	P&C RSPO 2018
Pemerdagangan manusia	Perekrutan, pengangkutan, pemindahan, perlindungan atau penerimaan individu, dengan cara ancaman atau penggunaan kekerasan atau bentuk paksaan lain, penculikan, pemalsuan, penipuan, penyalahgunaan kuasa atau kedudukan kerentanan atau pemberian atau penerimaan bayaran atau manfaat untuk mencapai persetujuan seorang individu mempunyai kawalan ke atas individu yang lain, bagi tujuan eksploitasi. Eksploitasi adalah termasuk, pada tahap minimum, eksploitasi berbentuk pelacuran orang lain atau bentuk eksploitasi seksual yang lain, buruh atau perkhidmatan paksa, perhambaan atau amalan yang serupa dengan perhambaan, pengabdian atau pengeluaran organ.	Protokol untuk Mencegah, Menahan dan Menghukum Pemerdagangan Manusia, terutamanya Wanita dan Kanak-kanak
Pemulihan	<p>Pemulihan merujuk pada proses dan juga hasil menangani impak buruk hak asasi manusia. Remedi yang tersedia untuk mangsa mestilah wajar dan mencukupi, setimpal dengan keseriusan pelanggaran dan disesuaikan dengan situasi kes. Bantuan yang disediakan untuk setiap mangsa akan bergantung pada keperluan individu mangsa tersebut.</p> <p>Di bawah adalah beberapa contoh pemulihan yang boleh dipertimbangkan oleh unit pensijilan:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Tempat perlindungan dan penginapan ii) Perkhidmatan perubatan dan penjagaan kesihatan serta kaunseling, termasuk sokongan kesihatan mental dan psikososial iii) Pampasan/bayaran balik iv) Bantuan kewangan v) Bantuan undang-undang vi) Bantuan pulang ke tempat asal vii) Bantuan pepaduan kembali 	https://publications.iom.int/books/operational-guidelines-businesses-remediation-migrant-worker-grievances
Penanam	Penanam ialah pemilik warisan, pemilik tanah atau syarikat dengan lebih daripada 500 hektar (terkumpul) tanah yang ditanam dan dituai dengan kelapa sawit.	P&C RSPO 2023
Penanam luar	Pekebun, yang penjualan FFB mereka dikontrakkan secara eksklusif kepada unit pensijilan. Pekebun luar boleh jadi pekebun kecil.	P&C RSPO 2013
Penanam Sederhana	Penanam Pertengahan ialah pemilik warisan, pemilik tanah atau syarikat dengan lebih daripada 50 hektar dan sehingga 500 hektar (terkumpul) tanah yang ditanam dan dituai dengan kelapa sawit.	P&C RSPO 2023
Penanaman baharu	Penanaman yang dirancang atau dicadangkan di atas tanah yang belum pernah ditanam dengan kelapa sawit.	NPP 2015
Penanaman semula meluas di rupa bumi curam	Mana-mana kawasan penanaman individu dan bersempadan pada rupa bumi curam (>25 darjah) lebih luas daripada 25 ha dalam lingkungan kawasan penanaman semula tersebut.	P&C RSPO 2018
Pengaruh tak wajar	Pengenaaan sebarang jenis kawalan oleh pihak ketiga supaya seorang individu itu menandatangani kontrak atau perjanjian lain yang, tanpa pengaruh pihak ketiga itu, individu tersebut tidak akan menandatangani.	P&C RSPO 2013

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Pengasingan sukarela	Orang asal dalam pengasingan sukarela ialah orang asal atau segmen orang asal yang tidak mengekalkan hubungan dengan populasi majoriti bukan asal, dan yang umumnya menolak sebarang jenis hubungan dengan orang yang bukan sebahagian daripada kumpulan mereka. Mereka juga boleh jadi orang atau segmen orang yang sebelum itu berhubungan dan yang, selepas hubungan berkala dengan masyarakat bukan asal, telah kembali kepada situasi pengasingan dan memutuskan hubungan yang mereka mungkin telah ada dengan masyarakat tersebut. Selaras dengan prinsip FPIC, RSPO melarang perluasan kelapa sawit ke kawasan orang asal ini.	Suruhanjaya Antara-Amerika mengenai Hak Asasi Manusia, Orang Asal dalam Pengasingan Sukarela dan Hubungan Awal di benua Amerika, 2013
Penggantian kontrak	Amalan menggantikan atau mengubah syarat pekerjaan yang telah dipersetujui pada asalnya oleh pekerja, sama ada secara bertulis atau secara lisan, yang mengakibatkan keadaan lebih teruk atau manfaat yang kurang. Perubahan kepada perjanjian atau kontrak pekerjaan dilarang kecuali perubahan ini dibuat untuk memenuhi undang-undang tempatan dan memberikan syarat yang sama atau lebih baik.	Laporan ILO kepada Jawatankuasa penyemak dakwaan ketidakpatuhan oleh Qatar berkenaan Buruh Paksa
Pengurusan Perosak Bersepadu (IPM)	IPM merupakan pertimbangan berhati-hati kesemua teknik kawalan makhluk perosak yang tersedia dan seterusnya penyepaduan langkah-langkah sesuai yang menghalang perkembangan populasi makhluk perosak dan mengekalkan racun perosak dan campur tangan lain pada tahap yang wajar dari segi ekonomi dan mengurangkan atau meminimumkan risikonya terhadap kesihatan manusia dan alam sekitar. IPM menekankan pertumbuhan tanaman yang sihat dengan kemungkinan gangguan yang paling sedikit kepada ekosistem pertanian dan menggalakkan mekanisme kawalan makhluk perosak semula jadi.	FAO 2013 http://www.fao.org/agriculture/crops/thematicsite/map/theme/pests/ipm/en/
Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA)	Suatu proses analisis dan perancangan yang akan dijalankan sebelum penanaman atau operasi baharu. Proses ini menggabungkan data alam sekitar dan sosial yang berkenaan, serta perundingan dengan pihak berkepentingan, untuk mengenal pasti impak yang berpotensi (langsung dan tidak langsung) dan untuk menentukan sama ada impak ini boleh ditangani dengan cara yang memuaskan, iaitu dalam kes itu penyokongnya juga mentakrifkan tindakan khusus untuk meminimumkan dan mengurangkan impak negatif yang berpotensi.	P&C RSPO 2018
Penilaian risiko	Proses sistematik untuk mengenal pasti dan menilai potensi risiko yang mungkin terlibat dalam suatu aktiviti atau usaha yang diunjurkan. Penilaian ini membolehkan pertimbangan sama ada langkah berjaga-jaga yang tersedia sudah mencukupi atau sama ada lebih banyak lagi perlu dilakukan untuk mencegah mudarat kepada mereka yang berisiko, termasuk pekerja dan orang awam.	Disesuaikan daripada ILO, 5 langkah panduan untuk majikan, pekerja dan wakil mereka tentang menjalankan penilaian risiko di tempat kerja, 2014
Penipuan	Penipuan berkait dengan kegagalan untuk menyampaikan apa yang telah dijanjikan kepada pekerja, sama ada secara lisan atau bertulis. Amalan perekrutan yang memperdayakan boleh termasuk janji palsu berkaitan keadaan kerja dan gaji, tetapi juga berkaitan jenis kerja, keadaan perumahan dan keadaan hidup, pemerolehan status migrasi tetap, lokasi kerja atau identiti majikan.	Disesuaikan daripada 11 Penunjuk ILO berkenaan Buruh Paksa
Penyalahgunaan kerentanan	Mengambil kesempatan atas seorang pekerja yang tidak berpengetahuan tentang undang-undang tempatan/negara, bahasa, mempunyai peluang terhad terhadap mata pencarian, tergolong dalam kumpulan agama atau etnik minoriti, kurang upaya atau had-had lain yang menyebabkan pekerja itu dianggap rentan.	Disesuaikan daripada 11 Penunjuk ILO berkenaan Buruh Paksa
Penyalur maklumat	Individu yang merupakan pekerja atau bekas pekerja yang melaporkan tentang amalan atau tindakan haram, tidak teratur, berbahaya atau tidak beretika oleh majikan yang menyalahi Tatakelakuan RSPO dan dokumen utama yang berkaitan dan yang mungkin berpotensi berisiko untuk dikenakan tindakan balas. Ini termasuk individu yang berada di luar hubungan tradisi pekerja-majikan, seperti pekerja kontrak, pekerja sementara, konsultan, kontraktor, pelatih/pelajar latihan amali, sukarelawan, pelajar yang bekerja sambil dan bekas pekerja.	Dasar RSPO tentang perlindungan HRD, Penyalur Maklumat, Pengadu dan Jurucakap Komuniti (disokong oleh BoG pada 24 September, 2018)
Perekrut buruh	NOTA: pastikan teks diajarkan di semua tempat yang merujuk pada definisi ini dalam P&C (cth. juga 6.6 dengan contoh pekerja dan 2x Pembela Hak Asasi Manusia) Keluarkan frasa yang merujuk pada sama ada kejadian tunggal atau berulang dan ubah contoh sewajarnya, iaitu penderaan lisan bukan merujuk pada kejadian tunggal tetapi berterusan, manakala ancaman, serangan seksual atau fizikal mungkin kejadian tunggal.	P&C RSPO 2023
Perjanjian	Suatu aturan (lazimnya tidak rasmi) antara dua pihak atau lebih yang tidak dikuatkuasakan oleh undang-undang.	P&C RSPO 2023
Pihak berkepentingan	Individu atau kumpulan dengan kepentingan sah dan/atau yang digambarkan dalam, atau yang mungkin atau mungkin tidak terjejas secara langsung oleh, aktiviti sebuah organisasi dan akibat daripada aktiviti tersebut.	P&C RSPO 2018

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Pihak Berkepentingan yang Berkenaan	Individu atau kumpulan dengan kepentingan sah dan/atau yang digambarkan dalam, atau yang mungkin atau mungkin tidak terjejas secara langsung oleh, aktiviti sebuah organisasi dan akibat daripada aktiviti tersebut. Pihak berkepentingan yang berkenaan mungkin termasuk pembekal, kakitangan dalaman, ahli, pelanggan (termasuk pemegang saham, pelabur, dan pengguna), pengawal atur, serta komuniti tempatan dan serantau. Selain itu, pihak berkepentingan boleh termasuk pembeli, klien, pemilik, dan organisasi bukan kerajaan (NGO).	P&C RSPO 2023
Pihak-pihak	Individu, firma, organisasi atau syarikat yang terlibat secara langsung atau berminat dengan apa-apa tindakan, urusan, kontrak, transaksi, atau prosiding undang-undang; litigan lawan.	P&C RSPO 2023
Profilaksis	Rawatan atau jalan tindakan yang dikenakan sebagai langkah pencegahan.	P&C RSPO 2013
Prosedur operasi standard (SOP)	SOP ialah satu set arahan langkah demi langkah yang disusun oleh sebuah organisasi untuk membantu pekerja menjalankan operasi rutin. SOP bertujuan untuk mencapai kecekapan, output berkualiti dan prestasi yang seragam, di samping mengurangkan salah komunikasi dan kegagalan pematuhan.	P&C RSPO 2023
Racun perosak	Bahan atau campuran bahan yang bertujuan untuk mencegah, memusnahkan, menghalau atau mengurangkan sebarang makhluk perosak. Racun perosak dikategorikan kepada empat bahan kimia pengganti: racun herba; racun kulat; racun serangga dan racun bakteria.	P&C RSPO 2013
Rasuah	Rasuah ialah pemberian haram atau tidak beretika atau usaha melobi yang dilakukan untuk mempengaruhi kelakuan penerima. Rasuah boleh jadi wang, barangan, hak dalam tindakan, hartanah, keutamaan, keistimewaan, emolumen, objek berharga, kelebihan, atau sekadar janji untuk mencetuskan atau mempengaruhi tindakan, undi, atau pengaruh seseorang dalam kapasiti rasmi atau awam.	https://en.wikipedia.org/wiki/Bribery
Rupa bumi curam	Kawasan di atas 25 darjah atau berdasarkan proses Interpretasi Nasional (NI).	P&C 2013 Lampiran 2 Panduan NI
Spesies nadir,	Spesies seperti yang ditakrifkan oleh Rangkaian Sumber Nilai Pemuliharaan Tinggi (HCVRN).	Panduan Bersama HCVRN bagi
Standard ISO	Merujuk pada pelbagai tingkah laku yang tidak boleh diterima yang menyebabkan kecederaan fizikal, psikologi, seksual atau ekonomi. Contohnya termasuk: Komuniti i) Sebarang ancaman perampasan tanah, pengusiran atau penempatan semula secara paksa ii) Sebarang ancaman untuk menafikan akses kepada sumber di atas tanah seperti air, pertanian, tempat suci, dsb. iii) Sebarang ancaman terhadap ahli komuniti semasa penerimaan rungutan iv) Sebarang ancaman atau salah guna kuasa oleh anggota tentera, separa tentera, atau kakitangan keselamatan (yang dikontrakkan oleh unit pensijilan) terhadap ahli komuniti (termasuk permintaan seks) v) Sebarang ancaman atau paksaan terhadap ahli komuniti dalam menandatangani perjanjian berkaitan dengan pelepasan hak tanah atau sumber vi) Penderaan lisan berulang-ulang	ISO: www.iso.org
Status Pekerja Migran	Individu yang berpindah dari tempat tinggal lazimnya, sama ada dalam negara (migran dalaman) atau menyeberangi sempadan antarabangsa (migran antarabangsa), secara sementara atau tetap, dan atas pelbagai sebab.	P&C RSPO 2023
Tanah marginal	Tanah yang tidak berkemungkinan menghasilkan pulangan ekonomi yang berpatutan bagi tanaman yang dicadangkan pada unjuran wajar nilai tanaman dan kos pembaikan. Tanah terdegradasi bukan tanah marginal jika pembaikannya dan produktiviti yang dihasilkan berkesan kos. (Lihat juga definisi untuk 'tanah rapuh'.)	P&C RSPO 2018
Tanah rapuh	Tanah yang mudah terdegradasi (kesuburan menurun) apabila diganggu. Tanah itu terutama sekali rapuh jika degradasi itu menurunkan kesuburan dengan pantas ke tahap yang tidak boleh diterima atau jika perkara ini tidak boleh dibalikkan menggunakan input pengurusan yang boleh dilaksanakan secara ekonomi. (Lihat juga definisi 'tanah marginal')	P&C RSPO 2018
Tapak	Unit tunggal berfungsi bagi sebuah organisasi atau gabungan unit yang terletak pada satu lokaliti, yang berasingan dari segi geografi daripada unit lain.	Piawaian SCC RSPO 2017
Tapak pelupusan	Tapak untuk pelupusan bahan sisa	P&C RSPO 2023
Tenaga kerja	Jumlah bilangan pekerja yang digaji oleh unit pengurusan sama ada secara langsung atau tidak langsung. Ini termasuk pekerja kontrak dan konsultan.	P&C RSPO 2013
Transmigran	Individu yang berhijrah dari satu tempat dalam sebuah negara ke tempat lain dengan tujuan diambil bekerja untuk manfaatnya sendiri.	P&C RSPO 2013

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Ugutan dan gangguan (termasuk ancaman)	<p>Merujuk pada pelbagai tingkah laku yang tidak boleh diterima yang menyebabkan kecederaan fizikal, psikologi, seksual atau ekonomi.</p> <p>Contohnya termasuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Sebarang ancaman perampasan tanah, pengusiran atau penempatan semula secara paksa ii) Sebarang ancaman untuk menafikan akses kepada sumber di atas tanah seperti air, pertanian, tempat suci, dsb. iii) Sebarang ancaman terhadap ahli komuniti semasa penerimaan rungutan iv) Sebarang ancaman atau salah guna kuasa oleh anggota tentera, separa tentera, atau kakitangan keselamatan (yang dikontrakkan oleh unit pensijilan) terhadap ahli komuniti (termasuk permintaan seks) v) Sebarang ancaman atau paksaan terhadap ahli komuniti dalam menandatangani perjanjian berkaitan dengan pelepasan hak tanah atau sumber vi) Penderaan lisan berulang-ulang 	P&C RSPO 2023
Unit Pensijilan	Unit pensijilan ialah kilang dan pangkalan bekalannya dan merangkumi tanah (dan estet) yang diuruskan secara langsung dan juga Pekebun Kecil Skim dan penanam luar, manakala estet telah dibangunkan secara sah dengan bahagian tanah diagihkan kepada setiap daripadanya.	Sistem Pensijilan RSPO 2017
Usaha wajar	Proses pengurusan risiko yang dilaksanakan oleh syarikat untuk mengenal pasti, mengelakkan, mengurangkan dan memasukkan cara syarikat menangani risiko dan impak alam sekitar dan sosial dalam operasi, rantaian bekalan dan pelaburannya.	Draft AFI (July 2018). Sentiasa rujuk pada definisi AFI terkini
Usaha wajar undang-undang	Istilah 'usaha wajar undang-undang' lazimnya ditakrifkan sebagai penyiasatan, semakan yang dijalankan dan/atau penyelidikan yang dilakukan terhadap sebuah syarikat atau aset perniagaan atau sebuah perniagaan, bagi mengesahkan fakta sesuatu perkara yang dipertimbangkan sebelum memasuki perjanjian dengan suatu pihak. Idea di sebalik penyiasatan atau semakan ini adalah untuk memastikan bahawa pelaburan atau pembelian itu bermanfaat dan untuk memahami sama ada akan ada masalah undang-undang pada masa depan akibat pemerolehan ini. Penyiasatan bermaksud untuk mendedahkan semuanya. Sebaik sahaja faktanya telah dikumpul dan dianalisis, satu keputusan termaklum boleh dibuat.	P&C RSPO 2023

Definisi

Istilah	Definisi	Sumber
Yuran perekrutan atau kos berkaitan	<p>Istilah 'yuran perekrutan' atau 'kos berkaitan' merujuk pada apa-apa yuran atau kos yang timbul dalam proses perekrutan untuk pekerja menjamin pekerjaan atau penempatan, tanpa mengira cara, masa atau lokasi bayaran itu dikenakan atau dikutip.</p> <p>Yuran perekrutan termasuk:</p> <ol style="list-style-type: none"> bayaran untuk perkhidmatan perekrutan yang ditawarkan oleh perekrut buruh, sama ada awam atau swasta, dalam memadamkan tawaran dan permohonan pekerjaan; bayaran yang dibuat dalam kes perekrutan pekerja dengan tujuan untuk mengambil mereka bekerja untuk pihak ketiga; bayaran yang dibuat dalam kes perekrutan langsung oleh majikan; atau bayaran yang diperlukan untuk mendapatkan semula yuran perekrutan daripada pekerja. <p>Yuran ini mungkin dikenakan satu kali atau berulang dan meliputi perkhidmatan perekrutan, rujukan dan penempatan yang boleh termasuk pengiklanan, penyebaran maklumat, mengaturkan temu duga, menyerahkan dokumen untuk kelulusan kerajaan, mengesahkan kelayakan, mengaturkan perjalanan dan pengangkutan, dan penempatan dalam pekerjaan.</p> <p>Kos berkaitan ialah perbelanjaan yang penting untuk perekrutan dan penempatan di dalam atau merentasi sempadan negara, mengambil kira bahawa kos berkaitan yang paling besar berlaku untuk perekrutan antarabangsa.</p> <ol style="list-style-type: none"> Kos perubatan: bayaran untuk pemeriksaan perubatan, ujian atau vaksinasi; Kos insurans: kos untuk menginsuranskan nyawa, kesihatan dan keselamatan pekerja, termasuk pendaftaran dalam dana kebajikan migran; Kos untuk ujian kemahiran dan kelayakan: kos untuk mengesahkan kemahiran bahasa pekerja dan tahap kemahiran dan kelayakan mereka, serta untuk pentauliahan khusus lokasi, pensijilan atau perlesenan; Kos untuk latihan dan orientasi: perbelanjaan bagi latihan yang diperlukan, termasuk orientasi kerja di tapak dan orientasi prapelepasan atau pasca ketibaan pekerja baharu; Kos peralatan: kos bagi alat, uniform, kelengkapan keselamatan, dan peralatan lain yang diperlukan untuk menjalankan kerja yang ditetapkan secara selamat dan berkesan; Kos perjalanan dan penginapan: perbelanjaan bagi perjalanan, penginapan dan sara hidup di dalam atau merentasi sempadan negara dalam proses perekrutan, termasuk untuk latihan, temu duga, janji temu konsular, penempatan semula, dan pulang atau penghantaran balik ke negara asal; Kos pentadbiran: yuran permohonan dan perkhidmatan yang diperlukan bagi tujuan untuk memenuhi proses perekrutan sahaja. Ini boleh termasuk yuran bagi perwakilan dan perkhidmatan yang ditujukan pada penyediaan, perolehan atau pengesahan kontrak pekerjaan pekerja, mengenal pasti dokumen, pasport, visa, pemeriksaan latar belakang, tapisan keselamatan dan keluar, perkhidmatan perbankan, serta permit kerja dan bermastautin. 	ILO 2020, Kajian perbandingan di seluruh dunia untuk menentukan yuran perekrutan and kos berkaitan: Kajian serantau mengenai undang-undang, polisi dan praktis.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK				
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)		
1 Berkelakuan secara beretika dan telus	1.1 <i>Unit Pensijilan</i> secara aktif dan telus melibatkan pihak berkepentingan yang terjejas, melalui penyediaan maklumat tentang isu alam sekitar, sosial dan undang-undang yang relevan dengan Prinsip & Kriteria RSPO, dalam pelan pengurusan dan proses pemantauannya, dan melibatkan pihak berkepentingan yang berminat berdasarkan permintaan.	1.1.1	C	Kecuali maklumat sulit, dokumen pengurusan <i>Unit Pensijilan</i> yang ditetapkan dalam P&C RSPO ini hendaklah disediakan secara umum kepada <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan.	Kecuali maklumat sulit, dokumen pengurusan <i>Unit Pensijilan</i> yang ditetapkan dalam P&C RSPO ini hendaklah disediakan secara umum kepada <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan.	Kecuali maklumat sulit, dokumen pengurusan <i>Unit Pensijilan</i> yang ditetapkan dalam P&C RSPO ini hendaklah disediakan secara umum kepada <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan.
		1.1.2	C	Maklumat tentang isu alam sekitar, sosial dan undang-undang yang relevan dengan Prinsip & Kriteria RSPO <i>Unit Pensijilan</i> ini hendaklah disediakan untuk <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan	Maklumat tentang isu alam sekitar, sosial dan undang-undang yang relevan dengan Prinsip & Kriteria RSPO <i>Unit Pensijilan</i> ini hendaklah disediakan untuk <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan	Maklumat tentang isu alam sekitar, sosial dan undang-undang yang relevan dengan Prinsip & Kriteria RSPO <i>Unit Pensijilan</i> ini hendaklah disediakan untuk <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat atas permintaan
		1.1.3	C	Permintaan untuk berkongsi maklumat dengan jawapan yang disediakan dan maklum balas yang diberikan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah didokumenkan dan dikemas kini setiap tahun.	Permintaan untuk berkongsi maklumat dengan jawapan yang disediakan dan maklum balas yang diberikan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah didokumenkan dan dikemas kini setiap tahun.	Permintaan untuk berkongsi maklumat dengan jawapan yang disediakan dan maklum balas yang diberikan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah didokumenkan dan dikemas kini setiap tahun.
		1.1.4	C	Prosedur rundingan dan komunikasi hendaklah didokumenkan, didedahkan, dilaksanakan, akan disediakan secara umum, dan dijelaskan kepada semua <i>pihak berkepentingan yang berkenaan</i> oleh <i>Unit Pensijilan</i> .	Prosedur rundingan dan komunikasi hendaklah didokumenkan, didedahkan, dilaksanakan, akan disediakan secara umum, dan dijelaskan kepada semua <i>pihak berkepentingan yang berkenaan</i> oleh <i>Unit Pensijilan</i> .	Prosedur rundingan dan komunikasi hendaklah didokumenkan, didedahkan, dilaksanakan, akan disediakan secara umum, dan dijelaskan kepada semua <i>pihak berkepentingan yang berkenaan</i> oleh <i>Unit Pensijilan</i> .
		1.1.5		Senarai butiran hubungan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat serta wakil mereka yang dicalonkan hendaklah didokumenkan dan disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> .	Senarai butiran hubungan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat serta wakil mereka yang dicalonkan hendaklah didokumenkan dan disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> .	Senarai butiran hubungan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas dan berminat serta wakil mereka yang dicalonkan hendaklah didokumenkan dan disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> .
	1.2 <i>Unit Pensijilan</i> komited kepada tingkah laku beretika dalam semua operasi dan transaksi perniagaan.	1.2.1		Suatu dasar untuk tingkah laku beretika hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan dalam semua operasi dan transaksi perniagaan <i>Unit Pensijilan</i> .	Suatu dasar untuk tingkah laku beretika hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan dalam semua operasi dan transaksi perniagaan <i>Unit Pensijilan</i> .	Suatu dasar untuk tingkah laku beretika hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan dalam semua operasi dan transaksi perniagaan <i>Unit Pensijilan</i> .
		1.2.2		<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan prosedur dalam menguruskan (sebarang potensi) salah laku etika.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan prosedur dalam menguruskan (sebarang potensi) salah laku etika.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan prosedur dalam menguruskan (sebarang potensi) salah laku etika.

1

2

7 4

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK	PENUNJUK	PENUNJUK
			Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
2 Beroperasi dengan sah dan menghormati hak	2.1 <i>Unit Pensijilan</i> mematuhi semua undang-undang dan peraturan yang terpakai di peringkat tempatan dan negara, serta triti, konvensyen dan perjanjian antarabangsa yang disahkan oleh negara.	2.1.1 C	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mematuhi semua undang-undang dan peraturan negara; undang-undang dan peraturan tempatan; dan triti, konvensyen dan perjanjian antarabangsa yang disahkan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mematuhi semua undang-undang dan peraturan negara; undang-undang dan peraturan tempatan; dan triti, konvensyen dan perjanjian antarabangsa yang disahkan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mematuhi semua undang-undang dan peraturan negara; undang-undang dan peraturan tempatan; dan triti, konvensyen dan perjanjian antarabangsa yang disahkan.
		2.1.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan sistem berdokumen untuk memastikan pematuhan undang-undang tersedia.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan sistem berdokumen untuk memastikan pematuhan undang-undang tersedia.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan sistem berdokumen untuk memastikan pematuhan undang-undang tersedia.
		2.1.3	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menunjukkan status undang-undangnya, termasuk tempoh dan penggunaan serta sempadannya ditakrifkan dengan jelas dan nyata dan diselenggarakan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menunjukkan status undang-undangnya, termasuk tempoh dan penggunaan serta sempadannya ditakrifkan dengan jelas dan nyata dan diselenggarakan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menunjukkan status undang-undangnya, termasuk tempoh dan penggunaan serta sempadannya ditakrifkan dengan jelas dan nyata dan diselenggarakan.
	2.2 <i>Unit Pensijilan</i> komited untuk memberikan kontrak atau terlibat HANYA dengan kontraktor dan pembekal FFB yang sah	2.2.1	Senarai <i>pihak-pihak</i> berkontrak diselenggarakan.	Senarai <i>pihak-pihak</i> berkontrak diselenggarakan.	Senarai <i>pihak-pihak</i> berkontrak diselenggarakan.
		2.2.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memastikan kesahan semua <i>pihak</i> ketiga yang berkontrak, <i>perekrut buruh</i> , penyedia perkhidmatan dan <i>kontraktor buruh</i> .	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memastikan kesahan semua <i>pihak</i> ketiga yang berkontrak, <i>perekrut buruh</i> , penyedia perkhidmatan dan <i>kontraktor buruh</i> .	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memastikan kesahan semua <i>pihak</i> ketiga yang berkontrak, <i>perekrut buruh</i> , penyedia perkhidmatan dan <i>kontraktor buruh</i> .
		2.2.3	Semua <i>kontraktor</i> dan <i>pembekal</i> FFB yang dilibatkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> mestilah sah. Lesen yang sah untuk semua <i>kontraktor</i> hendaklah didokumenkan.	Semua <i>kontraktor</i> dan <i>pembekal</i> FFB yang dilibatkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> mestilah sah. Lesen yang sah untuk semua <i>kontraktor</i> hendaklah didokumenkan.	Semua <i>kontraktor</i> dan <i>pembekal</i> FFB yang dilibatkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> mestilah sah. Lesen yang sah untuk semua <i>kontraktor</i> hendaklah didokumenkan.
		2.2.4	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai klausa yang tidak membenarkan buruh <i>kanak-kanak</i> , buruh <i>paksa</i> dan buruh yang <i>diperdagangkan</i> , dan apabila <i>pekerja muda</i> diambil bekerja, sekatan perlindungan khusus; dimasukkan dalam <i>kontrak/perjanjian</i> yang ditandatangani dengan semua <i>kontraktor</i> dan pembekal FFB.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai klausa yang tidak membenarkan buruh <i>kanak-kanak</i> , buruh <i>paksa</i> dan buruh yang <i>diperdagangkan</i> , dan apabila <i>pekerja muda</i> diambil bekerja, sekatan perlindungan khusus; dimasukkan dalam <i>kontrak/perjanjian</i> yang ditandatangani dengan semua <i>kontraktor</i> dan pembekal FFB.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai klausa yang tidak membenarkan buruh <i>kanak-kanak</i> , buruh <i>paksa</i> dan buruh yang <i>diperdagangkan</i> , dan apabila <i>pekerja muda</i> diambil bekerja, sekatan perlindungan khusus; dimasukkan dalam <i>kontrak/perjanjian</i> yang ditandatangani dengan semua <i>kontraktor</i> dan pembekal FFB.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	2.3 <i>Unit Pensijilan</i> HANYA menyumber buah tandan segar (FFB) daripada pembekal yang sah.	2.3.1 C	Untuk semua Buah Tandan Segar (FFB), <i>Unit Pensijilan</i> menyumber terus daripada pekebun kecil dan/atau penanam sederhana, maklumat yang disenaraikan di bawah hendaklah didokumenkan: i) Geolokasi asal FFB; ii) Bukti pemilikan, hak adat atau hak pengguna tanah yang lain oleh pekebun; iii) Jika terpakai, lesen penanaman/ pengendalian/ dagangan yang sah, atau merupakan sebahagian daripada koperasi yang membenarkan pembelian dan penjualan FFB.	TIDAK BERKENAAN	TIDAK BERKENAAN
		2.3.2	Untuk semua Buah Tandan Segar (FFB), <i>Unit Pensijilan</i> menyumber melalui <i>pedagang</i> (pedegar, pusat pungutan), maklumat yang disenaraikan di bawah hendaklah diperoleh: i) Geolokasi asal FFB; ii) Bukti pemilikan, hak adat atau hak pengguna tanah yang lain oleh pekebun; iii) Jika terpakai, lesen penanaman/ pengendalian/ dagangan yang sah, atau merupakan sebahagian daripada koperasi yang membenarkan pembelian dan penjualan FFB. NOTA PROSEDUR. Satu Pasukan Petugas akan diwujudkan untuk mencadangkan penyelesaian yang boleh diaudit dan akan menghendaki penanam supaya beransur-ansur maju ke arah pelaksanaan penuh penunjuk ini.	TIDAK BERKENAAN	TIDAK BERKENAAN

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	2.4 Unit Pensijilan mempunyai mekanisme rungutan yang dipersetujui bersama dan didokumenkan yang menyediakan akses kepada remedi.	2.4.1 C	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan Mekanisme Rungutan (yang peka jantina dan kanak-kanak), yang boleh diakses oleh <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan, termasuk <i>komuniti, pekebun kecil</i>, pekerja, wakil mereka, wanita dan kanak-kanak serta <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain.</p> <p>Ini hendaklah merangkumi elemen-elemen berikut:</p> <p>i) Prosedur, modus akses dan garis masa untuk menerima, mengakui, memproses, menyasat, membalas dan menyelesaikan rungutan</p> <p>ii) Menyelenggara daftar rungutan yang diterima</p> <p>ii) Ketanpanamaan dan kerahsiaan pengadu dijamin dan dihormati</p> <p>iii) Membenarkan pengadu mengakses sumber maklumat yang berkaitan, nasihat undang-undang dan teknikal bebas dan mekanisme penyelesaian pertikaian bebas</p> <p>iv) Memudahkan akses yang berkesan kepada remedi yang sesuai</p> <p>v) Tiada campur tangan dengan usaha untuk memperoleh remedi sesuai yang lain (kehakiman/bukan kehakiman).</p> <p>vi) Perlindungan daripada tindakan balas atau ugutan akibat daripada penggunaan mekanisme rungutan.</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan Mekanisme Rungutan (yang peka jantina dan kanak-kanak), yang boleh diakses oleh <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan, termasuk <i>komuniti, pekebun kecil</i>, pekerja, wakil mereka, wanita dan kanak-kanak serta <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain.</p> <p>Ini hendaklah merangkumi elemen-elemen berikut:</p> <p>i) Prosedur, modus akses dan garis masa untuk menerima, mengakui, memproses, menyasat, membalas dan menyelesaikan rungutan</p> <p>ii) Menyelenggara daftar rungutan yang diterima</p> <p>ii) Ketanpanamaan dan kerahsiaan pengadu dijamin dan dihormati</p> <p>iii) Membenarkan pengadu mengakses sumber maklumat yang berkaitan, nasihat undang-undang dan teknikal bebas dan mekanisme penyelesaian pertikaian bebas</p> <p>iv) Memudahkan akses yang berkesan kepada remedi yang sesuai</p> <p>v) Tiada campur tangan dengan usaha untuk memperoleh remedi sesuai yang lain (kehakiman/bukan kehakiman).</p> <p>vi) Perlindungan daripada tindakan balas atau ugutan akibat daripada penggunaan mekanisme rungutan.</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan Mekanisme Rungutan (yang peka jantina dan kanak-kanak), yang boleh diakses oleh <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan, termasuk <i>komuniti, pekebun kecil</i>, pekerja, wakil mereka, wanita dan kanak-kanak serta <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain.</p> <p>Ini hendaklah merangkumi elemen-elemen berikut:</p> <p>i) Prosedur, modus akses dan garis masa untuk menerima, mengakui, memproses, menyasat, membalas dan menyelesaikan rungutan</p> <p>ii) Menyelenggara daftar rungutan yang diterima</p> <p>ii) Ketanpanamaan dan kerahsiaan pengadu dijamin dan dihormati</p> <p>iii) Membenarkan pengadu mengakses sumber maklumat yang berkaitan, nasihat undang-undang dan teknikal bebas dan mekanisme penyelesaian pertikaian bebas</p> <p>iv) Memudahkan akses yang berkesan kepada remedi yang sesuai</p> <p>v) Tiada campur tangan dengan usaha untuk memperoleh remedi sesuai yang lain (kehakiman/bukan kehakiman).</p> <p>vi) Perlindungan daripada tindakan balas atau ugutan akibat daripada penggunaan mekanisme rungutan.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK			
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)	
1		2.4.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mensosialisasikan prosedur berkaitan Mekanisme Rungutan kepada komuniti, <i>pekebun kecil</i> , <i>pekerja</i> , wakil mereka, wanita dan kanak-kanak dan <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain, semua peringkat tenaga kerja, <i>operasi</i> , pembekal dan <i>perekrut buruh</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka, termasuk oleh <i>pihak-pihak</i> yang buta huruf dan <i>kumpulan rentan</i> . Bantuan disediakan untuk <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan yang berdepan dengan halangan dalam mengakses Mekanisme Rungutan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mensosialisasikan prosedur berkaitan Mekanisme Rungutan kepada komuniti, <i>pekebun kecil</i> , <i>pekerja</i> , wakil mereka, wanita dan kanak-kanak dan <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain, semua peringkat tenaga kerja, <i>operasi</i> , pembekal dan <i>perekrut buruh</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka, termasuk oleh <i>pihak-pihak</i> yang buta huruf dan <i>kumpulan rentan</i> . Bantuan disediakan untuk <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan yang berdepan dengan halangan dalam mengakses Mekanisme Rungutan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mensosialisasikan prosedur berkaitan Mekanisme Rungutan kepada komuniti, <i>pekebun kecil</i> , <i>pekerja</i> , wakil mereka, wanita dan kanak-kanak dan <i>pihak-pihak berkepentingan yang berkenaan</i> lain, semua peringkat tenaga kerja, <i>operasi</i> , pembekal dan <i>perekrut buruh</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka, termasuk oleh <i>pihak-pihak</i> yang buta huruf dan <i>kumpulan rentan</i> . Bantuan disediakan untuk <i>pihak-pihak</i> yang berkenaan yang berdepan dengan halangan dalam mengakses Mekanisme Rungutan.
		2.4.3	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memaklumkan kepada pengadu dan komuniti/ pekerja/ pekebun kecil yang berkenaan tentang perkembangan rungutan yang dikemukakan. Keputusannya hendaklah disediakan dan disampaikan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memaklumkan kepada pengadu dan komuniti/ pekerja/ pekebun kecil yang berkenaan tentang perkembangan rungutan yang dikemukakan. Keputusannya hendaklah disediakan dan disampaikan.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memaklumkan kepada pengadu dan komuniti/ pekerja/ pekebun kecil yang berkenaan tentang perkembangan rungutan yang dikemukakan. Keputusannya hendaklah disediakan dan disampaikan.
		2.5.1	C	Dasar yang melarang penglibatan atau persubahatan <i>Unit Pensijilan</i> (secara langsung atau tidak langsung) dalam <i>ugutan dan gangguan</i> (termasuk ancaman), pembunuhan, kehilangan, penahanan, dan/atau penyeksaan terhadap <i>Pembela Hak Asasi Manusia</i> hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan, mengikut Dasar RSPO terhadap Perlindungan Pembela Hak Asasi Manusia, Penyalur Maklumat, Pengadu dan Jurucakap Komuniti yang terkini. Dasar ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan ke semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka.	Dasar yang melarang penglibatan atau persubahatan <i>Unit Pensijilan</i> (secara langsung atau tidak langsung) dalam <i>ugutan dan gangguan</i> (termasuk ancaman), pembunuhan, kehilangan, penahanan, dan/atau penyeksaan terhadap <i>Pembela Hak Asasi Manusia</i> hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan, mengikut Dasar RSPO terhadap Perlindungan Pembela Hak Asasi Manusia, Penyalur Maklumat, Pengadu dan Jurucakap Komuniti yang terkini. Dasar ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan ke semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka.
	2.5.2		<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan tindakan undang-undang seperti tuntutan undang-undang sivil dan jenayah terhadap <i>Pembela Hak Asasi Manusia</i> sebagai satu bentuk ugutan.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan tindakan undang-undang seperti tuntutan undang-undang sivil dan jenayah terhadap <i>Pembela Hak Asasi Manusia</i> sebagai satu bentuk ugutan.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan tindakan undang-undang seperti tuntutan undang-undang sivil dan jenayah terhadap <i>Pembela Hak Asasi Manusia</i> sebagai satu bentuk ugutan.
	5		14	4	

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK			
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)	
3 Mengoptimumkan produktiviti, kecekapan, impak positif dan daya tahan	3.1 Terdapat pelan pengurusan yang telah dilaksanakan bagi <i>Unit Pensijilan</i> yang bertujuan untuk mencapai kedayamajuan kewangan dan ekonomi jangka panjang.	3.1.1 C	Pelan perniagaan atau pengurusan (minimum tiga tahun) hendaklah didokumenkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> , yang merangkumi, jika terpakai, kes perniagaan untuk <i>Pekebun Kecil Skim</i> yang dibangunkan bersama.	Pelan perniagaan atau pengurusan (minimum tiga tahun) hendaklah didokumenkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> .	Pelan perniagaan atau pengurusan (minimum tiga tahun) hendaklah didokumenkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> .
		3.1.2	Program penanaman semula tahunan yang diunjurkan untuk minimum lima tahun dengan semakan tahunan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.	Program penanaman semula tahunan yang diunjurkan untuk minimum lima tahun dengan semakan tahunan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.	Program penanaman semula tahunan yang diunjurkan untuk minimum lima tahun dengan semakan tahunan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.
		3.1.3	<i>Unit Pensijilan</i> mengadakan semakan pengurusan, dipengerusikan oleh pengurusan atasan, pada selang masa dirancang yang bersesuaian dengan skala dan sifat aktiviti yang dijalankan.	<i>Unit Pensijilan</i> mengadakan semakan pengurusan, dipengerusikan oleh pengurusan atasan, pada selang masa dirancang yang bersesuaian dengan skala dan sifat aktiviti yang dijalankan.	<i>Unit Pensijilan</i> mengadakan semakan pengurusan, dipengerusikan oleh pengurusan atasan, pada selang masa dirancang yang bersesuaian dengan skala dan sifat aktiviti yang dijalankan.
	3.2 <i>Unit Pensijilan</i> sentiasa memantau dan menyemak prestasi ekonomi, sosial dan alam sekitar mereka dan membangunkan serta melaksanakan pelan tindakan yang membolehkan penambahbaikan berterusan yang boleh ditunjukkan dalam	3.2.1 C	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan pelan tindakan untuk penambahbaikan berterusan, berdasarkan pertimbangan terhadap impak sosial dan alam sekitar yang utama serta peluang.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan pelan tindakan untuk penambahbaikan berterusan, berdasarkan pertimbangan terhadap impak sosial dan alam sekitar yang utama serta peluang.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mempunyai dan melaksanakan pelan tindakan untuk penambahbaikan berterusan, berdasarkan pertimbangan terhadap impak sosial dan alam sekitar yang utama serta peluang.
		3.2.2	NOTA. Templat metrik RSPO hendaklah dimasukkan ke dalam penunjuk standard masing-masing atau audit laporan ringkas/templat dan/atau rekod lembaran Pengiraan MB - untuk digunakan oleh CB - bagi mengelakkan percanggahan dan untuk meningkatkan pengumpulan data. Dengan itu, penunjuk pada metrik boleh dikeluarkan.		
	3.3 Prosedur operasi <i>Unit Pensijilan</i> didokumenkan sewajarnya, dilaksanakan dengan konsisten dan dipantau.	3.3.1 C	Prosedur Operasi Standard (SOP) untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.	Prosedur Operasi Standard (SOP) untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.	Prosedur Operasi Standard (SOP) untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia.
		3.3.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah membangunkan dan melaksanakan mekanisme untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah membangunkan dan melaksanakan mekanisme untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah membangunkan dan melaksanakan mekanisme untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.
		3.3.3	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menyimpan rekod pemantauan dan (jika ada dan terpakai) tindakan yang diambil untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menyimpan rekod pemantauan dan (jika ada dan terpakai) tindakan yang diambil untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menyimpan rekod pemantauan dan (jika ada dan terpakai) tindakan yang diambil untuk memastikan pelaksanaan SOP mereka.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	3.4 Semua <i>pekerja</i> dan <i>Pekebun Kecil Skim</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> telah dilatih dengan sewajarnya.	3.4.1 C	<p>Penyimpanan rekod</p> <p>i) Kilang hendaklah menyimpan rekod dan laporan yang tepat, lengkap, terkini serta boleh diakses yang meliputi semua aspek keperluan Piawaian Pensijilan Rantaian Bekalan RSPO ini.</p> <p>ii) Tempoh penyimpanan bagi semua rekod dan laporan hendaklah sekurang-kurangnya dua (2) tahun dan hendaklah mematuhi keperluan undang-undang dan pengawalseliaan yang berkenaan serta dapat mengesahkan status perakuan bahan mentah atau produk yang disimpan dalam stok.</p> <p>iii) Untuk Modul Identiti Terpelihara, kilang hendaklah merekodkan dan menyeimbangkan semua resit FBB yang diperakui RSPO dan penghantaran CPO dan PK yang diperakui RSPO berdasarkan masa nyata.</p> <p>iv) Untuk Modul Jisim Imbangan, kilang:</p> <p>a) hendaklah merekodkan dan menyeimbangkan semua resit FBB yang diperakui RSPO dan penghantaran CPO dan PK yang diperakui RSPO berdasarkan masa nyata dan / atau berdasarkan tiga bulan sekali.</p> <p>b) Semua volum CPO dan PK yang diperakui yang dihantar hendaklah ditolak daripada sistem perakaunan bahan mengikut nisbah penukaran yang ditetapkan oleh RSPO.</p> <p>c) Kilang hanya boleh menghantar jualan Jisim Imbangan daripada stok positif. Stok positif boleh merangkumi produk yang dipesan untuk dihantar dalam masa tiga (3) bulan. Walau bagaimanapun, kilang dibenarkan menjual singkat (iaitu produk boleh dijual sebelum stoknya sampai).</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> mempunyai program latihan yang boleh diakses oleh semua <i>pekerja</i> yang merangkumi aspek-aspek Piawaian RSPO yang berkenaan; mengambil kira keperluan jantina tertentu dan dalam bentuk yang mereka fahami dan termasuk penilaian latihan.</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> mempunyai program latihan yang boleh diakses oleh semua <i>pekerja</i> yang merangkumi aspek-aspek Piawaian RSPO yang berkenaan; mengambil kira keperluan jantina tertentu dan dalam bentuk yang mereka fahami dan termasuk penilaian latihan.</p>
		3.4.2	Rekod latihan <i>Unit Pensijilan</i> disimpan, sekiranya sesuai secara individu.	Rekod latihan <i>Unit Pensijilan</i> disimpan, sekiranya sesuai secara individu.	Rekod latihan <i>Unit Pensijilan</i> disimpan, sekiranya sesuai secara individu.
		3.4.3	<i>Unit Pensijilan</i> menyediakan latihan yang sesuai untuk personel menjalankan tugas yang penting bagi pelaksanaan berkesan Piawaian Pensijilan Rantaian Bekalan (SCCS). Latihan adalah khusus dan relevan dengan tugas yang dijalankan.	<i>Unit Pensijilan</i> menyediakan latihan yang sesuai untuk personel menjalankan tugas yang penting bagi pelaksanaan berkesan Piawaian	

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	3.5 <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mengamalkan langkah untuk mengekalkan kesuburan tanah pada satu tahap yang menjamin hasil yang optimum dan mampan, atau pada mana-mana yang boleh, meningkatkannya ke tahap tersebut.	3.5.1	Amalan Pertanian Baik, yang berkaitan dengan <i>Unit Pensijilan</i> , untuk menguruskan kesuburan tanah supaya dapat mengoptimumkan hasil dan mengurangkan impak alam sekitar hendaklah didokumenkan, dilaksanakan, dan dipantau.	Amalan Pertanian Baik, yang berkaitan dengan <i>Unit Pensijilan</i> , untuk menguruskan kesuburan tanah supaya dapat mengoptimumkan hasil dan mengurangkan impak alam sekitar hendaklah didokumenkan, dilaksanakan, dan dipantau.	Amalan Pertanian Baik, yang berkaitan dengan <i>Unit Pensijilan</i> , untuk menguruskan kesuburan tanah supaya dapat mengoptimumkan hasil dan mengurangkan impak alam sekitar hendaklah didokumenkan, dilaksanakan, dan dipantau.
		3.5.2	Kesuburan tanah dan kesihatan tumbuhan hendaklah dipantau dan diuruskan oleh <i>Unit Pensijilan</i> bagi memastikan pertumbuhan dan perkembangan optimum, dengan menjalankan analisis daun atau tisu setiap tahun dan pensampelan tanah sekurang-kurangnya setiap 5 tahun dan/atau sebelum penanaman semula, bagi menilai status kesuburan.	Kesuburan tanah dan kesihatan tumbuhan hendaklah dipantau dan diuruskan oleh <i>Unit Pensijilan</i> bagi memastikan pertumbuhan dan perkembangan optimum, dengan menjalankan analisis daun atau tisu setiap tahun dan pensampelan tanah sekurang-kurangnya setiap 5 tahun dan/atau sebelum penanaman semula, bagi menilai status kesuburan.	TIDAK BERKENAAN
		3.5.3	Pelan kitar semula nutrien untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan. Pelan kitar semula nutrien hendaklah merangkumi kitar semula biojisim (iaitu Tandan Buah Kosong (EFB)), Efluen Kilang Minyak Sawit (POME), sisa sawit dan penggunaan optimum baja bukan organik.	Pelan kitar semula nutrien untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan. Pelan kitar semula nutrien hendaklah merangkumi kitar semula biojisim (iaitu Tandan Buah Kosong (EFB)), sisa sawit dan penggunaan optimum baja bukan organik.	Pelan kitar semula nutrien untuk <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan. Pelan kitar semula nutrien hendaklah merangkumi kitar semula biojisim (iaitu Tandan Buah Kosong (EFB)), sisa sawit dan penggunaan optimum baja bukan organik.
		3.5.4	Pelan bagi penggunaan optimum input baja hendaklah dibangunkan, dilaksanakan dan dipantau untuk <i>Unit Pensijilan</i> .	Pelan bagi penggunaan optimum input baja hendaklah dibangunkan, dilaksanakan dan dipantau untuk <i>Unit Pensijilan</i> .	Pelan penggunaan optimum input baja seperti yang disyorkan oleh pakar dibangunkan, dilaksanakan dan dipantau untuk <i>Unit Pensijilan</i> .
	3.6 Keperluan Rantaian Bekalan bagi Kilang	3.6.1	Modul Identiti Terpelihara Kilang disifatkan sebagai Identiti Terpelihara (IP) jika FFB yang diproses oleh kilang disumber dari ladang/estet yang diiktiraf mengikut Prinsip dan Kriteria RSPO (P&C RSPO), atau terhadap skim Pensijilan Kumpulan. Pensijilan untuk kilang CPO adalah perlu bagi mengesahkan volum dan sumber FFB yang diperakui yang memasuki kilang, pelaksanaan sebarang kawalan pemprosesan (contoh, jika pemisahan fizikal digunakan), dan volum jualan produk yang diperakui RSPO. Jika kilang memproses FFB yang diperakui dan yang tidak diperakui tanpa memisahkannya secara fizikal, maka hanya Modul Imbangan Jisim yang terpakai.	TIDAK BERKENAAN	TIDAK BERKENAAN

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		<p>3.6.2 Modul Jisim Imbangan Sebuah kilang itu dianggap sebagai Jisim Imbangan (MB) jika kilang memproses FFB dari ladang/estet yang diperakui dan yang tidak diperakui RSPO. Kilang mungkin mengambil penghantaran FBB daripada penanam yang tidak diperakui, selain daripada bekalannya sendiri dan pangkalan bekalan pihak ketiga yang diperakui. Dalam senario ini, kilang hanya boleh mendakwa volum produk kelapa sawit yang dihasilkan daripada pemprosesan FFB yang diperakui sahaja sebagai MB.</p>		
		<p>3.6.3 Anggaran berat tan bagi produk CPO dan PK yang berpotensi dihasilkan oleh kilang yang diperakui hendaklah direkod oleh badan pensijilan (CB) dalam ringkasan awam laporan pensijilan P&C. Angka ini mewakili jumlah volum produk kelapa sawit yang diperakui (CPO dan PK) yang dibenarkan untuk dikeluarkan oleh kilang yang diiktiraf ini dalam setahun. Berat tan sebenar yang dihasilkan kemudiannya hendaklah direkod dalam setiap laporan pengawasan tahunan yang berikutnya.</p>		
		<p>3.6.4 Kilang juga hendaklah memenuhi semua keperluan pendaftaran dan pelaporan untuk rantaian bekalan yang sesuai melalui platform IT RSPO.</p>		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		3.6.5 Prosedur yang didokumenkan Kilang hendaklah mempunyai prosedur dan/atau arahan kerja bertulis atau yang setara untuk memastikan pelaksanaan semua elemen model rantaian bekalan berkenaan yang telah ditetapkan. Ini hendaklah merangkumi sekurang-kurangnya perkara berikut: a) Prosedur yang lengkap dan terkini yang meliputi pelaksanaan semua elemen keperluan model rantaian bekalan. b) Rekod dan laporan yang lengkap dan terkini yang boleh menunjukkan pematuhan kepada keperluan model rantaian bekalan (termasuk rekod latihan). c) Pengenalpastian peranan individu yang mempunyai tanggungjawab dan kuasa menyeluruh ke atas pelaksanaan keperluan ini dan pematuhan terhadap semua keperluan yang berkenaan. Individu ini hendaklah boleh menunjukkan pengetahuan tentang prosedur kilang bagi pelaksanaan piawaian ini. d) Kilang hendaklah mempunyai prosedur yang didokumenkan untuk menerima dan memproses FFB yang diiktiraf dan yang tidak diiktiraf termasuk memastikan tiada pencemaran dalam kilang IP.		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		3.6.6 Audit dalaman i) Kilang hendaklah mempunyai prosedur bertulis untuk menjalankan audit dalaman tahunan bagi menentukan sama ada kilang; (a) mematuhi semua keperluan dalam keperluan Rantaian Bekalan RSPO untuk kilang serta Peraturan RSPO tentang Komunikasi dan Tuntutan Pasaran. (b) melaksanakan dan mengekalkan keperluan piawaian dalam organisasinya dengan berkesan. ii) Sebarang ketidakpatuhan yang dijumpai sebagai sebahagian daripada audit dalaman hendaklah diterbitkan dan memerlukan tindakan pembetulan. Hasil audit dalaman dan semua tindakan yang diambil untuk membetulkan ketidakpatuhan hendaklah tertakluk pada semakan pengurusan sekurang-kurangnya setiap tahun. Kilang hendaklah menyimpan rekod dan laporan audit dalaman.		
		3.6.7 Pembelian dan Barang masuk i) Kilang hendaklah mengesahkan dan mendokumentasikan berat tan dan sumber FFB yang diiktiraf dan yang tidak diiktiraf yang diterima. ii) Kilang hendaklah memaklumkan kepada CB dengan segera jika terdapat unjuran pengeluaran berlebihan bagi volum yang diiktiraf. iii) Kilang hendaklah mempunyai mekanisme yang tersedia untuk menangani FFB dan/atau dokumen yang tidak mematuhi		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		3.6.8 Jualan dan Barang Keluar Kilang pembekal hendaklah memastikan bahawa maklumat minimum yang berikut untuk produk yang diperakui RSPO tersedia dalam bentuk dokumen. Maklumat itu hendaklah dilengkapkan dan boleh dibentangkan [ditunjukkan] sama ada dalam satu dokumen atau pelbagai dokumen berbeza yang diterbitkan untuk produk kelapa sawit yang diperakui RSPO (contohnya, nota serahan, dokumen pengiriman dan dokumentasi spesifikasi): a) Nama dan alamat pembeli; b) Nama dan alamat penjual; c) Tarikh pemuatan atau pengiriman / penghantaran; d) Tarikh dokumen dikeluarkan; e) Nombor pensijilan RSPO; f) Penerangan tentang produk, termasuk model rantaian bekalan yang berkenaan (Terpelihara Identiti atau Imbangan Jisim [Identiti Terpelihara atau Jisim Imbangan] atau singkatan yang diluluskan); g) Kuantiti produk yang dihantar; h) Sebarang dokumentasi pengangkutan yang berkaitan; i) Nombor pengenalan yang unik.		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		<p>3.6.9 Aktiviti Penyumberluaran (i) Kilang tidak boleh menyumber luar aktiviti pengilangannya. Dalam kes-kes kilang menyumber luar aktiviti kepada pihak ketiga bebas (cth. subkontraktor untuk penyimpanan, pengangkutan atau aktiviti menyumber luar yang lain), kilang yang memegang sijil hendaklah memastikan bahawa pihak ketiga bebas itu mematuhi keperluan Pensijilan Rantaian Bekalan RSPO yang berkenaan. (ii) Kilang hendaklah memastikan perkara berikut: a) Kilang mempunyai pemilikan sah terhadap semua bahan input untuk dimasukkan dalam proses menyumber luar b) Kilang mempunyai perjanjian atau kontrak yang mencakupi proses menyumber luar itu dengan setiap kontraktor melalui perjanjian yang ditandatangani dan dikuatkuasakan dengan kontraktor tersebut. Kilang bertanggungjawab bagi memastikan badan pensijilan (CB) mempunyai akses kepada kontraktor atau operasi yang menyumber luar jika audit dianggap perlu. c) Kilang mempunyai sistem pengawalan yang didokumenkan dengan prosedur eksplisit untuk proses menyumber luar yang dimaklumkan kepada kontraktor yang berkenaan. (d) Selain itu, kilang hendaklah memastikan (cth. melalui pengaturan berkontrak) bahawa pihak ketiga bebas yang terlibat memberikan akses yang berkenaan bagi CB yang bertaualiah ke setiap operasi, sistem, dan semua maklumat mereka, apabila perkara ini telah diumumkan terlebih dahulu.</p> <p>3.6.10 Kilang hendaklah merekodkan nama dan butiran hubungan semua kontraktor yang digunakan untuk pengendalian fizikal produk kelapa sawit yang diperakui RSPO.</p>		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		3.6.11 Kilang hendaklah memaklumkan kepada CB terlebih dahulu sebelum menjalankan audit seterusnya terhadap nama dan butiran hubungan mana-mana kontraktor baharu yang digunakan dalam pengendalian fizikal produk kelapa sawit yang diperakui RSPO.		
		3.6.12 Penyimpanan rekod i) Kilang hendaklah menyimpan rekod dan laporan yang tepat, lengkap, terkini serta boleh diakses yang meliputi semua aspek keperluan Standard Pensijilan Rantaian Bekalan RSPO ini. ii) Tempoh penyimpanan bagi semua rekod dan laporan hendaklah sekurang-kurangnya dua (2) tahun dan hendaklah mematuhi keperluan undang-undang dan pengawalseliaan yang berkenaan serta dapat mengesahkan status perakuan bahan mentah atau produk yang disimpan dalam stok. iii) Untuk Identiti Terpelihara, kilang hendaklah merekodkan dan menyeimbangkan semua resit FBB yang diperakui RSPO dan penghantaran CPO dan PK yang diperakui RSPO berdasarkan masa nyata. iv) Untuk Jisim Imbangan, kilang: a) hendaklah merekodkan dan menyeimbangkan semua resit FBB yang diperakui RSPO dan penghantaran CPO dan PK yang diperakui RSPO berdasarkan masa nyata dan / atau berdasarkan tiga bulan sekali. b) Semua volum CPO dan PK yang diperakui yang dihantar hendaklah ditolak daripada sistem perakaunan bahan mengikut nisbah penukaran yang ditetapkan oleh RSPO. c) Kilang hanya boleh menghantar jualan Jisim Imbangan daripada stok positif. Stok positif boleh merangkumi produk yang dipesan untuk dihantar dalam masa tiga (3) bulan. Walau bagaimanapun, kilang dibenarkan menjual singkat (iaitu produk boleh dijual sebelum stoknya sampai).		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		<p>3.6.13 Kadar Pengestrakan Kadar pengestrakan minyak (OER) dan kadar pengestrakan isirung (KER) hendaklah digunakan untuk menyediakan anggaran yang boleh dipercayai bagi jumlah CPO dan PK yang diperakui daripada input yang berkaitan. Kilang hendaklah menentukan dan menetapkan kadar pengestrakan mereka sendiri berdasarkan pengalaman lalu, mendokumentasikan dan menggunakannya dengan konsisten.</p>		
		<p>3.6.14 Kadar pengestrakan hendaklah dikemas kini secara berkala untuk memastikan ketepatan berbanding prestasi sebenar atau purata industri jika bersesuaian.</p>		
		<p>3.6.15 Pemprosesan Untuk Modul Terpelihara Identiti [Identiti Terpelihara], kilang hendaklah memastikan dan mengesahkan melalui prosedur yang didokumentasikan dan penyimpanan rekod bahawa produk kelapa sawit yang diperakui RSPO disimpan berasingan daripada produk kelapa sawit yang tidak diperakui, termasuk ketika pengangkutan dan penyimpanan untuk mendapatkan pengasingan 100%.</p>		
		<p>3.6.16 Pendaftaran Transaksi i) Pengumuman Pengiriman dalam platform IT RSPO hendaklah dilakukan oleh kilang apabila produk yang diperakui RSPO dijual sebagai produk diperakui kepada loji penapis, kilang penghancur biji sawit dan peniaga tidak lebih dari tiga bulan selepas penghantaran dengan tarikh penghantaran ialah tarikh Bil Muatan atau tarikh dokumentasi penghantaran. ii) Keluaran: Volum yang diperakui RSPO yang dijual di bawah skim berbeza atau sebagai konvensional, atau dalam kes kurang pengeluaran, kerugian atau kerosakan hendaklah dikeluarkan dalam platform IT RSPO.</p>		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		3.6.17	Tuntutan Kilang hanya boleh membuat tuntutan tentang pengeluaran minyak yang diperakui RSPO yang mematuhi Peraturan RSPO tentang Komunikasi Pasaran dan Tuntutan.		
1	6	32	4		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
4 Menghormati komuniti dan hak asasi manusia serta memberikan manfaat	4.1 Unit Pensijilan menghormati hak asasi manusia komuniti dan pihak berkepentingan.	4.1.1 C	<p>Dasar untuk menghormati hak asasi komuniti dan pihak berkepentingan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh Unit Pensijilan dan perkhidmatan kontraknya (termasuk tentera persendirian dan syarikat keselamatan yang diupah) terhadap Komuniti.</p> <p>Dasar ini hendaklah merangkumi larangan terhadap:</p> <p>a) tindakan balas b) <i>ugutan & gangguan</i> (termasuk ancaman) c) <i>keganasan</i> (fizikal, seksual dan berdasarkan jantina) d) eksploitasi e) <i>diskriminasi</i> - akses kepada pekerjaan, pendidikan dan latihan</p> <p>Dasar ini hendaklah disediakan dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka.</p>	<p>Dasar untuk menghormati hak asasi komuniti dan pihak berkepentingan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh Unit Pensijilan dan perkhidmatan kontraknya (termasuk tentera persendirian dan syarikat keselamatan yang diupah) terhadap Komuniti.</p> <p>Dasar ini hendaklah merangkumi larangan terhadap:</p> <p>a) tindakan balas b) <i>ugutan & gangguan</i> (termasuk ancaman) c) <i>keganasan</i> (fizikal, seksual dan berdasarkan jantina) d) eksploitasi e) <i>diskriminasi</i> - akses kepada pekerjaan, pendidikan dan latihan</p> <p>Dasar ini hendaklah disediakan dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka.</p>	<p>Dasar untuk menghormati hak asasi komuniti dan pihak berkepentingan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh Unit Pensijilan dan perkhidmatan kontraknya (termasuk tentera persendirian dan syarikat keselamatan yang diupah) terhadap Komuniti.</p> <p>Dasar ini hendaklah merangkumi larangan terhadap:</p> <p>a) tindakan balas b) <i>ugutan & gangguan</i> (termasuk ancaman) c) <i>keganasan</i> (fizikal, seksual dan berdasarkan jantina) d) eksploitasi e) <i>diskriminasi</i> - akses kepada pekerjaan, pendidikan dan latihan</p> <p>Dasar ini hendaklah disediakan dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka.</p>
	4.2 FPIC hendaklah diperoleh apabila hak adat dan hak pengguna tanah komuniti yang lain terjejas secara langsung oleh penanaman baharu yang dicadangkan.	4.2.1	Dokumen menunjukkan pemilikan atau pajakan sah, atau penggunaan tanah adat yang dibenarkan oleh pemilik tanah adat melalui proses Keizinan Bebas, Terdahulu dan Termaklum (FPIC). Dokumen berkaitan dengan sejarah pemegangan tanah dan penggunaan tanah yang sah dan lazim tersedia.	Dokumen menunjukkan pemilikan atau pajakan sah, atau penggunaan tanah adat yang dibenarkan oleh pemilik tanah adat melalui proses Keizinan Bebas, Terdahulu dan Termaklum (FPIC). Dokumen berkaitan dengan sejarah pemegangan tanah dan penggunaan tanah yang sah dan lazim tersedia.	Dokumen menunjukkan pemilikan atau pajakan sah, atau penggunaan tanah adat yang dibenarkan oleh pemilik tanah adat melalui proses Keizinan Bebas, Terdahulu dan Termaklum (FPIC). Dokumen berkaitan dengan sejarah pemegangan tanah dan penggunaan tanah yang sah dan lazim tersedia.
		4.2.2	<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka sendiri. <i>Kumpulan rentan</i> hendaklah dipertimbangkan dalam pemilihan wakil. Ini termasuk pilihan akses serta peruntukan nasihat bebas dan penasihat undang-undang.	<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka sendiri. <i>Kumpulan rentan</i> hendaklah dipertimbangkan dalam pemilihan wakil. Ini termasuk pilihan akses serta peruntukan nasihat bebas dan penasihat undang-undang.	<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka sendiri. <i>Kumpulan rentan</i> hendaklah dipertimbangkan dalam pemilihan wakil. Ini termasuk pilihan akses serta peruntukan nasihat bebas dan penasihat undang-undang.
		4.2.3 C	Penilaian hendaklah dijalankan dalam dan mana-mana cadangan <i>pembersihan tanah</i> untuk mengenal pasti hak yang sah, hak adat dan hak pengguna tanah komuniti yang lain yang mungkin terjejas secara langsung.	Penilaian hendaklah dijalankan dalam dan mana-mana cadangan <i>pembersihan tanah</i> untuk mengenal pasti hak yang sah, hak adat dan hak pengguna tanah komuniti yang lain yang mungkin terjejas secara langsung.	Penilaian hendaklah dijalankan dalam dan mana-mana cadangan <i>pembersihan tanah</i> untuk mengenal pasti hak yang sah, hak adat dan hak pengguna tanah komuniti yang lain yang mungkin terjejas secara langsung.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		4.2.4	Penyertaan <i>Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA)</i> dan penyertaan perancangan penggunaan tanah hendaklah dijalankan bersama <i>komuniti</i> untuk memastikan jaminan makanan dan air tempatan. Unit Pensijilan hendaklah mendokumenkan dan melaksanakan perancangan dan pemantauan pengurusan sumber dan pengagihan sumber tanah. Ini termasuklah langkah bagi mengimbangi impak negatif yang mungkin berlaku terhadap keselamatan makanan dan air untuk <i>komuniti</i> . Proses yang terlibat hendaklah didokumenkan dan tersedia kepada <i>komuniti</i> .	Penyertaan <i>Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA)</i> dan penyertaan perancangan penggunaan tanah hendaklah dijalankan bersama <i>komuniti</i> untuk memastikan jaminan makanan dan air tempatan. Unit Pensijilan hendaklah mendokumenkan dan melaksanakan perancangan dan pemantauan pengurusan sumber dan pengagihan sumber tanah. Ini termasuklah langkah bagi mengimbangi impak negatif yang mungkin berlaku terhadap keselamatan makanan dan air untuk <i>komuniti</i> . Proses yang terlibat hendaklah didokumenkan dan tersedia kepada <i>komuniti</i> .	Penyertaan <i>Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA)</i> dan penyertaan perancangan penggunaan tanah hendaklah dijalankan bersama <i>komuniti</i> untuk memastikan jaminan makanan dan air tempatan. Unit Pensijilan hendaklah mendokumenkan dan melaksanakan perancangan dan pemantauan pengurusan sumber dan pengagihan sumber tanah. Ini termasuklah langkah bagi mengimbangi impak negatif yang mungkin berlaku terhadap keselamatan makanan dan air untuk <i>komuniti</i> . Proses yang terlibat hendaklah didokumenkan dan tersedia kepada <i>komuniti</i> .

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK	PENUNJUK	PENUNJUK
			Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		4.2.5	<p>Pelaksanaan FPIC (proses membuat perjanjian) hendaklah merangkumi:</p> <p>i) Maklumat utama - Semua maklumat utama berkaitan dengan membuat keputusan bagi pembangunan yang dicadangkan hendaklah tersedia dan dijelaskan dalam bahasa yang difahami oleh <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung. <i>Kumpulan rentan</i> dibawa berunding, dan maklumat hendaklah diberikan. Ini termasuk maklumat tentang penilaian impak, cadangan perkongsian manfaat, dan aturan undang-undang.</p> <p>ii) Nasihat dan Rundingan - Pelan hendaklah dibangunkan melalui konsultasi dan rundingan dengan niat baik bersama-sama mereka yang dikenali pasti dalam Penunjuk 4.2.4. <i>kumpulan rentan</i> hendaklah dibawa berunding, termasuk langkah yang diambil untuk melibatkan mereka dalam membuat keputusan. <i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dimaklumkan akan <i>hak</i> mereka untuk berkata 'tidak' kepada pembangunan sepanjang proses FPIC sehingga perjanjian ditandatangani.</p> <p>iii) Persetujuan 'Bebas' - Perjanjian yang dirundingkan hendaklah dibuat secara sukarela.</p> <p>iv) Implikasi perjanjian - <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjelaskan implikasi membenarkan pembangunan, status undang-undang tanah pada tempoh tamat hak milik, konsesi atau pajakan unit pensijilan ke atas tanah kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.</p>	<p>Pelaksanaan FPIC (proses membuat perjanjian) hendaklah merangkumi:</p> <p>i) Maklumat utama - Semua maklumat utama berkaitan dengan membuat keputusan bagi pembangunan yang dicadangkan hendaklah tersedia dan dijelaskan dalam bahasa yang difahami oleh <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung. <i>Kumpulan rentan</i> dibawa berunding, dan maklumat hendaklah diberikan. Ini termasuk maklumat tentang penilaian impak, cadangan perkongsian manfaat, dan aturan undang-undang.</p> <p>ii) Nasihat dan Rundingan - Pelan hendaklah dibangunkan melalui konsultasi dan rundingan dengan niat baik bersama-sama mereka yang dikenali pasti dalam Penunjuk 4.2.4. <i>kumpulan rentan</i> hendaklah dibawa berunding, termasuk langkah yang diambil untuk melibatkan mereka dalam membuat keputusan. <i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dimaklumkan akan <i>hak</i> mereka untuk berkata 'tidak' kepada pembangunan sepanjang proses FPIC sehingga perjanjian ditandatangani.</p> <p>iii) Persetujuan 'Bebas' - Perjanjian yang dirundingkan hendaklah dibuat secara sukarela.</p> <p>iv) Implikasi perjanjian - <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjelaskan implikasi membenarkan pembangunan, status undang-undang tanah pada tempoh tamat hak milik, konsesi atau pajakan unit pensijilan ke atas tanah kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.</p>	<p>Pelaksanaan FPIC (proses membuat perjanjian) hendaklah merangkumi:</p> <p>i) Maklumat utama - Semua maklumat utama berkaitan dengan membuat keputusan bagi pembangunan yang dicadangkan hendaklah tersedia dan dijelaskan dalam bahasa yang difahami oleh <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung. <i>Kumpulan rentan</i> dibawa berunding, dan maklumat hendaklah diberikan. Ini termasuk maklumat tentang penilaian impak, cadangan perkongsian manfaat, dan aturan undang-undang.</p> <p>ii) Nasihat dan Rundingan - Pelan hendaklah dibangunkan melalui konsultasi dan rundingan dengan niat baik bersama-sama mereka yang dikenali pasti dalam Penunjuk 4.2.4. <i>kumpulan rentan</i> hendaklah dibawa berunding, termasuk langkah yang diambil untuk melibatkan mereka dalam membuat keputusan. <i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dimaklumkan akan <i>hak</i> mereka untuk berkata 'tidak' kepada pembangunan sepanjang proses FPIC sehingga perjanjian ditandatangani.</p> <p>iii) Persetujuan 'Bebas' - Perjanjian yang dirundingkan hendaklah dibuat secara sukarela.</p> <p>iv) Implikasi perjanjian - <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjelaskan implikasi membenarkan pembangunan, status undang-undang tanah pada tempoh tamat hak milik, konsesi atau pajakan unit pensijilan ke atas tanah kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		4.2.6	C Peta pada skala yang sesuai yang menunjukkan keluasan hak pengguna tanah yang sah, hak adat atau <i>hak pengguna</i> tanah lain yang diperakui hendaklah dibangunkan melalui pemetaan penyertaan melibatkan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran yang berkenaan).	Peta pada skala yang sesuai yang menunjukkan keluasan hak pengguna tanah yang sah, hak adat atau <i>hak pengguna</i> tanah lain yang diperakui hendaklah dibangunkan melalui pemetaan penyertaan melibatkan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran yang berkenaan).	Peta pada skala yang sesuai yang menunjukkan keluasan hak pengguna tanah yang sah, hak adat atau <i>hak pengguna</i> tanah lain yang diperakui hendaklah dibangunkan melalui pemetaan penyertaan melibatkan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran yang berkenaan).
		4.2.7	C Perjanjian yang dirundingkan hendaklah merangkumi: a) <i>Pihak</i> dan wakil kepada perjanjian b) Tempoh pembangunan dan sebarang implikasi perjanjian yang lain c) Pampasan dan manfaat d) Mekanisme rungutan e) Peruntukan untuk pemantauan, rundingan semula, pembaharuan semula dan penamatan. Perjanjian yang dirundingkan hendaklah ditandatangani oleh Unit Pensijilan, <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung dan/atau institusi yang mewakili. Salinan hendaklah disediakan kepada semua penandatanganan.	Perjanjian yang dirundingkan hendaklah merangkumi: a) <i>Pihak</i> dan wakil kepada perjanjian b) Tempoh pembangunan dan sebarang implikasi perjanjian yang lain c) Pampasan dan manfaat d) Mekanisme rungutan e) Peruntukan untuk pemantauan, rundingan semula, pembaharuan semula dan penamatan. Perjanjian yang dirundingkan hendaklah ditandatangani oleh Unit Pensijilan, <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung dan/atau institusi yang mewakili. Salinan hendaklah disediakan kepada semua penandatanganan.	Perjanjian yang dirundingkan hendaklah merangkumi: a) <i>Pihak</i> dan wakil kepada perjanjian b) Tempoh pembangunan dan sebarang implikasi perjanjian yang lain c) Pampasan dan manfaat d) Mekanisme rungutan e) Peruntukan untuk pemantauan, rundingan semula, pembaharuan semula dan penamatan. Perjanjian yang dirundingkan hendaklah ditandatangani oleh Unit Pensijilan, <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung dan/atau institusi yang mewakili. Salinan hendaklah disediakan kepada semua penandatanganan.
		4.2.8	Pemantauan pelaksanaan FPIC (terma perjanjian yang dirundingkan) dengan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dijalankan setiap tahun. Jurang dalam pelaksanaan hendaklah dikenal pasti semasa pemantauan tahunan dan tindakan pembetulan hendaklah diambil.	Pemantauan pelaksanaan FPIC (terma perjanjian yang dirundingkan) dengan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dijalankan setiap tahun. Jurang dalam pelaksanaan hendaklah dikenal pasti semasa pemantauan tahunan dan tindakan pembetulan hendaklah diambil.	Pemantauan pelaksanaan FPIC (terma perjanjian yang dirundingkan) dengan <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah dijalankan setiap tahun. Jurang dalam pelaksanaan hendaklah dikenal pasti semasa pemantauan tahunan dan tindakan pembetulan hendaklah diambil.
	4.3 Unit Pensijilan menyumbang kepada pembangunan lestari tempatan seperti yang dipersetujui oleh <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	4.3.1	Sumbangan kepada pembangunan komuniti oleh Unit Pensijilan hendaklah berdasarkan keputusan rundingan bersama <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	Sumbangan kepada pembangunan komuniti oleh Unit Pensijilan hendaklah berdasarkan keputusan rundingan bersama <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	Sumbangan kepada pembangunan komuniti oleh Unit Pensijilan hendaklah berdasarkan keputusan rundingan bersama <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.
	4.4 FPIC untuk <i>penanaman baharu</i> hendaklah diperoleh apabila hak pengguna tanah yang sah, hak adat dan <i>hak pengguna</i> tanah <i>komuniti</i> yang lain terjejas secara	4.4.1	C Penunjuk 4.2.1 (C) hingga 4.2.9 akan terpakai kepada penanaman baharu	Penunjuk 4.2.1 (C) hingga 4.2.9 akan terpakai kepada penanaman baharu	Penunjuk 4.2.1 (C) hingga 4.2.9 akan terpakai kepada penanaman baharu
		4.4.2	FPIC hendaklah dilaksanakan di atas tanah baharu yang diperoleh di bawah <i>domain nyata</i> selepas 15 November 2018, kecuali di kawasan yang digunakan untuk program kerajaan.	FPIC hendaklah dilaksanakan di atas tanah baharu yang diperoleh di bawah <i>domain nyata</i> selepas 15 November 2018, kecuali di kawasan yang digunakan untuk program kerajaan.	FPIC hendaklah dilaksanakan di atas tanah baharu yang diperoleh di bawah <i>domain nyata</i> selepas 15 November 2018, kecuali di kawasan yang digunakan untuk program kerajaan.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	langsung oleh pembangunan yang dicadangkan.	4.4.3 C	Tanah baharu tidak boleh diperoleh di kawasan yang didiami oleh <i>komuniti</i> yang tinggal dalam <i>pengasingan sukarela</i> .	Tanah baharu tidak boleh diperoleh di kawasan yang didiami oleh <i>komuniti</i> yang tinggal dalam <i>pengasingan sukarela</i> .	Tanah baharu tidak boleh diperoleh di kawasan yang didiami oleh <i>komuniti</i> yang tinggal dalam <i>pengasingan sukarela</i> .
	4.5 Pampasan disediakan untuk pemerolehan tanah dan pelepasan yang dipersetujui terhadap hak yang sah, hak adat atau hak pengguna tanah lain untuk Komuniti yang terjejas secara langsung.	4.5.1 C	Prosedur yang dipersetujui dan disosialisasikan bersama untuk mengenal pasti orang yang layak mendapat pampasan hendaklah disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> . Nota panduan: prosedur yang dipersetujui hendaklah mengambil kira hak kanak-kanak	Prosedur yang dipersetujui dan disosialisasikan bersama untuk mengenal pasti orang yang layak mendapat pampasan hendaklah disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> . panduan 4.6.1, prosedur yang dipersetujui hendaklah mengambil kira hak kanak-kanak	Prosedur yang dipersetujui dan disosialisasikan bersama untuk mengenal pasti orang yang layak mendapat pampasan hendaklah disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> . panduan 4.6.1, prosedur yang dipersetujui hendaklah mengambil kira hak kanak-kanak
4.5.2		Peluang yang sama hendaklah diberikan kepada lelaki dan wanita untuk memegang hak milik tanah bagi pekebun kecil yang diberi pampasan dalam perjanjian yang dirundingkan.	Peluang yang sama hendaklah diberikan kepada lelaki dan wanita untuk memegang hak milik tanah bagi pekebun kecil yang diberi pampasan dalam perjanjian yang dirundingkan.	Peluang yang sama hendaklah diberikan kepada lelaki dan wanita untuk memegang hak milik tanah bagi pekebun kecil yang diberi pampasan dalam perjanjian yang dirundingkan.	
4.5.3		<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka dalam rundingan pampasan.	<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka dalam rundingan pampasan.	<i>Komuniti</i> yang terjejas secara langsung hendaklah diwakili melalui institusi atau wakil pilihan mereka dalam rundingan pampasan.	
4.5.4		Proses dan hasil pampasan hendaklah didokumenkan dan disediakan kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	Proses dan hasil pampasan hendaklah didokumenkan dan disediakan kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	Proses dan hasil pampasan hendaklah didokumenkan dan disediakan kepada <i>komuniti</i> yang terjejas secara langsung.	
4.5.5		Pampasan hendaklah diagihkan mengikut garis masa yang dipersetujui dalam perjanjian yang dirundingkan.	Pampasan hendaklah diagihkan mengikut garis masa yang dipersetujui dalam perjanjian yang dirundingkan.	Pampasan hendaklah diagihkan mengikut garis masa yang dipersetujui dalam perjanjian yang dirundingkan.	
	4.6 Terdapat sistem penyelesaian konflik untuk menyelesaikan pertikaian dalam cara yang praktikal dan membina.	4.6.1 C	Sistem penyelesaian konflik yang didokumenkan hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan untuk menyebarkan, menyelesaikan dan memulihkan perselisihan, konfrontasi dan ketegangan dengan Komuniti. Bagi pampasan dalam sistem penyelesaian konflik, rujuk Kriteria 4.6. Nota: Ini terpakai kepada ladang sedia ada dan baru diperoleh.	Sistem penyelesaian konflik yang didokumenkan hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan untuk menyebarkan, menyelesaikan dan memulihkan perselisihan, konfrontasi dan ketegangan dengan Komuniti. Bagi pampasan dalam sistem penyelesaian konflik, rujuk Kriteria 4.6. Nota: Ini terpakai kepada ladang sedia ada dan baru diperoleh.	Sistem penyelesaian konflik yang didokumenkan hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan untuk menyebarkan, menyelesaikan dan memulihkan perselisihan, konfrontasi dan ketegangan dengan Komuniti. Bagi pampasan dalam sistem penyelesaian konflik, rujuk Kriteria 4.6. Nota: Ini terpakai kepada ladang sedia ada dan baru diperoleh.
4.6.2		Sistem penyelesaian konflik hendaklah merangkumi pilihan akses kepada: a) nasihat undang-undang dan teknikal bebas b) pengantara pihak ketiga	Sistem penyelesaian konflik hendaklah merangkumi pilihan akses kepada: a) nasihat undang-undang dan teknikal bebas b) pengantara pihak ketiga	Sistem penyelesaian konflik hendaklah merangkumi pilihan akses kepada: a) nasihat undang-undang dan teknikal bebas b) pengantara pihak ketiga	

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK			
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)	
1	6	4.6.3	Sistem penyelesaian konflik hendaklah digunakan untuk menangani konflik belum selesai yang melibatkan Komuniti yang terjejas secara langsung yang telah dirampas atau dipaksa meninggalkan tanah adat mereka dan hak pengguna tanah yang lain. Penyelesaian bagi tuntutan ini hendaklah diselesaikan menggunakan keperluan yang berkaitan (Penunjuk 4.2.6(C) dan 4.2.7(C))	Sistem penyelesaian konflik hendaklah digunakan untuk menangani konflik belum selesai yang melibatkan Komuniti yang terjejas secara langsung yang telah dirampas atau dipaksa meninggalkan tanah adat mereka dan hak pengguna tanah yang lain. Penyelesaian bagi tuntutan ini hendaklah diselesaikan menggunakan keperluan yang berkaitan (Penunjuk 4.2.6(C) dan 4.2.7(C))	Sistem penyelesaian konflik hendaklah digunakan untuk menangani konflik belum selesai yang melibatkan Komuniti yang terjejas secara langsung yang telah dirampas atau dipaksa meninggalkan tanah adat mereka dan hak pengguna tanah yang lain. Penyelesaian bagi tuntutan ini hendaklah diselesaikan menggunakan keperluan yang berkaitan (Penunjuk 4.2.6(C) dan 4.2.7(C))
		4.6.4	Bagi sebarang konflik atau pertikaian berkenaan tanah, keluasan tanah yang dipertikaikan hendaklah dipetakan melalui pemetaan penyertaan dengan Komuniti yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran sekiranya berkenaan). Rujuk Penunjuk 4.2.7(C).	Bagi sebarang konflik atau pertikaian berkenaan tanah, keluasan tanah yang dipertikaikan hendaklah dipetakan melalui pemetaan penyertaan dengan Komuniti yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran sekiranya berkenaan). Rujuk Penunjuk 4.2.7(C).	Bagi sebarang konflik atau pertikaian berkenaan tanah, keluasan tanah yang dipertikaikan hendaklah dipetakan melalui pemetaan penyertaan dengan Komuniti yang terjejas secara langsung (termasuk komuniti dan pihak berkuasa berhampiran sekiranya berkenaan). Rujuk Penunjuk 4.2.7(C).

22 8

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam ‘*Definisi*’ ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK	
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
5 Menyokong penyertaan pekebun kecil	5.1 <i>Unit Pensijilan</i> berurusan secara adil dan telus dengan semua <i>pekebun kecil</i> (Bebas dan Skim), <i>penanam sederhana</i> dan perniagaan tempatan yang lain.	5.1.1	Maklumat tentang harga semasa dan tempoh sebelumnya yang dibayar untuk FFB oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah tersedia kepada umum dan boleh diakses oleh <i>pekebun kecil</i> dan <i>penanam sederhana</i> .
		5.1.2 C	Bukti tersedia bahawa <i>Unit Pensijilan</i> menjelaskan penentuan harga FFB kepada <i>pekebun kecil</i> dan <i>penanam sederhana</i> .
		5.1.3 C	Penentuan harga yang Wajar atau Kompetitif, termasuk penentuan harga premium, sekiranya terpakai, hendaklah dipersetujui oleh <i>Unit Pensijilan</i> dengan <i>pekebun kecil</i> dan/atau <i>penanam sederhana</i> dalam pangkalan bekalan dan didokumenkan. NOTA PROSEDUR. Sekiranya tiada penentuan harga lantai kerajaan, Interpretasi Nasional akan membangunkan prosedur untuk mengira harga yang wajar bagi FFB.
		5.1.4 C	Bukti didokumenkan bahawa semua <i>pihak</i> yang menyokong/ membantu <i>pekebun kecil</i> sepanjang tempoh rundingan <i>kontrak/perjanjian</i> , jika diminta, mempunyai pemahaman, maklumat dan akses yang mencukupi kepada <i>kontrak/perjanjian</i> , dan terlibat dalam semua proses membuat keputusan. Proses membuat keputusan termasuk proses yang melibatkan kewangan, pinjaman/kredit, dan pembayaran balik melalui pengurangan harga FFB untuk penanaman semula dan/atau mekanisme sokongan lain, sekiranya berkenaan.
		5.1.5	Sebarang <i>kontrak/perjanjian</i> yang ditandatangani oleh <i>Unit Pensijilan</i> dan <i>pekebun kecil</i> dan/atau <i>penanam sederhana</i> yang membekalkan FFB kepada <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah sah, adil dan telus dengan rangka masa yang dipersetujui dalam cara yang dipersetujui.
		5.1.6 C	Terma pembayaran hendaklah dinyatakan dengan jelas dalam <i>kontrak/perjanjian</i> yang ditandatangani oleh <i>Unit Pensijilan</i> dan <i>pekebun kecil</i> dan/atau <i>penanam sederhana</i> yang membekalkan FFB kepada <i>Unit Pensijilan</i> , merangkumi (tidak terhad kepada) resit yang menyatakan: harga, berat, potongan, jumlah yang dibayar dan terma/kekerapan pembayaran.
		5.1.7	Peralatan penimbang <i>Unit Pensijilan</i> yang digunakan untuk menimbang FFB yang dibekalkan oleh <i>pekebun kecil</i> dan/atau <i>penanam sederhana</i> hendaklah disahkan oleh pihak ketiga bebas pada setiap tahun. Pengesahan boleh dilakukan oleh pihak berkuasa kerajaan.
		5.1.8	<i>Unit Pensijilan</i> menyokong <i>pekebun kecil</i> dan <i>penanam sederhana</i> untuk mencapai pensijilan RSPO, sekiranya berkenaan, memastikan persetujuan bersama antara <i>Unit Pensijilan</i> dengan <i>pekebun kecil</i> dan <i>penanam sederhana</i> berkaitan siapa yang menjalankan sistem kawalan dalaman (ICS), siapa yang memegang sijil, dan siapa yang menyimpan dan menjual bahan yang diperakui.
	5.2 <i>Unit Pensijilan</i> menyokong rangkuman penyertaan pekebun kecil dalam rantaian nilai minyak sawit yang lestari untuk meningkatkan mata pencarian mereka.	5.2.1	<i>Unit pensijilan</i> , melalui perundingan, hendaklah menilai keperluan sokongan <i>pekebun kecil</i> yang berminat, ke arah mencapai pensijilan RSPO dan meningkatkan mata pencarian.
		5.2.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah membangunkan dan melaksanakan program peningkatan mata pencarian bagi <i>pekebun kecil</i> yang berminat, termasuk (sekurang-kurangnya) pembinaan kapasiti untuk meningkatkan produktiviti FFB, kualiti FFB, kecekapan organisasi dan pengurusan, dan elemen lain pensijilan RSPO yang berkaitan.
		5.2.3	Sekiranya berkenaan, <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memberikan sokongan kepada <i>pekebun kecil</i> untuk menggalakkan kesahan pengeluaran FFB.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
		5.2.4 C	Bukti didokumenkan berkenaan aktiviti pembinaan kapasiti yang disediakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> kepada <i>pekebun kecil skimnya</i> tentang pengendalian dan pengurusan <i>racun perosak</i> .
		5.2.5	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah sentiasa menyemak dan menyediakan kepada umum laporan berkaitan kemajuan program sokongan <i>pekebun kecil</i> .
1	2	13	5

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK	
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
6 Hormati Hak dan Syarat Pekerja	6.2 Keadaan kerja dan keadaan hidup bagi semua <i>pekerja</i> (tanpa mengira jenis pekerjaan) hendaklah memenuhi standard minimum perundangan atau industri. (Panduan: keadaan hidup hanya terpakai kepada pekerja yang tinggal di tempat penginapan yang disediakan oleh majikan)	6.2.1	C Kontrak pekerjaan hendaklah menetapkan *terma & syarat pekerjaan*, gaji dan keperluan buruh yang lain dari segi undang-undang yang memenuhi atau melangkaui keperluan undang-undang negara. Kontrak pekerjaan hendaklah disediakan dan dijelaskan dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh pekerja. Salinan bertulis kontrak pekerjaan hendaklah diberikan kepada pekerja. Sekiranya <i>pekerja migran</i> asing diambil bekerja di negara asal, mereka hendaklah menandatangani kontrak pekerjaan mereka di negara asal. Perubahan kepada kontrak pekerjaan <i>pekerja migran</i> asing adalah dilarang melainkan perubahan ini dibuat untuk memenuhi undang-undang tempatan (negara destinasi) dan menyediakan terma yang sama atau lebih baik.
		6.2.2	C <i>Unit Pensijilan</i> menyediakan perumahan yang mencukupi, kemudahan sanitasi, bekalan air, kemudahan perubatan, pendidikan dan kebajikan, mematuhi standard negara atau lebih tinggi, di tempat yang tiada kemudahan awam tersedia atau boleh diakses. Undang-undang negara, atau jika tiada, Panduan ILO tentang Perumahan Pekerja. Dalam kes pemerolehan unit tidak diperakui, suatu *pelan* akan dibangunkan yang memperincikan penaiktarafan infrastruktur. Unit pensijilan hendaklah menyemak pelan itu untuk menaik taraf infrastruktur tersebut bagi memenuhi undang-undang negara atau sebarang garis panduan lain dalam tempoh yang munasabah untuk memastikan kebajikan dan keselamatan pekerja dilindungi.
		6.2.3	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memastikan pekerja mempunyai akses kepada makanan yang mencukupi dan berpatutan.
		6.2.4	Pekerjaan tetap dan sepenuh masa hendaklah digunakan untuk semua kerja teras yang dilakukan oleh unit pensijilan. Unit pensijilan mentakrifkan dengan jelas kategori kerja: kerja teras, sementara dan bermusim. Buruh sambilan, sementara dan harian hendaklah terhad kepada kerja yang bersifat sementara atau bermusim. Nota panduan. <i>Pekerja</i> tidak sepatutnya diambil bekerja berulang kali dengan kontrak sementara dan hendaklah mengikut peraturan negara sekiranya ada peraturan negara.
	6.3	Bayaran bagi semua <i>pekerja</i> , tanpa mengira jenis pekerjaan (cth., pekerja tetap, sementara, bermusim, sambilan dan	6.3.1

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
	harian) memenuhi standard minimum perundangan atau industri serta mencukupi untuk menyediakan <i>gaji hidup berpatutan</i> (DLW).	6.3.2	<p>DLW hendaklah dibayar kepada semua pekerja, tanpa mengira jenis pekerjaan mereka (cth., pekerja tetap, sementara, bermusim, sambilan, kontrak, migran dan harian). Bagi pekerja yang dibayar berdasarkan kuota adil dan/atau melakukan kerja dengan upah mengikut butir semasa waktu bekerja biasa, mereka hendaklah dibayar seimbang dengan kadar harian bagi DLW mengikut jam bekerja.</p> <p>NOTA PROSEDUR RSPO akan berusaha untuk memastikan penanda aras gaji sara hidup yang sesuai bagi kawasan pengeluaran minyak sawit di tempat ahlinya beroperasi. Sebaik sahaja penanda aras gaji sara hidup yang sesuai tersedia, Unit Pensijilan (UoC) hendaklah mengemaskini gaji semasa mereka, mengenal pasti jurang gaji sara hidup, membangunkan pelan peningkatan gaji terikat jam dan mengambil langkah untuk merapatkan jurang tersebut (jika ada).</p> <p>Sehingga penanda aras gaji sara hidup yang sesuai tersedia, Nota Prosedur di bawah (i) dan (ii) diperlukan untuk memenuhi pematuhan kepada Penunjuk 6.3.2.</p> <p>i) UoC hendaklah mematuhi undang-undang negara dan tempatan yang terpakai serta standard industri berkenaan waktu bekerja dan peraturan lebih masa ii) Semua pekerja hendaklah dibayar gaji minimum yang sah atau gaji minimum yang dirunding dalam Perjanjian Perundingan Kolektif (CBA), mana-mana yang lebih tinggi. Ambil perhatian terhadap perkara berikut: a. Sebarang prestasi bonus dan bayaran lebih masa tidak boleh dikira sebagai sebahagian daripada gaji minimum yang sah atau gaji minimum CBA b. Bagi kerja yang dikadarkan mengikut butir dan dilakukan semasa waktu bekerja biasa, gaji yang bersekadar tidak boleh lebih rendah daripada pengiraan berdasarkan gaji minimum yang sah atau gaji minimum industri yang berkaitan atau kadar di bawah Perjanjian Perundingan Kolektif. c. UoC hendaklah membayar balik kerja lebih masa pada kadar premium sekurang-kurangnya sama dengan yang diperuntukkan oleh keperluan undang-undang yang terpakai atau Perjanjian Perundingan Kolektif, mana-mana yang memihak kepada pekerja. d. Sekiranya hari bekerja dihadkan kerana insiden/kecederaan di tempat kerja atau kejadian luar kawalan, pampasan harian penuh hendaklah diberikan. e. Semua UoC hendaklah menjalankan penilaian gaji semasa yang dibayar mengikut metodologi yang disokong RSPO dan senarai semua jenis manfaat bukan wang yang diberikan kepada pekerja di luar gaji minimum yang dibayar.</p>
	6.4 <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menghormati hak semua pekerja untuk membentuk atau menyertai kesatuan sekerja, persatuan pilihan mereka, atau organisasi pekerja dengan wakil mereka sendiri untuk	6.4.1	C Suatu kenyataan yang diterbitkan yang mengiktiraf kebebasan berpersatuan dan hak untuk perundingan kolektif dalam bahasa kebangsaan tersedia dan dijelaskan kepada semua pekerja dalam bahasa yang mereka fahami, dan terbukti dilaksanakan.
		6.4.2	Minit mesyuarat antara unit pensijilan dengan kesatuan sekerja atau wakil <i>pekerja</i> , yang dipilih secara bebas, hendaklah didokumenkan dan tersedia atas permintaan; dan tindakan yang dipersetujui dalam mesyuarat tersebut dilaksanakan.
		6.4.3	Pengurusan tidak boleh mengganggu pembentukan, fungsi atau pentadbiran organisasi <i>pekerja</i> , kesatuan/ organisasi atau persatuan buruh berdaftar, atau wakil pekerja lain yang dipilih secara bebas bagi semua pekerja termasuk pekerja <i>migran</i> dan <i>pekerja kontrak</i> .
		6.4.4	Pengurusan hendaklah memastikan bahawa ahli kesatuan, wakil pekerja, pekerja tidak dikenakan diskriminasi, <i>ugutan atau gangguan</i> (termasuk ancaman), tindakan balas kerana menjadi ahli kesatuan, wakil bagi organisasi pekerja atau terlibat dalam menyatukan pekerja.
	6.5 Buruh kanak-kanak tidak boleh digunakan	6.5.1	<p>Dasar bagi:</p> <p>i) perlindungan kanak-kanak ii) larangan dan <i>pemulihan</i> berkaitan <i>buruh kanak-kanak</i> hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan. Dasar ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja, operasi, pembekal dan perekrut buruh</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka. Dasar ini hendaklah dimasukkan ke dalam kontrak perkhidmatan <i>Unit Pensijilan</i> dan perjanjian pembekal.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK	
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
		6.5.2	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan prosedur bagi <i>pemulihan</i> berkaitan <i>buruh kanak-kanak</i> sekiranya kanak-kanak didapati bekerja di tapak.
		6.5.3	C Semua <i>pekerja</i> hendaklah berumur lebih daripada umur minimum bekerja mengikut undang-undang negara. Satu prosedur pengesanan saringan umur yang didokumenkan perlu ada. Mereka yang melepasi umur minimum bekerja mengikut undang-undang di negara mereka tetapi di bawah umur 18 tahun (orang muda) hendaklah diambil bekerja hanya dalam keadaan/pekerjaan yang tidak berbahaya, dengan sekatan perlindungan yang berkaitan tersedia bagi kerja tersebut.
		6.5.4	Kanak-kanak tidak dibenarkan berada di kawasan kerja berbahaya yang diwartakan.
		6.5.5	<i>Unit Pensijilan</i> hendaklah memastikan kebajikan dan akses kepada pendidikan kepada anak-anak pekerja yang tinggal di dalam Unit Pensijilan.
	6.6 Terdapat langkah untuk mencegah, mengurangkan dan menangani semua bentuk <i>ugutan, gangguan, penderaan</i> atau <i>keganasan</i> di tempat kerja.	6.6.1	C Dasar sifar toleransi terhadap semua bentuk <i>ugutan, gangguan</i> (termasuk <i>gangguan seksual</i>), <i>penderaan</i> (termasuk lisan), pemaksaan (fizikal dan psikologi) dan <i>keganasan</i> hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan. Dasar ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan kepada semua peringkat tenaga kerja, operasi, pembekal dan perekrut buruh dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka. Dasar ini hendaklah dimasukkan ke dalam kontrak perkhidmatan unit pensijilan dan perjanjian pembekal.
	6.7 Hak pekerja wanita dihormati dan disokong (cth. hak pembiakan, dll.) dan sekiranya terdapat pelanggaran, remedi hendaklah diberikan.	6.7.1	C Dasar untuk melindungi hak pembiakan dan kesihatan maternal wanita, hendaklah diwujudkan dan dilaksanakan. Dasar ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan ke semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka.
		6.7.2	Wanita hendaklah mempunyai akses kepada peluang dan sumber untuk memperbaiki diri mereka melalui latihan dan program pembangunan kapasiti.
		6.7.3	C <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menubuhkan Jawatankuasa Kebajikan Wanita. Jawatankuasa Kebajikan Wanita hendaklah bermesyuarat sekurang-kurangnya setiap suku tahun bagi membincangkan semua perkara yang berkaitan dengan kebajikan wanita, termasuk rungutan atau isu berkaitan tempat kerja. Mesyuarat hendaklah dijalankan dalam bahasa yang difahami oleh ahli-ahlinya. Minit mesyuarat hendaklah didokumenkan. <i>Unit pensijilan</i> hendaklah menyemak minit mesyuarat Jawatankuasa Kebajikan Wanita, dan tindakan susulan yang berkaitan.
		6.7.4	Pekerja wanita hanya perlu menjalani ujian kehamilan apabila diberikan surat perintah yang sah. Pekerjaan alternatif yang setara hendaklah ditawarkan kepada wanita hamil.
		6.7.5	Pengurusan hendaklah menilai keperluan ibu baharu, dengan perundingan bersama ibu baharu, dan tindakan hendaklah diambil untuk menangani keperluan yang dikenal pasti.
		6.7.6	<i>Unit pensijilan</i> hendaklah memberi pekerja wanita akses kepada Mekanisme Rungutan. <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menyediakan prosedur yang sulit dan peka jantina untuk melaporkan kes <i>gangguan seksual</i> dan <i>diskriminasi</i> berdasarkan jantina.
	6.8 Tiada toleransi langsung terhadap Buruh Paksa dan Pemerdagangan Manusia. Prosedur pencegahan dan pemulihan sudah tersedia NOTA PROSEDUR. Definisi <i>yuran perekrutan</i> boleh diperhalusi atau	6.8.1	C <i>Unit pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan dasar dan prosedur berkenaan pencegahan: i) <i>Buruh paksa</i> dan <i>pemerdagangan manusia</i> ; ii) Mengenakan <i>yuran perekrutan</i> dan <i>kos berkaitan</i> kepada pekerja iii) Bayaran pekerja untuk kos yang tidak sah, tidak didedahkan dan tidak munasabah Dasar dan prosedur ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja, operasi, pembekal</i> dan <i>perekrut buruh</i> dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka. Dasar ini hendaklah dimasukkan ke dalam kontrak perkhidmatan unit pensijilan dan perjanjian pembekal. Panduan diperlukan – skop usaha wajar adalah berdasarkan penilaian risiko.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
	ditakrifkan lagi melalui proses interpretasi nasional (IN) RSPO.	6.8.2	C <i>Pekerja</i> tidak dikehendaki menyerahkan sebarang pengenalan yang dikeluarkan oleh kerajaan, pasport, atau permit kerja kepada unit pensijilan atau mereka yang bertindak bagi pihak unit pensijilan, kecuali bagi tujuan undang-undang dan imigresen yang wajib. <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menyediakan tempat simpanan yang selamat bagi dokumen ini atas permintaan pekerja. Tempat simpanan tersebut hendaklah boleh diakses dengan bebas oleh <i>pekerja</i> .
		6.8.3	C Hendaklah tiada <i>ikatan hutang</i> dan penahanan gaji. Ini termasuk perkara berikut: i) Penangguhan atau tiada bayaran gaji, dan menyebabkan tunggakan gaji terkumpul; ii) Penipuan (lihat Lampiran 1: Definisi) dalam pengiraan dan pembayaran gaji, termasuk potongan gaji yang menyalahi undang-undang; iii) Mewajibkan pekerja membayar deposit kepada unit pensijilan; iv) Pendahuluan gaji dan pinjaman (dan kadar faedah berkaitan) yang melebihi had yang ditetapkan oleh undang-undang. v) Yuran berkaitan perekrutan
		6.8.4	Semua kerja lebih masa adalah secara sukarela dan mematuhi peraturan buruh tempatan. Jumlah waktu bekerja hendaklah membenarkan rehat dan tempoh cuti yang mencukupi semasa hari bekerja, seperti yang ditetapkan oleh peraturan buruh, termasuk sekurang-kurangnya 24 jam cuti berturut-turut dalam setiap tempoh 7 hari
		6.8.5	C Pekerja hendaklah mempunyai hak untuk memasuki dan menamatkan pekerjaan mereka dengan bebas, melalui notis, seperti yang ditetapkan dalam kontrak pekerjaan tanpa diugut dengan hukuman.
		6.8.6	Pekerja hendaklah bebas untuk meninggalkan premis kerja selepas tamat waktu bekerja mereka, dan bebas untuk masuk atau keluar dari tempat penginapan yang disediakan oleh unit pensijilan (di tapak atau luar tapak) di luar waktu bekerja, dengan sekatan yang munasabah berkaitan keselamatan dan sekuriti. Lihat Nota Panduan untuk butiran lanjut tentang sekatan yang munasabah.
		6.8.7	Akses pekerja kepada pengangkutan dan/atau komunikasi tidak boleh disekat. Sekatan pengangkutan dan/atau komunikasi tidak boleh digunakan sebagai tindakan tatatertib.
		6.8.8	Pekerja hendaklah tidak dikehendaki membayar sebarang <i>yuran perekrutan</i> , kos berkaitan dan kos yang tidak sah, tidak didedahkan dan tidak munasabah bagi mendapatkan atau mengekalkan pekerjaan. Yuran dan kos ini tidak boleh dikutip secara langsung atau tidak langsung, termasuk melalui potongan gaji dan/atau manfaat. <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mengadakan proses untuk mengenal pasti sama ada yuran telah dibayar oleh pekerja, dan untuk membayar balik pekerja yang telah membayar yuran perekrutan dan kos berkaitan. Pembayaran balik hendaklah dilakukan dengan segera bermula dari tarikh pembayaran yuran oleh pekerja itu diketahui, dengan jumlah jangka masa dari saat pengiraan pembayaran sehingga pembayaran akhir tidak melebihi 9 bulan. Semua pekerja ketika ini dan bekas pekerja yang telah bekerja sekurang-kurangnya sehingga tarikh pengesahan Prinsip dan Kriteria 2018 akan dibayar balik. NOTA PROSEDUR Pembayaran balik yuran perekrutan hendaklah mengikut langkah-langkah Prinsip dan Garis Panduan Impactt berkenaan Pembayaran balik Yuran Perekrutan Pekerja Migran dan Kos Berkaitan sehingga panduan sedemikian dibangunkan oleh RSPO.
		6.8.9	The <i>Unit of Certification</i> shall have a documented procedure for conducting <i>due diligence on labour recruiters</i> to verify that workers are not charged <i>Recruitment Fees, related costs</i> and any <i>*illegitimate, unreasonable and undisclosed costs*</i> . This shall include requiring an itemised list of fees and costs involved in the recruitment and hiring process, and verifications that all <i>*labour recruiters*</i> have valid licenses, accreditations and registrations relevant for country context.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK	
		Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	
		6.8.10	The <i>Unit of Certification</i> shall establish and implement procedures to remediate <i>forced labour and trafficking in persons</i> .
6.9 <i>Unit Pensijilan</i> memastikan bahawa persekitaran kerja di bawah kawalannya adalah selamat, menggunakan amalan kerja yang selamat dan komited kepada kesihatan dan keselamatan pekerjaan pekerjanya.		6.9.1	C <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mewujudkan dan melaksanakan dasar dan prosedur Kesihatan dan Keselamatan Pekerjaan yang menggariskan peranan dan tanggungjawab unit pensijilan dan pekerja: i) Untuk menyediakan tempat kerja yang selamat dan sihat ii) Untuk mencegah kecederaan dan penyakit berkaitan kerja iii) Untuk mematuhi undang-undang dan peraturan negara yang terpakai dan perjanjian kolektif iv) Bagi pekerja melaporkan dan membangkitkan isu kesihatan dan keselamatan, termasuk kecederaan dan penyakit berkaitan kerja Dasar dan prosedur ini hendaklah tersedia dan disosialisasikan kepada semua peringkat <i>tenaga kerja</i> dan <i>operasi</i> dalam bahasa yang difahami dan dituturkan oleh mereka.
		6.9.2	C <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menubuhkan *Jawatankuasa Kesihatan dan Keselamatan (H&S)* yang berasingan bagi kilang dan estet mereka yang terdiri daripada wakil pengurusan dan pekerja, termasuk wakil kesatuan yang diiktiraf, melainkan dinyatakan sebaliknya oleh undang-undang atau jika pekerja bukan di bawah kesatuan. *Jawatankuasa H&S ini hendaklah bermesyuarat sekurang-kurangnya setiap suku tahun. *Jawatankuasa H&S* hendaklah: i) Membincangkan isu kesihatan dan keselamatan di Tempat Kerja, ii) Menyemak Pengenalpastian Bahaya, *Penilaian Risiko* dan Kawalan Risiko (HIRARC) iii) Mengenal pasti dan menentukan kawalan yang diperlukan untuk menyingkirkan bahaya iv) Memeriksa keselamatan tempat kerja v) Membangunkan kaedah pengenalpastian yang wajar, penyimpanan, pencampuran dan penggunaan bahan kimia yang selamat, termasuk racun perosak dan prosedur bertulis bagi penyimpanan, pengendalian, pencampuran, penggunaan dan pembuangan bahan kimia yang selamat vi) Membincangkan penambahbaikan berterusan sistem pengurusan untuk meningkatkan prestasi H&S unit pensijilan vii) Menerima latihan setiap tahun tentang peningkatan berterusan kesihatan dan keselamatan tempat kerja Mesyuarat hendaklah dijalankan dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh ahli-ahlinya. Minit mesyuarat hendaklah didokumenkan. Unit pensijilan hendaklah menyemak minit mesyuarat *Jawatankuasa H&S* dan mengambil tindakan susulan yang sewajarnya.
		6.9.3	C <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjalankan pengenalpastian bahaya, penilaian risiko dan kawalan risiko yang berasingan bagi kilang dan estet mereka untuk mengenal pasti isu kesihatan dan keselamatan (iaitu kilang dan estet), termasuk impak khusus jantina (cth. impak racun perosak terhadap kesihatan pembiakan dan wanita hamil). Proses untuk menyasat dan menilai risiko berkenaan insiden berkaitan kerja, mengenal pasti kerja yang bahaya termasuk penilaian risiko kesihatan bahan kimia hendaklah dilaksanakan dan didokumenkan.
		6.9.4	C Tindakan pembetulan, pelan mitigasi dan penambahbaikan hendaklah diwujudkan ("Pelan H&S") bagi kilang dan estet, dan dilaksanakan berdasarkan hasil penilaian risiko dalam Penunjuk 6.10.3, selepas perundingan bersama pekerja.
		6.9.5	C Unit Pensijilan hendaklah menyemak Pelan H&S sekurang-kurangnya dua kali setahun untuk memantau keberkesannya.
		6.9.6	C Prosedur kesihatan dan keselamatan pekerjaan bagi kerja tertentu hendaklah disosialisasikan kepada pekerja dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka. Pekerja hendaklah dilatih berkenaan asas pertolongan cemas dan mengelakkan bahaya yang berkaitan dengan kerja.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK
			Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)
1	9	6.9.7	<p>C Semua pekerja hendaklah diberikan kelengkapan perlindungan diri yang sesuai dengan saiz pekerja dan aktiviti yang dilakukan secara percuma. Pekerja hendaklah dimaklumkan tentang kelengkapan perlindungan diri yang tersedia, penggunaan dan penyelenggaraannya melalui latihan. Jika terdapat keperluan untuk PPE itu diganti, penggantian hendaklah diberikan secara percuma.</p> <p>[PENUNJUK BAHARU] Kemudahan sanitasi yang sesuai dan secukupnya, dalam jangkauan yang munasabah, termasuk tandas di ladang hendaklah disediakan untuk pekerja.</p> <p>Semua pekerja hendaklah diberikan kelengkapan perlindungan diri yang sesuai dengan saiz pekerja dan aktiviti yang dilakukan secara percuma. Pekerja hendaklah dimaklumkan tentang kelengkapan perlindungan diri yang tersedia, penggunaan dan penyelenggaraannya melalui latihan. Jika terdapat keperluan untuk PPE itu diganti, penggantian hendaklah diberikan secara percuma. Kemudahan sanitasi yang sesuai dan secukupnya, dalam jangkauan yang munasabah, termasuk tandas di ladang hendaklah disediakan untuk pekerja.</p>
		6.9.8	<p>Semua pekerja hendaklah mempunyai akses kepada kemudahan perubatan. Sekiranya tiada kemudahan perubatan yang tersedia, unit pensijilan hendaklah memastikan pekerja dapat mengakses dan menggunakan pembekal perkhidmatan perubatan tempatan sekiranya berlaku kecemasan perubatan dan butiran hubungan perkhidmatan perubatan tempatan yang berhampiran disediakan.</p> <p>Kos akibat daripada insiden berkaitan kerja yang menyebabkan kecederaan atau penyakit, serta pemeriksaan kesihatan yang terpakai kepada pekerjaan tertentu (cth. penggunaan racun perosak, bunyi jentera yang kuat, dll) hendaklah ditanggung mengikut undang-undang negara yang terpakai atau oleh unit pensijilan sekiranya undang-undang negara tidak menawarkan perlindungan. Cuti sakit berbayar hendaklah diberikan sekiranya cuti diambil kerana penyakit atau kecederaan.</p>
		6.9.9	<p>Pelan Tindakan Kecemasan (ERP) hendaklah dibentuk, disediakan dan disosialisasikan kepada pekerja dalam bahasa yang difahami atau dituturkan oleh mereka. ERP ini hendaklah merangkumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Penubuhan Pasukan Tindakan Kecemasan (ERT) yang terlatih dalam pertolongan cemas, respons kecemasan hidupan liar dan respons kecemasan bahan kimia di ladang dan operasi lain. ii) Penempatan/lokasi peralatan pertolongan cemas dengan stok bekalan perubatan pertolongan cemas yang sewajarnya di ladang hendaklah diselenggara pada setiap masa dengan tarikh luput yang sah. iii) Proses merekodkan dan mendokumenkan kemalangan di tempat kerja. <p>Pelan Tindakan Kecemasan hendaklah disemak dua kali setahun.</p>
		6.9.10	<p>Kecederaan pekerjaan hendaklah direkodkan menggunakan metrik Kemalangan Masa Hilang (LTA). Kemalangan tempat kerja dan kemalangan berkaitan pekerjaan dilaporkan kepada jabatan kerajaan yang berkaitan (pekerjaan, keselamatan dan kesihatan), sekiranya pihak berkuasa dan keperluan sedemikian wujud.</p>

1

9

45 18

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA			PENUNJUK	PENUNJUK	PENUNJUK
				Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
7 Melindungi, Memulihara dan Menambah Baik Ekosistem dan Alam Sekitar	7.1 Makhluk perosak, penyakit, rumpai dan spesies invasif yang diperkenalkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> dikendalikan dengan berkesan menggunakan teknik Pengurusan Perosak Bersepadu (IPM) yang sesuai.	7.1.1	C	<i>Pelan Pengurusan Perosak Bersepadu (IPM)</i> termasuk KPI <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah diwujudkan, dilaksanakan, dipantau dan didokumenkan untuk mengelakkan, atau mengurangkan, penggunaan racun perosak; dan untuk meminimumkan, memantau kawalan ketat penggunaan <i>agen kawalan biologi</i> bagi mencegah dan mengurangkan kerosakan kepada alam sekitar.	<i>Pelan Pengurusan Perosak Bersepadu (IPM)</i> termasuk KPI <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah diwujudkan, dilaksanakan, dipantau dan didokumenkan untuk mengelakkan, atau mengurangkan, penggunaan racun perosak; dan untuk meminimumkan, memantau kawalan ketat penggunaan <i>agen kawalan biologi</i> bagi mencegah dan mengurangkan kerosakan kepada alam sekitar.	<i>Pelan Pengurusan Perosak Bersepadu (IPM)</i> termasuk KPI <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah diwujudkan, dilaksanakan, dipantau dan didokumenkan untuk mengelakkan, atau mengurangkan, penggunaan racun perosak; dan untuk meminimumkan, memantau kawalan ketat penggunaan <i>agen kawalan biologi</i> bagi mencegah dan mengurangkan kerosakan kepada alam sekitar.
		7.1.2		Spesies yang dirujuk dalam Pangkalan Data Spesies Invasif Global dan CABI.org tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan <i>pelan</i> untuk mencegah dan memantau penyebaran spesies tersebut dilaksanakan.	Spesies yang dirujuk dalam Pangkalan Data Spesies Invasif Global dan CABI.org tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan <i>pelan</i> untuk mencegah dan memantau penyebaran spesies tersebut dilaksanakan.	Spesies yang dirujuk dalam Pangkalan Data Spesies Invasif Global dan CABI.org tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan <i>pelan</i> untuk mencegah dan memantau penyebaran spesies tersebut dilaksanakan.
		7.1.3		Api tidak boleh digunakan untuk kawalan makhluk perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa. Apabila api digunakan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dengan <i>pelan</i> untuk mencegah, mengurangkan dan/atau memperbaiki kerosakan kepada alam sekitar telah dilaksanakan dan dipantau.	Api tidak boleh digunakan untuk kawalan makhluk perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa. Apabila api digunakan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dengan <i>pelan</i> untuk mencegah, mengurangkan dan/atau memperbaiki kerosakan kepada alam sekitar telah dilaksanakan dan dipantau.	Api tidak boleh digunakan untuk kawalan makhluk perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa. Apabila api digunakan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dengan <i>pelan</i> untuk mencegah, mengurangkan dan/atau memperbaiki kerosakan kepada alam sekitar telah dilaksanakan dan dipantau.
	7.2 Racun perosak yang digunakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> tidak membahayakan kesihatan pekerja, keluarga, komuniti atau alam sekitar.	7.2.1	C	Justifikasi bagi semua <i>racun perosak</i> yang digunakan ditunjukkan. Produk terpilih dan kaedah penggunaan yang khusus bagi makhluk perosak, rumpai atau penyakit yang disasarkan diberi keutamaan.	Justifikasi bagi semua <i>racun perosak</i> yang digunakan ditunjukkan. Produk terpilih dan kaedah penggunaan yang khusus bagi makhluk perosak, rumpai atau penyakit yang disasarkan diberi keutamaan.	Justifikasi bagi semua <i>racun perosak</i> yang digunakan ditunjukkan. Produk terpilih dan kaedah penggunaan yang khusus bagi makhluk perosak, rumpai atau penyakit yang disasarkan diberi keutamaan.
		7.2.2	C	Penggunaan <i>racun perosak</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> (termasuk bahan aktif yang digunakan dan LD50, kawasan yang dirawat, jumlah bahan aktif yang digunakan setiap hektar, masa kemasukan semula dan bilangan penggunaan) hendaklah didokumenkan.	Penggunaan <i>racun perosak</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> (termasuk bahan aktif yang digunakan dan LD50, kawasan yang dirawat, jumlah bahan aktif yang digunakan setiap hektar, masa kemasukan semula dan bilangan penggunaan) hendaklah didokumenkan.	Penggunaan <i>racun perosak</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> (termasuk bahan aktif yang digunakan dan LD50, kawasan yang dirawat, jumlah bahan aktif yang digunakan setiap hektar, masa kemasukan semula dan bilangan penggunaan) hendaklah didokumenkan.
		7.2.3	C	Sebarang penggunaan racun perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> diminimumkan sebagai sebahagian daripada <i>pelan</i> , disingkirkan sekiranya boleh, selaras dengan <i>pelan IPM</i> .	Sebarang penggunaan racun perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> diminimumkan sebagai sebahagian daripada <i>pelan</i> , disingkirkan sekiranya boleh, selaras dengan <i>pelan IPM</i> .	Sebarang penggunaan racun perosak dalam <i>Unit Pensijilan</i> diminimumkan sebagai sebahagian daripada <i>pelan</i> , disingkirkan sekiranya boleh, selaras dengan <i>pelan IPM</i> .

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.2.4	Tiada penggunaan racun perosak secara <i>profilaksis</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang dikenal pasti dalam garis panduan amalan terbaik kebangsaan.	Tiada penggunaan racun perosak secara <i>profilaksis</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang dikenal pasti dalam garis panduan amalan terbaik kebangsaan.	Tiada penggunaan racun perosak secara <i>profilaksis</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang dikenal pasti dalam garis panduan amalan terbaik kebangsaan.
		7.2.5	<i>Racun perosak</i> yang dikategorikan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia sebagai Kelas 1A atau 1B, atau yang disenaraikan oleh Konvensyen Stockholm atau Rotterdam, dan paraquat, tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang disahkan melalui proses usaha wajar dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO sebelum digunakan, atau apabila dibenarkan oleh pihak berkuasa kerajaan untuk wabak makhluk perosak. Usaha wajar merujuk pada: a) Pertimbangan terhadap ancaman tersebut dan pengesahan mengapa itu adalah ancaman yang besar b) Mengapa tiada alternatif lain yang boleh digunakan c) Proses yang digunakan untuk mengesahkan mengapa tiada alternatif lain yang kurang berbahaya d) Proses untuk mengehendkan impak negatif penggunaan e) Anggaran skala masa penggunaan dan langkah yang diambil untuk mengehendkan penggunaan kepada wabak yang tertentu.	<i>Racun perosak</i> yang dikategorikan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia sebagai Kelas 1A atau 1B, atau yang disenaraikan oleh Konvensyen Stockholm atau Rotterdam, dan paraquat, tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang disahkan melalui proses usaha wajar dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO sebelum digunakan, atau apabila dibenarkan oleh pihak berkuasa kerajaan untuk wabak makhluk perosak. Usaha wajar merujuk pada: a) Pertimbangan terhadap ancaman tersebut dan pengesahan mengapa itu adalah ancaman yang besar b) Mengapa tiada alternatif lain yang boleh digunakan c) Proses yang digunakan untuk mengesahkan mengapa tiada alternatif lain yang kurang berbahaya d) Proses untuk mengehendkan impak negatif penggunaan e) Anggaran skala masa penggunaan dan langkah yang diambil untuk mengehendkan penggunaan kepada wabak yang tertentu.	<i>Racun perosak</i> yang dikategorikan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia sebagai Kelas 1A atau 1B, atau yang disenaraikan oleh Konvensyen Stockholm atau Rotterdam, dan paraquat, tidak boleh digunakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , melainkan dalam keadaan yang luar biasa, seperti yang disahkan melalui proses usaha wajar dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO sebelum digunakan, atau apabila dibenarkan oleh pihak berkuasa kerajaan untuk wabak makhluk perosak. Usaha wajar merujuk pada: a) Pertimbangan terhadap ancaman tersebut dan pengesahan mengapa itu adalah ancaman yang besar b) Mengapa tiada alternatif lain yang boleh digunakan c) Proses yang digunakan untuk mengesahkan mengapa tiada alternatif lain yang kurang berbahaya d) Proses untuk mengehendkan impak negatif penggunaan e) Anggaran skala masa penggunaan dan langkah yang diambil untuk mengehendkan penggunaan kepada wabak yang tertentu.
		7.2.7 C	Penyimpanan semua <i>racun perosak</i> adalah selari dengan amalan terbaik yang diiktiraf.	Penyimpanan semua <i>racun perosak</i> adalah selari dengan amalan terbaik yang diiktiraf.	Penyimpanan semua <i>racun perosak</i> adalah selari dengan amalan terbaik yang diiktiraf.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.2.8 C	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh melancarkan penyemburan racun perosak dari udara, melainkan dalam keadaan yang luar biasa iaitu tiada alternatif lain yang boleh digunakan. Apabila penyemburan dari udara tidak boleh dielakkan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dan maklumat terperinci tentang penyemburan dari udara hendaklah diberikan kepada komuniti tempatan yang terjejas sekurang-kurangnya 48 jam sebelum penggunaan penyemburan dari udara.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh melancarkan penyemburan racun perosak dari udara, melainkan dalam keadaan yang luar biasa iaitu tiada alternatif lain yang boleh digunakan. Apabila penyemburan dari udara tidak boleh dielakkan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dan maklumat terperinci tentang penyemburan dari udara hendaklah diberikan kepada komuniti tempatan yang terjejas sekurang-kurangnya 48 jam sebelum penggunaan penyemburan dari udara.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh melancarkan penyemburan racun perosak dari udara, melainkan dalam keadaan yang luar biasa iaitu tiada alternatif lain yang boleh digunakan. Apabila penyemburan dari udara tidak boleh dielakkan, kelulusan awal daripada pihak berkuasa kerajaan diperoleh dan maklumat terperinci tentang penyemburan dari udara hendaklah diberikan kepada komuniti tempatan yang terjejas sekurang-kurangnya 48 jam sebelum penggunaan penyemburan dari udara.
	7.3 Sisa yang dihasilkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> dikurangkan, dikitar semula, digunakan semula dan dilupuskan dalam cara yang bertanggungjawab terhadap alam sekitar dan sosial.	7.3.1	Pelan pengurusan sisa bagi <i>Unit Pensijilan</i> , termasuk KPI bagi operasi dan sisa domestik yang menekankan pengurangan, penggunaan semula, kitar semula diwujudkan dan dilaksanakan termasuk pengasingan sisa boleh kitar semula dan sisa tidak boleh dikitar semula serta pelupusan bertanggungjawab bahan toksik dan berbahaya.	Pelan pengurusan sisa termasuk KPI bagi operasi dan sisa domestik yang menekankan pengurangan, penggunaan semula, kitar semula diwujudkan dan dilaksanakan termasuk pengasingan sisa boleh kitar semula dan sisa tidak boleh dikitar semula serta pelupusan bertanggungjawab bahan toksik dan berbahaya.	Pelan pengurusan sisa termasuk KPI bagi operasi dan sisa domestik yang menekankan pengurangan, penggunaan semula, kitar semula diwujudkan dan dilaksanakan termasuk pengasingan sisa boleh kitar semula dan sisa tidak boleh dikitar semula serta pelupusan bertanggungjawab bahan toksik dan berbahaya.
7.3.2		Pengurusan sisa <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dipantau dengan perkembangannya didokumenkan, menunjukkan penambahbaikan pengurusan sisa dan pengurangan penggunaan tapak pelupusan untuk melupuskan sisa, terutamanya plastik.	Pengurusan sisa <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dipantau dengan perkembangannya didokumenkan, menunjukkan penambahbaikan pengurusan sisa dan pengurangan penggunaan tapak pelupusan untuk melupuskan sisa, terutamanya plastik.	Pengurusan sisa <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dipantau dengan perkembangannya didokumenkan, menunjukkan penambahbaikan pengurusan sisa dan pengurangan penggunaan tapak pelupusan untuk melupuskan sisa, terutamanya plastik.	
7.3.3		<i>Unit Pensijilan</i> mempunyai dan melaksanakan <i>prosedur operasi standard (SOP)</i> bagi mengurangkan, mengitar semula, menggunakan semula dan melupuskan sisa; dengan pengurus dan pekerja dimaklumkan tentang prosedur tersebut dan melaksanakannya.	<i>Unit Pensijilan</i> mempunyai dan melaksanakan <i>prosedur operasi standard (SOP)</i> bagi mengurangkan, mengitar semula, menggunakan semula dan melupuskan sisa; dengan pengurus dan pekerja dimaklumkan tentang prosedur tersebut dan melaksanakannya.	<i>Unit Pensijilan</i> mempunyai dan melaksanakan <i>prosedur operasi standard (SOP)</i> bagi mengurangkan, mengitar semula, menggunakan semula dan melupuskan sisa; dengan pengurus dan pekerja dimaklumkan tentang prosedur tersebut dan melaksanakannya.	
7.3.4		<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan pembakaran terbuka untuk pelupusan sisa.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan pembakaran terbuka untuk pelupusan sisa.	<i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh menggunakan pembakaran terbuka untuk pelupusan sisa.	
7.4	Amalan untuk meminimumkan dan mengawal hakisan dan	7.4.1 C	Peta yang mengenal pasti tanah marginal dan <i>tanah rapuh</i> , termasuk <i>rupa bumi curam dalam Unit Pensijilan</i> tersedia.	Peta yang mengenal pasti tanah marginal dan <i>tanah rapuh</i> , termasuk <i>rupa bumi curam d</i>	Peta yang mengenal pasti tanah marginal dan <i>tanah rapuh</i> , termasuk <i>rupa bumi curam dalam Unit Pensijilan</i> tersedia.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	degradasi tanah dalam <i>Unit Pensijilan</i> dilaksanakan berdasarkan tinjauan tanah dan maklumat topografi.	7.4.2	[Pilihan 1] Tiada penanaman semula kelapa sawit di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> . [Pilihan 2] Tiada penanaman semula kelapa sawit secara meluas di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	[Pilihan 1] Tiada penanaman semula kelapa sawit di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> . [Pilihan 2] Tiada penanaman semula kelapa sawit secara meluas di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	[Pilihan 1] Tiada penanaman semula kelapa sawit di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> . [Pilihan 2] Tiada penanaman semula kelapa sawit secara meluas di <i>Rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .
		7.4.3	Tiada penanaman baharu kelapa sawit di <i>rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tiada penanaman baharu kelapa sawit di <i>rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tiada penanaman baharu kelapa sawit di <i>rupa bumi curam</i> dalam <i>Unit Pensijilan</i> .
		7.4.4	Tinjauan tanah dan maklumat topografi memandu perancangan sistem perparitan dan pengairan, jalan dan infrastruktur lain dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tinjauan tanah dan maklumat topografi memandu perancangan sistem perparitan dan pengairan, jalan dan infrastruktur lain dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tinjauan tanah dan maklumat topografi memandu perancangan sistem perparitan dan pengairan, jalan dan infrastruktur lain dalam <i>Unit Pensijilan</i> .
	7.5 Tiada penanaman baharu di atas tanah gambut, tanpa mengira kedalaman selepas 15 November 2018 dan semua tanah gambut yang diuruskan secara bertanggungjawab dikenal pasti dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	7.5.1 C	Tiada <i>penanaman baharu</i> boleh dilakukan di atas tanah gambut tanpa mengira kedalaman selepas 15 November 2018 di kawasan pembangunan sedia ada dan baharu dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tiada <i>penanaman baharu</i> boleh dilakukan di atas tanah gambut tanpa mengira kedalaman selepas 15 November 2018 di kawasan pembangunan sedia ada dan baharu dalam <i>Unit Pensijilan</i> .	Tiada <i>penanaman baharu</i> boleh dilakukan di atas tanah gambut tanpa mengira kedalaman selepas 15 November 2018 di kawasan pembangunan sedia ada dan baharu dalam <i>Unit Pensijilan</i> .
		7.5.2	Kawasan tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> dipetakan, dibuat inventori dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO selaras dengan versi terkini Prosedur RSPO bagi Inventori Tanah Gambut untuk Pelaporan RSPO dan Templat Inventori Tanah Gambut RSPO . Penyerahan adalah wajib bagi pensijilan awal, dikemas kini sekiranya terdapat perubahan dan diserahkan semula setiap 5 tahun.	Kawasan tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> dipetakan, dibuat inventori dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO selaras dengan versi terkini Prosedur RSPO bagi Inventori Tanah Gambut untuk Pelaporan RSPO dan Templat Inventori Tanah Gambut RSPO . Penyerahan adalah wajib bagi pensijilan awal, dikemas kini sekiranya terdapat perubahan dan diserahkan semula setiap 5 tahun.	Kawasan tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> dipetakan, dibuat inventori dan dilaporkan kepada Sekretariat RSPO selaras dengan versi terkini Prosedur RSPO bagi Inventori Tanah Gambut untuk Pelaporan RSPO dan Templat Inventori Tanah Gambut RSPO . Penyerahan adalah wajib bagi pensijilan awal, dikemas kini sekiranya terdapat perubahan dan diserahkan semula setiap 5 tahun.
		7.5.3 C	Untuk semua <i>ladang</i> sedia ada yang ditanam di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> , penilaian drainabiliti hendaklah dilaksanakan mengikut versi terkini Prosedur Penilaian Drainabiliti RSPO , bermula dengan penilaian awal 15 tahun selepas penanaman awal [,] yang seterusnya boleh dikemas kini oleh penanam sekurang-kurangnya dua tahun sebelum penanaman semula yang dirancang.	Untuk semua <i>ladang</i> sedia ada yang ditanam di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> , penilaian drainabiliti hendaklah dilaksanakan mengikut versi terkini Prosedur Penilaian Drainabiliti RSPO , bermula dengan penilaian awal 15 tahun selepas penanaman awal [,] yang seterusnya boleh dikemas kini oleh penanam sekurang-kurangnya dua tahun sebelum penanaman semula yang dirancang.	Untuk semua <i>ladang</i> sedia ada yang ditanam di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> , penilaian drainabiliti hendaklah dilaksanakan mengikut versi terkini Prosedur Penilaian Drainabiliti RSPO , bermula dengan penilaian awal 15 tahun selepas penanaman awal [,] yang seterusnya boleh dikemas kini oleh penanam sekurang-kurangnya dua tahun sebelum penanaman semula yang dirancang.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.5.4 C	<p>Semua ladang sedia ada di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual RSPO tentang Amalan Pengurusan Terbaik (BMP) untuk penanaman kelapa sawit sedia ada di tanah gambut</u> dan hendaklah dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Pelan pengurusan, analisis dan pemantauan yang didokumenkan dilaksanakan bagi penenggelaman gambut, pengurusan air dan penutup bumi bagi semua <i>ladang</i> kelapa sawit di atas tanah gambut.</p>	<p>Semua ladang sedia ada di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual RSPO tentang Amalan Pengurusan Terbaik (BMP) untuk penanaman kelapa sawit sedia ada di tanah gambut</u> dan hendaklah dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Pelan pengurusan, analisis dan pemantauan yang didokumenkan dilaksanakan bagi penenggelaman gambut, pengurusan air dan penutup bumi bagi semua <i>ladang</i> kelapa sawit di atas tanah gambut.</p>	<p>Semua ladang sedia ada di atas tanah gambut dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual Pekebun Kecil RSPO tentang Amalan Pengurusan Terbaik (BMP) untuk penanaman kelapa sawit sedia ada di tanah gambut</u> dan hendaklah dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Pelan pengurusan, analisis dan pemantauan yang didokumenkan dilaksanakan bagi penenggelaman gambut, pengurusan air dan penutup bumi bagi semua <i>ladang</i> kelapa sawit di atas tanah gambut.</p>
		7.5.5 C	<p>Semua kawasan tanah gambut yang tidak ditanam dan ditinggalkan dalam <i>Unit Pensijilan</i> (tanpa mengira tahap kedalaman) adalah dilindungi sebagai 'kawasan pemuliharaan tanah gambut' dan hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Tanah Gambut</u> dan dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Sebarang tindakan oleh <i>Unit Pensijilan</i>, yang mungkin mengganggu integriti atau hidrologi termasuk pembinaan baharu longkang, jalan, empangan, ban, tetambak dan/atau talian kuasa di atas tanah gambut adalah dilarang.</p> <p>Sekiranya langkah pencegahan kebakaran di kawasan gambut diperlukan, hendaklah ada peruntukan bagi pembinaan kolam, penyekat kebakaran dan laluan masuk untuk memadam kebakaran.</p>	<p>Semua kawasan tanah gambut yang tidak ditanam dan ditinggalkan dalam <i>Unit Pensijilan</i> (tanpa mengira tahap kedalaman) adalah dilindungi sebagai 'kawasan pemuliharaan tanah gambut' dan hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Tanah Gambut</u> dan dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Sebarang tindakan oleh <i>Unit Pensijilan</i>, yang mungkin mengganggu integriti atau hidrologi termasuk pembinaan baharu longkang, jalan, empangan, ban, tetambak dan/atau talian kuasa di atas tanah gambut adalah dilarang.</p> <p>Sekiranya langkah pencegahan kebakaran di kawasan gambut diperlukan, hendaklah ada peruntukan bagi pembinaan kolam, penyekat kebakaran dan laluan masuk untuk memadam kebakaran.</p>	<p>Semua kawasan tanah gambut yang tidak ditanam dan ditinggalkan dalam <i>Unit Pensijilan</i> (tanpa mengira tahap kedalaman) adalah dilindungi sebagai 'kawasan pemuliharaan tanah gambut' dan hendaklah berpandukan versi terkini <u>Manual Pekebun Kecil RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Tanah Gambut</u> dan dilaporkan mengikut <u>Prosedur Audit Tanah Gambut RSPO</u>.</p> <p>Sebarang tindakan oleh <i>Unit Pensijilan</i>, yang mungkin mengganggu integriti atau hidrologi termasuk pembinaan baharu longkang, jalan, empangan, ban, tetambak dan/atau talian kuasa di atas tanah gambut adalah dilarang.</p> <p>Sekiranya langkah pencegahan kebakaran di kawasan gambut diperlukan, hendaklah ada peruntukan bagi pembinaan kolam, penyekat kebakaran dan laluan masuk untuk memadam kebakaran.</p> <p>NOTA PROSEDUR. RSPO akan membangunkan Manual Pekebun Kecil tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Tanah Gambut.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)	
7.6	Amalan untuk mengekalkan kualiti dan ketersediaan air permukaan dan air bawah tanah dilaksanakan. Pengurusan air dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah disepadukan dan selaras dengan pengurusan air dalam kawasan HCV yang diasingkan.	7.6.1	C	Pelan pengurusan air yang disepadukan dibangunkan dan dilaksanakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , berdasarkan amalan berikut (tidak menyeluruh): i. Menggalakkan penggunaan sumber air yang lebih cekap dan ketersediaan yang berterusan. ii. Memastikan akses bagi air bersih yang mencukupi kepada pekerja dan pengguna lain. iii. Mengelakkan impak negatif kepada pengguna lain dalam kawasan tadahan dan amalan pengurusan tidak menyumbang kepada pencemaran air yang digunakan oleh komuniti. iv. (Jika terpakai) Memasukkan cadangan yang berkaitan daripada penunjuk 7.12.4. v. (Jika terpakai) Menguruskan/ merawat sisa air domestik (iaitu air kumbahan) dari perumahan pekerja sebelum dibuang ke laluan air.	Pelan pengurusan air yang disepadukan dibangunkan dan dilaksanakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , berdasarkan amalan berikut (tidak menyeluruh): i. Menggalakkan penggunaan sumber air yang lebih cekap dan ketersediaan yang berterusan. ii. Memastikan akses bagi air bersih yang mencukupi kepada pekerja dan pengguna lain. iii. Mengelakkan impak negatif kepada pengguna lain dalam kawasan tadahan dan amalan pengurusan tidak menyumbang kepada pencemaran air yang digunakan oleh komuniti. iv. (Jika terpakai) Memasukkan cadangan yang berkaitan daripada penunjuk 7.12.4. v. (Jika terpakai) Menguruskan/ merawat sisa air domestik (iaitu air kumbahan) dari perumahan pekerja sebelum dibuang ke laluan air.	Pelan pengurusan air yang disepadukan dibangunkan dan dilaksanakan dalam <i>Unit Pensijilan</i> , berdasarkan amalan berikut (tidak menyeluruh): i. Menggalakkan penggunaan sumber air yang lebih cekap dan ketersediaan yang berterusan. ii. Memastikan akses bagi air bersih yang mencukupi kepada pekerja dan pengguna lain. iii. Mengelakkan impak negatif kepada pengguna lain dalam kawasan tadahan dan amalan pengurusan tidak menyumbang kepada pencemaran air yang digunakan oleh komuniti. iv. (Jika terpakai) Memasukkan cadangan yang berkaitan daripada penunjuk 7.12.4. v. (Jika terpakai) Menguruskan/ merawat sisa air domestik (iaitu air kumbahan) dari perumahan pekerja sebelum dibuang ke laluan air.
		7.6.2	C	Laluan air dan tanah lembap dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dilindungi, termasuk mengekalkan dan memulihkan riparian dan zon penimbal lain yang sesuai selaras dengan versi terkini Manual RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Rizab Riparian . BMP tersebut perlu disemak apabila perparitan buatan manusia juga memerlukan sejenis riparian atau tidak boleh disembur. Perparitan buatan manusia memerlukan penjelasan lebih lanjut.	Laluan air dan tanah lembap dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dilindungi, termasuk mengekalkan dan memulihkan riparian dan zon penimbal lain yang sesuai selaras dengan versi terkini Manual RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Rizab Riparian . BMP tersebut perlu disemak apabila perparitan buatan manusia juga memerlukan sejenis riparian atau tidak boleh disembur. Perparitan buatan manusia memerlukan penjelasan lebih lanjut.	Laluan air dan tanah lembap dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dilindungi, termasuk mengekalkan dan memulihkan riparian dan zon penimbal lain yang sesuai selaras dengan versi terkini Manual RSPO tentang BMP untuk Pengurusan dan Pemulihan Rizab Riparian . BMP tersebut perlu disemak apabila perparitan buatan manusia juga memerlukan sejenis riparian atau tidak boleh disembur. Perparitan buatan manusia memerlukan penjelasan lebih lanjut.
		7.6.3		Efluen kilang <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dirawat dan dipantau mengikut peraturan negara.	Tidak berkenaan	Tidak berkenaan
		7.6.4		Penggunaan air kilang bagi setiap tan FFB <i>Unit Pensijilan</i> dipantau dan direkodkan.	Tidak berkenaan	Tidak berkenaan
		7.7	Kecekapan penggunaan bahan api fosil dan penggunaan tenaga boleh diperbaharu dioptimumkan	7.7.1		Tidak berkenaan
			Pelan untuk meningkatkan kecekapan penggunaan bahan api fosil dan mengoptimumkan tenaga boleh diperbaharui bagi <i>Unit Pensijilan</i> telah tersedia dan dipantau.			

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA	PENUNJUK		PENUNJUK		PENUNJUK		
				Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)		
7.8	Pelan untuk mengurangkan pencemaran dan pelepasan gas, termasuk gas rumah hijau (GHG), telah dibangunkan, dilaksanakan dan dipantau, dan pembangunan baharu direka untuk meminimumkan pelepasan GHG	7.8.1	C	<p>Pelepasan GHG <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dinilai dan dilaporkan pada umum menggunakan Kalkulator PalmGHG RSPO.</p> <p>[pilihan 1] Trend pelepasan sejak 2014 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p> <p>[pilihan 2] Trend pelepasan sejak 2019 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p>	<p>Pelepasan GHG <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dinilai dan dilaporkan pada umum menggunakan Kalkulator PalmGHG RSPO.</p> <p>[pilihan 1] Trend pelepasan sejak 2014 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p> <p>[pilihan 2] Trend pelepasan sejak 2019 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p>	<p>Pelepasan GHG <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dinilai dan dilaporkan pada umum menggunakan Kalkulator PalmGHG RSPO.</p> <p>[pilihan 1] Trend pelepasan sejak 2014 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p> <p>[pilihan 2] Trend pelepasan sejak 2019 hendaklah dianalisis. Pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan pelepasan GHG dilaksanakan, dipantau dan dilaporkan pada umum melalui laporan audit RSPO</p>		
		7.8.2	C	<p>Pembangunan baharu sejak 2014 dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dijalankan dengan penilaian awal untuk menganggarkan stok karbon dan sumber utama pelepasan yang mungkin terhasil daripada pembangunan baharu yang dirancang, mengikut versi terkini Prosedur Penilaian GHG RSPO bagi Pembangunan Baharu.</p>	<p>Pembangunan baharu sejak 2014 dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dijalankan dengan penilaian awal untuk menganggarkan stok karbon dan sumber utama pelepasan yang mungkin terhasil daripada pembangunan baharu yang dirancang, mengikut versi terkini Prosedur Penilaian GHG RSPO bagi Pembangunan Baharu.</p>	<p>Pembangunan baharu sejak 2014 dalam <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah dijalankan dengan penilaian awal untuk menganggarkan stok karbon dan sumber utama pelepasan yang mungkin terhasil daripada pembangunan baharu yang dirancang, mengikut versi terkini Prosedur Penilaian Gas Rumah Hijau (GHG) RSPO bagi Pembangunan Baharu (Alat Rujukan untuk Pekebun Kecil).</p>		
		7.8.3	C	<p>Bahan cemar lain yang berpotensi dan penggunaannya dalam <i>Unit Pensijilan</i>, apabila bahan tersebut menjadi risiko (kecuali GHG) hendaklah dikenal pasti dan pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan bahan tersebut dilaksanakan dan dipantau.</p>	<p>Bahan cemar lain yang berpotensi dan penggunaannya dalam <i>Unit Pensijilan</i>, apabila bahan tersebut menjadi risiko (kecuali GHG) hendaklah dikenal pasti dan pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan bahan tersebut dilaksanakan dan dipantau.</p>	<p>Bahan cemar lain yang berpotensi dan penggunaannya dalam <i>Unit Pensijilan</i>, apabila bahan tersebut menjadi risiko (kecuali GHG) hendaklah dikenal pasti dan pelan untuk mengurangkan atau meminimumkan bahan tersebut dilaksanakan dan dipantau.</p>		
7.9	Api tidak digunakan untuk menyediakan tanah dan adalah dilarang dalam kawasan yang diuruskan.	7.9.1	C	<p>Aktiviti penyediaan tanah bagi penanaman baharu, pembangunan dan/atau penanaman semula dalam <i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh dilakukan melalui pembakaran.</p>	<p>Aktiviti penyediaan tanah bagi penanaman baharu, pembangunan dan/atau penanaman semula dalam <i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh dilakukan melalui pembakaran.</p>	<p>Aktiviti penyediaan tanah bagi penanaman baharu, pembangunan dan/atau penanaman semula dalam <i>Unit Pensijilan</i> tidak boleh dilakukan melalui pembakaran.</p>		
		7.9.2		<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah sudah membangunkan langkah pencegahan dan kawalan kebakaran bagi semua kawasan di bawah pengurusan langsungnya, termasuk melalui penglibatan pihak berkepentingan yang bersebelahan.</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah sudah membangunkan langkah pencegahan dan kawalan kebakaran bagi semua kawasan di bawah pengurusan langsungnya, termasuk melalui penglibatan pihak berkepentingan yang bersebelahan.</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah sudah membangunkan langkah pencegahan dan kawalan kebakaran bagi semua kawasan di bawah pengurusan langsungnya, termasuk melalui penglibatan pihak berkepentingan yang bersebelahan.</p>		

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	7.10 Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang menyeluruh dijalankan oleh <i>Unit Pensijilan</i> sebelum penanaman atau operasi baharu, dan pengurusan sosial dan alam sekitar serta pelan pemantauan dilaksanakan dan sentiasa dikemas kini dalam operasi yang sedang berjalan.	7.10.1 C	Dalam penanaman atau operasi baharu termasuk kilang, Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang bebas hendaklah dijalankan oleh <i>Unit Pensijilan</i> , melalui metodologi penyertaan yang melibatkan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas, dan termasuk impak sebarang skim <i>pekebun kecil/penanam luar</i> .	Dalam penanaman atau operasi baharu termasuk kilang, Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang bebas hendaklah dijalankan oleh <i>Unit Pensijilan</i> , melalui metodologi penyertaan yang melibatkan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas, dan termasuk impak sebarang skim <i>pekebun kecil/penanam luar</i> .	Dalam penanaman atau operasi baharu termasuk kilang, Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang bebas hendaklah dijalankan oleh <i>Unit Pensijilan</i> , melalui metodologi penyertaan yang melibatkan <i>pihak berkepentingan</i> yang terjejas, dan termasuk impak sebarang skim <i>pekebun kecil/penanam luar</i> .
		7.10.2	Pelan pengurusan dan pemantauan bagi <i>Unit Pensijilan</i> , telah dibangunkan, melalui penyertaan pihak berkepentingan yang terjejas dan berminat, berdasarkan penemuan daripada Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang dijalankan.	Pelan pengurusan dan pemantauan bagi <i>Unit Pensijilan</i> , telah dibangunkan, melalui penyertaan pihak berkepentingan yang terjejas dan berminat, berdasarkan penemuan daripada Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang dijalankan.	Pelan pengurusan dan pemantauan bagi <i>Unit Pensijilan</i> , telah dibangunkan, melalui penyertaan pihak berkepentingan yang terjejas dan berminat, berdasarkan penemuan daripada Penilaian Impak Sosial dan Alam Sekitar (SEIA) yang dijalankan.
		7.10.3 C	Dalam perundingan dengan komuniti yang terjejas, pelan pengurusan dan pemantauan sosial dan alam sekitar hendaklah disemak setiap tahun untuk menggabungkan sebarang kemas kini yang terbit daripada pelaksanaan sebelumnya. Panduan: Bukti diperlukan untuk menunjukkan perundingan dengan komuniti yang terjejas telah dijalankan dan langkah yang diambil untuk menggabungkan atau tidak input mereka.	Dalam perundingan dengan komuniti yang terjejas, pelan pengurusan dan pemantauan sosial dan alam sekitar hendaklah disemak setiap tahun untuk menggabungkan sebarang kemas kini yang terbit daripada pelaksanaan sebelumnya. Panduan: Bukti diperlukan untuk menunjukkan perundingan dengan komuniti yang terjejas telah dijalankan dan langkah yang diambil untuk menggabungkan atau tidak input mereka.	Dalam perundingan dengan komuniti yang terjejas, pelan pengurusan dan pemantauan sosial dan alam sekitar hendaklah disemak setiap tahun untuk menggabungkan sebarang kemas kini yang terbit daripada pelaksanaan sebelumnya. Panduan: Bukti diperlukan untuk menunjukkan perundingan dengan komuniti yang terjejas telah dijalankan dan langkah yang diambil untuk menggabungkan atau tidak input mereka.
<p>NOTA PROSEDUR untuk 7.11 RSPO komited dalam mengimbangi mata pencarian lestari dan pengurangan kemiskinan dengan keperluan untuk memulihara, melindungi dan menambah baik ekosistem. Dalam usaha untuk memastikan sumbangan yang berkesan bagi menghentikan pembasmian hutan, RSPO melalui proses penyemakan P&C 2018 telah mengenal pasti tujuh (7) Negara Litupan Hutan Tinggi [masukkan pautan kepada laporan] (HFCC): i) Republik Demokratik Kongo (DRC); ii) Republik Kongo; iii) Liberia; iv) Gabon; v) Myanmar; vi) Kepulauan Solomon; dan vii) Papua New Guinea (PNG).</p>					

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	7.11 Pembersihan tanah yang dijalankan oleh <i>Unit Pensijilan</i> tidak menyebabkan pembasmian hutan atau merosakkan mana-mana kawasan Nilai Tinggi Pemuliharaan (HCV), hutan Stok Karbon Tinggi (HCS), tanah gambut dan kawasan pemuliharaan yang lain.	7.11.1 C	<i>Pembersihan tanah</i> sejak November 2005 tidak merosakkan mana-mana hutan primer dan/atau kawasan HCV. <i>Pembersihan hutan</i> sejak 15 November 2018 tidak merosakkan mana-mana hutan HCS. Liabiliti pampasan yang berpotensi hendaklah dinilai melalui Analisis Perubahan Penggunaan Tanah (LUCA) selaras dengan Dokumen Panduan LUCA RSPO yang telah memperoleh status 'LULUS' daripada Sekretariat RSPO.	<i>Pembersihan tanah</i> sejak November 2005 tidak merosakkan mana-mana hutan primer dan/atau kawasan HCV. <i>Pembersihan hutan</i> sejak 15 November 2018 tidak merosakkan mana-mana hutan HCS. Liabiliti pampasan yang berpotensi hendaklah dinilai melalui Analisis Perubahan Penggunaan Tanah (LUCA) selaras dengan Dokumen Panduan LUCA RSPO yang telah memperoleh status 'LULUS' daripada Sekretariat RSPO.	<i>Pembersihan tanah</i> sejak November 2005 tidak merosakkan mana-mana hutan primer dan/atau kawasan HCV. <i>Pembersihan hutan</i> sejak 15 November 2018 tidak merosakkan mana-mana hutan HCS. Liabiliti pampasan yang berpotensi hendaklah dinilai melalui Analisis Perubahan Penggunaan Tanah (LUCA) selaras dengan Panduan RSPO tentang Penyerahan Peta bagi Analisis Perubahan Penggunaan Tanah (LUCA) untuk Pekebun Kecil Bebas .
		7.11.2 C	Sekiranya terdapat <i>pembersihan tanah</i> tanpa penilaian awal HCV sejak November 2005, atau tanpa penilaian awal HCV-HCSA sejak 15 November 2018, pelan pampasan dan/atau pemulihan yang disokong oleh RSPO hendaklah dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> yang mempunyai liabiliti, dibangunkan berdasarkan versi terkini Prosedur Pemulihan dan Pampasan RSPO (RaCP) . Mekanisme pemantauan dalam pelan pampasan dan pemulihan yang disokong hendaklah didokumenkan dan dilaksanakan.	Sekiranya terdapat <i>pembersihan tanah</i> tanpa penilaian awal HCV sejak November 2005, atau tanpa penilaian awal HCV-HCSA sejak 15 November 2018, pelan pampasan dan/atau pemulihan yang disokong oleh RSPO hendaklah dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> yang mempunyai liabiliti, dibangunkan berdasarkan versi terkini Prosedur Pemulihan dan Pampasan RSPO (RaCP) . Mekanisme pemantauan dalam pelan pampasan dan pemulihan yang disokong hendaklah didokumenkan dan dilaksanakan.	Sekiranya terdapat <i>pembersihan tanah</i> tanpa penilaian awal HCV sejak November 2005, atau tanpa penilaian awal HCV-HCSA sejak 15 November 2018, pelan pampasan dan/atau pemulihan yang disokong oleh RSPO hendaklah dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> yang mempunyai liabiliti, dibangunkan berdasarkan versi terkini Prosedur Pemulihan dan Pampasan (RaCP) Pekebun Kecil (SH) RSPO . Mekanisme pemantauan dalam pelan pampasan dan pemulihan yang disokong hendaklah didokumenkan dan dilaksanakan. Nota Prosedur. Sekiranya tiada RSPO SH RaCP yang terpakai, penunjuk ini dikecualikan daripada semakan pematuhan.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.11.3 C	Kawasan HCV dan hutan HCS serta kawasan pemuliharaan lain dalam Unit Pensijilan hendaklah dikenal pasti seperti berikut: a) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui tanpa pembersihan tanah baharu selepas 15 November 2018 - Penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. b) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko rendah berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO - penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. c) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko tinggi berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO, ...AKAN DITENTUKAN	Kawasan HCV dan hutan HCS serta kawasan pemuliharaan lain dalam Unit Pensijilan hendaklah dikenal pasti seperti berikut: a) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui tanpa pembersihan tanah baharu selepas 15 November 2018 - Penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. b) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko rendah berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO - penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. c) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko tinggi berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO, ...AKAN DITENTUKAN	Kawasan HCV dan hutan HCS serta kawasan pemuliharaan lain dalam Unit Pensijilan hendaklah dikenal pasti seperti berikut: a) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui tanpa pembersihan tanah baharu selepas 15 November 2018 - Penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. b) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko rendah berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO - penilaian HCV yang telah dijalankan oleh penilai yang diluluskan oleh RSPO atau Penilai Berlesen HCVN masih sah. c) Bagi unit pensijilan yang telah pun diperakui dengan pembersihan tanah baharu yang diklasifikasikan sebagai berisiko tinggi berdasarkan Pendekatan Pengenalpastian Risiko Penggunaan Tanah (LURI) RSPO, ...AKAN DITENTUKAN
		7.11.4 C	Di <i>Landskap Litupan Hutan Tinggi (HFCL)</i> dalam <i>Negara Litupan Hutan Tinggi (HFCC)</i> , prosedur khusus akan digunakan untuk kes-kes legasi dan pembangunan oleh orang asal dan komuniti tempatan yang mempunyai hak undang-undang dan hak adat, dengan mengambil kira proses pelbagai pihak berkepentingan serantau dan negara. Nota Prosedur. Sekiranya prosedur ini tiada, Penunjuk 7.12.2 terpakai.	Di <i>Landskap Litupan Hutan Tinggi (HFCL)</i> dalam <i>Negara Litupan Hutan Tinggi (HFCC)</i> , prosedur khusus akan digunakan untuk kes-kes legasi dan pembangunan oleh orang asal dan komuniti tempatan yang mempunyai hak undang-undang dan hak adat, dengan mengambil kira proses pelbagai pihak berkepentingan serantau dan negara. Nota Prosedur. Sekiranya prosedur ini tiada, Penunjuk 7.12.2 terpakai.	Di <i>Landskap Litupan Hutan Tinggi (HFCL)</i> dalam <i>Negara Litupan Hutan Tinggi (HFCC)</i> , prosedur khusus akan digunakan untuk kes-kes legasi dan pembangunan oleh orang asal dan komuniti tempatan yang mempunyai hak undang-undang dan hak adat, dengan mengambil kira proses pelbagai pihak berkepentingan serantau dan negara. Nota Prosedur. Sekiranya prosedur ini tiada, Penunjuk 7.12.2 terpakai.

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam 'Definisi' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
	7.12 Semua kawasan HCV, hutan HCS, tanah gambut dan kawasan pemuliharaan lain serta semua spesies RTE dan habitat yang dikenal pasti dalam <i>Unit Pensijilan</i> adalah dilindungi dan/atau ditambah baik dan dipantau.	7.12.1 C	<p>Pelan pengurusan bersepadu (IMP) untuk melindungi dan/atau mempertingkatkan hutan HCV dan HCS yang dikenal pasti, serta habitat bagi spesies RTE, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan lain <i>Unit Pensijilan</i>, hendaklah didokumenkan, dilaksanakan dan dikemas kini selaras dengan Prosedur IMP RSPO.</p> <p>Nota Prosedur. Prosedur IMP RSPO hendaklah mengandungi perkara berikut: i) Skop IMP hendaklah meliputi keseluruhan <i>Unit Pensijilan</i> dan (setakat yang dipersetujui bersama pemegang yang sah) landskap yang lebih luas; ii) Menggabungkan perjanjian dengan komuniti yang terjejas; iii) Menggabungkan saranan pengurusan dan pemantauan daripada laporan penilaian HCV-HCSA, dengan objektif dan sasaran yang jelas. iv) IMP perlu disemak dan dikemas kini setiap 5 tahun oleh unit pensijilan untuk menggambarkan dapatan [penemuan] dan perubahan dalam perjanjian. v) Sekiranya terpakai, hendaklah menggabungkan mana-mana IMP yang telah dibangunkan melalui proses Prosedur Penanaman Baharu (NPP). Sekiranya tiada Prosedur IMP RSPO, IMP yang dibangunkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mengandungi maklumat yang disenaraikan dalam Nota Prosedur di atas.</p>	<p>Pelan pengurusan bersepadu (IMP) untuk melindungi dan/atau mempertingkatkan hutan HCV dan HCS yang dikenal pasti, serta habitat bagi spesies RTE, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan lain <i>Unit Pensijilan</i>, hendaklah didokumenkan, dilaksanakan dan dikemas kini selaras dengan Prosedur IMP RSPO.</p> <p>Nota Prosedur. Prosedur IMP RSPO hendaklah mengandungi perkara berikut: i) Skop IMP hendaklah meliputi keseluruhan <i>Unit Pensijilan</i> dan (setakat yang dipersetujui bersama pemegang yang sah) landskap yang lebih luas; ii) Menggabungkan perjanjian dengan komuniti yang terjejas; iii) Menggabungkan saranan pengurusan dan pemantauan daripada laporan penilaian HCV-HCSA, dengan objektif dan sasaran yang jelas. iv) IMP perlu disemak dan dikemas kini setiap 5 tahun oleh unit pensijilan untuk menggambarkan dapatan dan perubahan dalam perjanjian. v) Sekiranya terpakai, hendaklah menggabungkan mana-mana IMP yang telah dibangunkan melalui proses Prosedur Penanaman Baharu (NPP). Sekiranya tiada Prosedur IMP RSPO, IMP yang dibangunkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mengandungi maklumat yang disenaraikan dalam Nota Prosedur di atas.</p>	<p>Pelan pengurusan bersepadu (IMP) untuk melindungi dan/atau mempertingkatkan hutan HCV dan HCS yang dikenal pasti, serta habitat bagi spesies RTE, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan lain <i>Unit Pensijilan</i>, hendaklah didokumenkan, dilaksanakan dan dikemas kini selaras dengan Prosedur IMP RSPO.</p> <p>Nota Prosedur. Prosedur IMP RSPO hendaklah mengandungi perkara berikut: i) Skop IMP hendaklah meliputi keseluruhan <i>Unit Pensijilan</i> dan (setakat yang dipersetujui bersama pemegang yang sah) landskap yang lebih luas; ii) Menggabungkan perjanjian dengan komuniti yang terjejas; iii) Menggabungkan saranan pengurusan dan pemantauan daripada laporan penilaian HCV-HCSA, dengan objektif dan sasaran yang jelas. iv) IMP perlu disemak dan dikemas kini setiap 5 tahun oleh unit pensijilan untuk menggambarkan dapatan dan perubahan dalam perjanjian. v) Sekiranya terpakai, hendaklah menggabungkan mana-mana IMP yang telah dibangunkan melalui proses Prosedur Penanaman Baharu (NPP). Sekiranya tiada Prosedur IMP RSPO, IMP yang dibangunkan oleh <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah mengandungi maklumat yang disenaraikan dalam Nota Prosedur di atas.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.12.2	<p>Sekiranya hak komuniti yang terjejas telah dikenal pasti di kawasan HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan yang lain, tiada pengurangan ke atas hak tersebut, oleh <i>Unit Pensijilan</i>, tanpa bukti perjanjian yang dirundingkan, diperoleh melalui FPIC, bagi penyelenggaraan dan pengurusan kawasan tersebut.</p> <p>Sekiranya aktiviti komuniti yang terjejas (contohnya pertanian) merosakkan kawasan HCV, tanah gambut dan hutan HCS yang dikenal pasti, <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah melaporkan perkara itu kepada Sekretariat RSPO dan Badan Pensijilan (CB) semasa Audit Pemantauan Tahunan.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan RSPO berkenaan pelaporan dan pengurusan kes seperti ini akan dibangunkan.</p>	<p>Sekiranya hak komuniti yang terjejas telah dikenal pasti di kawasan HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan yang lain, tiada pengurangan ke atas hak tersebut, oleh <i>Unit Pensijilan</i>, tanpa bukti perjanjian yang dirundingkan, diperoleh melalui FPIC, bagi penyelenggaraan dan pengurusan kawasan tersebut.</p> <p>Sekiranya aktiviti komuniti yang terjejas (contohnya pertanian) merosakkan kawasan HCV, tanah gambut dan hutan HCS yang dikenal pasti, <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah melaporkan perkara itu kepada Sekretariat RSPO dan Badan Pensijilan (CB) semasa Audit Pemantauan Tahunan.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan RSPO berkenaan pelaporan dan pengurusan kes seperti ini akan dibangunkan.</p>	<p>Sekiranya hak komuniti yang terjejas telah dikenal pasti di kawasan HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut dan/atau kawasan pemuliharaan yang lain, tiada pengurangan ke atas hak tersebut, oleh <i>Unit Pensijilan</i>, tanpa bukti perjanjian yang dirundingkan, diperoleh melalui FPIC, bagi penyelenggaraan dan pengurusan kawasan tersebut.</p> <p>Sekiranya aktiviti komuniti yang terjejas (contohnya pertanian) merosakkan kawasan HCV, tanah gambut dan hutan HCS yang dikenal pasti, <i>Unit Pensijilan</i> hendaklah melaporkan perkara itu kepada Sekretariat RSPO dan Badan Pensijilan (CB) semasa Audit Pemantauan Tahunan.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan RSPO berkenaan pelaporan dan pengurusan kes seperti ini akan dibangunkan.</p>
		7.12.3	<p>Semua spesies nadir, terancam atau dalam bahaya (RTE) adalah dilindungi, sama ada spesies itu dikenal pasti dalam penilaian HCV ataupun tidak. Suatu program untuk sentiasa mendidik tenaga kerja <i>Unit Pensijilan</i> tentang status spesies RTE hendaklah tersedia. Langkah tatatertib yang sesuai diambil dan didokumenkan selaras dengan peraturan <i>Unit Pensijilan</i> dan undang-undang negara jika mana-mana individu dan/atau aktiviti yang dilakukan oleh <i>Unit Pensijilan</i> memberikan impak negatif kepada spesies tersebut dan habitatnya (cth., menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini, atau pembakaran, pembersihan atau pencemaran habitat mereka). didapati menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini.</p>	<p>Semua spesies nadir, terancam atau dalam bahaya (RTE) adalah dilindungi, sama ada spesies itu dikenal pasti dalam penilaian HCV ataupun tidak. Suatu program untuk sentiasa mendidik tenaga kerja <i>Unit Pensijilan</i> tentang status spesies RTE hendaklah tersedia. Langkah tatatertib yang sesuai diambil dan didokumenkan selaras dengan peraturan <i>Unit Pensijilan</i> dan undang-undang negara jika mana-mana individu dan/atau aktiviti yang dilakukan oleh <i>Unit Pensijilan</i> memberikan impak negatif kepada spesies tersebut dan habitatnya (cth., menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini, atau pembakaran, pembersihan atau pencemaran habitat mereka). didapati menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini.</p>	<p>Semua spesies nadir, terancam atau dalam bahaya (RTE) adalah dilindungi, sama ada spesies itu dikenal pasti dalam penilaian HCV ataupun tidak. Suatu program untuk sentiasa mendidik tenaga kerja <i>Unit Pensijilan</i> tentang status spesies RTE hendaklah tersedia. Langkah tatatertib yang sesuai diambil dan didokumenkan selaras dengan peraturan <i>Unit Pensijilan</i> dan undang-undang negara jika mana-mana individu dan/atau aktiviti yang dilakukan oleh <i>Unit Pensijilan</i> memberikan impak negatif kepada spesies tersebut dan habitatnya (cth., menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini, atau pembakaran, pembersihan atau pencemaran habitat mereka). didapati menangkap, mencederakan, mengumpul, memperdagangkan, memiliki atau membunuh spesies ini.</p>

Nota: *Istilah* yang definisinya telah diberikan dalam '*Definisi*' ditulis dalam huruf condong.

PRINSIP	KRITERIA		PENUNJUK Kilang-dengan-ladang-sendiri & Penanam (>500 hektar)	PENUNJUK Penanam sederhana (*50-500 hektar atau akan ditentukan melalui NI)	PENUNJUK Pekebun kecil (< atau sama dengan 50 hektar)
		7.12.4	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjalankan pemantauan ke atas HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain, dan spesies RTE serta habitatnya selaras dengan Pelan Pengurusan Bersepadu.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan pemantauan mudah suai akan dibangunkan dalam Prosedur IMP RSPO, dengan mengambil kira kebolehlaksanaan pemantauan dan amalan sedia ada.</p> <p>Sementara itu, program pemantauan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> bagi semakan pematuhan yang meliputi perkara berikut:</p> <p>i) Skop pemantauan hendaklah meliputi semua HCV, kawasan Hutan HCS, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain dan spesies RTE lain dan habitatnya yang dirangkumi dalam versi terkini IMP.</p> <p>ii) Merangkumi penunjuk prestasi (perkara yang dilakukan untuk melindungi dan menambah baik) dan penunjuk impak (keadaan HCV, Hutan HCS, dll).</p> <p>iii) Menghasilkan keputusan yang memberikan maklumat untuk kemas kini IMP akan datang (termasuk menambah spesies HCV baharu sekiranya berkenaan)</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjalankan pemantauan ke atas HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain, dan spesies RTE serta habitatnya selaras dengan Pelan Pengurusan Bersepadu.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan pemantauan mudah suai akan dibangunkan dalam Prosedur IMP RSPO, dengan mengambil kira kebolehlaksanaan pemantauan dan amalan sedia ada.</p> <p>Sementara itu, program pemantauan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> bagi semakan pematuhan yang meliputi perkara berikut:</p> <p>i) Skop pemantauan hendaklah meliputi semua HCV, kawasan Hutan HCS, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain dan spesies RTE lain dan habitatnya yang dirangkumi dalam versi terkini IMP.</p> <p>ii) Merangkumi penunjuk prestasi (perkara yang dilakukan untuk melindungi dan menambah baik) dan penunjuk impak (keadaan HCV, Hutan HCS, dll).</p> <p>iii) Menghasilkan keputusan yang memberikan maklumat untuk kemas kini IMP akan datang (termasuk menambah spesies HCV baharu sekiranya berkenaan)</p>	<p><i>Unit Pensijilan</i> hendaklah menjalankan pemantauan ke atas HCV, hutan HCS selepas 15 November 2018, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain, dan spesies RTE serta habitatnya selaras dengan Pelan Pengurusan Bersepadu.</p> <p>NOTA PROSEDUR. Panduan pemantauan mudah suai akan dibangunkan dalam Prosedur IMP RSPO, dengan mengambil kira kebolehlaksanaan pemantauan dan amalan sedia ada.</p> <p>Sementara itu, program pemantauan hendaklah dibangunkan dan dilaksanakan oleh <i>Unit Pensijilan</i> bagi semakan pematuhan yang meliputi perkara berikut:</p> <p>i) Skop pemantauan hendaklah meliputi semua HCV, kawasan Hutan HCS, tanah gambut, kawasan pemuliharaan lain dan spesies RTE lain dan habitatnya yang dirangkumi dalam versi terkini IMP.</p> <p>ii) Merangkumi penunjuk prestasi (perkara yang dilakukan untuk melindungi dan menambah baik) dan penunjuk impak (keadaan HCV, Hutan HCS, dll).</p> <p>iii) Menghasilkan keputusan yang memberikan maklumat untuk kemas kini IMP akan datang (termasuk menambah spesies HCV baharu sekiranya berkenaan)</p>
1	13	44	24		